

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถาน
พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัย นางนงา ปัดทอง ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.เจียรนัย ทรงชัยกุล
ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสัมพันธ์เปรียบเทียบ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ที่อยู่ในสถานการณทางสังคม และจิตลักษณะตามสถานการณต่างกัน (2) เปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานีที่มีจิตลักษณะต่างกัน และ (3) ศึกษาความสามารถในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณทางสังคม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2548 จำนวน 300 คน ตัวแปรทั้งสิ้นมี 7 ตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดปัจจัยสถานการณ 2 ชุด แบบวัดปัจจัยจิตลักษณะ 3 ชุด แบบวัดปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ และแบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี แบบวัดตัวแปรทั้ง 7 ชุดเป็นแบบวัดประเภทมาตรประมินรวมค่า มีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .70 ถึง .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ และการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระสถานการณทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ เด็กและเยาวชนมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือ เด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง เด็กและเยาวชนที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีสูง และเด็กและเยาวชนที่มีตัวแบบที่กระทำดีมาก (2) เมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระจิตลักษณะ เด็กและเยาวชนมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก และ (3) พบความแตกต่างในการทำนายพฤติกรรมด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณทางสังคม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะรวมสองกลุ่มกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยลำพัง โดยพบใน 3 กลุ่มย่อย ขณะที่ได้พบว่าตัวทำนายสำคัญของความตั้งใจที่จะกระทำดี คือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี เหตุผลเชิงจริยธรรม การสนับสนุนทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 64.1

คำสำคัญ ความตั้งใจที่จะกระทำดี ปัจจัยทางจิตสังคม สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

Thesis title: Psycho-Social Factors Related to Good Behavior Commitment of Children and Youths in Ubon Ratchathani Observation and Protection Center

Researcher: Mrs. Nada Pitthong; **Degree:** Master of Education (Guidance);
Thesis advisors: (1) Dr. Kosol Meekun, Associate Professor; (2) Dr. Chiaranai Songchaikul, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

This study was a correlational comparative research with the purposes to (1) compare the levels of good behavior commitment of children and youths in Ubon Ratchathani Observation and Protection Center who were in different social situations and situational psychological traits; (2) compare the levels of good behavior commitment of children and youths in Ubon Ratchani Observation and Protection Center who had different psychological traits; and (3) study predictability of using the social situation factors and psychological factors to predict good behavior commitment.

The research sample consisted of 300 children and youths under the care of Ubon Ratchathani Observation and Protection Center. This study covered seven variables. The employed research instruments consisted of a general data questionnaire, two sets of questionnaires on social situation, three sets of questionnaires on psychological traits, a questionnaire on situational psychological traits, and a questionnaire on good behavior commitment. All of the seven questionnaires on dependent variables were of the summated rating scale type with reliability coefficients ranging from .70 to .90. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, three-way analysis of variance, multiple regression analysis, and Scheffe method for pair-wise comparison.

Research findings revealed that (1) when classified by social situation and situational psychological factors, children and youths with high level of good behavior commitment were those who received high level of social supports, those with good attitudes toward good behaviors, and those with many models on good behaviors; (2) when classified by psychological traits, children and youths with high level of good behavior commitment were those who had high level of moral reasoning, those with high level of future-oriented self-control, and those with high level of confidence in self-power; and (3) significant differences of predictability were found when the prediction of good behavior commitment using the combination of social situation factors and psychological factors as predictors was compared with the prediction using each individual group of factors as predictors, which were found in three sub-groups; while the main predictors of good behavior commitment were found to be good attitudes toward good behaviors, moral reasoning, social supports, and confidence in self-power, with the combined predictability of 64.1 percent.

Keywords: Good behavior commitment, Psycho-social factors, Observation and Protection Center

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. เจียรนัย ทรงชัยกุล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ ความคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจน ตรวจ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชวนชัย เชื้อสาธุชน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกใจ บุญอารีย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีสุรางค์ บรรหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตรวจเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัด อุบลราชธานี ที่อนุญาตให้เก็บข้อมูลการวิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่อำนวยความสะดวก และขอขอบคุณเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานีทุกท่าน ที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช บุพการี เพื่อนนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

นฤา ปิตทอง

มีนาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมุติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
ความตั้งใจที่จะกระทำดี : แนวคิด ทฤษฎี นิยาม และการวัด	7
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดี	12
กรอบแนวคิดของการวิจัย	33
สมมุติฐานของการวิจัย	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
ตัวแปร และนิยามปฏิบัติการของตัวแปร	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการวิเคราะห์ความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี	48
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปการวิจัย	68
ผลการวิจัยและการอภิปราย	70
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	93
ก แบบวัดสถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ จิตลักษณะและความ ตั้งใจที่จะกระทำดี	94
ข รายละเอียดค่าคุณภาพเครื่องมือของแบบวัดที่สร้างขึ้นและฝังตัวแปร	112
ค ตารางทศผล	115
ง สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์	119
ประวัติผู้วิจัย	123

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละ ของเด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทาง ชีวสังคมและสถานภาพด้านต่าง ๆ	47
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความตั้งใจที่จะกระทำดี พิจารณาตาม สถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะ 3 ประการ วิเคราะห์กลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	51
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนใน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี เปรียบเทียบ ตามสถานการณ์ทางสังคม	52
ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดี พิจารณาตามการ สนับสนุนทางสังคม และตัวแบบที่กระทำดีในกลุ่มไม่ประกอบอาชีพ	53
ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดี พิจารณาตามการ สนับสนุนทางสังคม และตัวแบบที่กระทำดีในกลุ่มบิดามารดาแยกกันอยู่	54
ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความตั้งใจที่จะกระทำดี พิจารณาตามการ สนับสนุนทางสังคมและตัวแบบที่กระทำดี ในกลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพ อื่นที่ไม่ใช่เกษตรกร	54
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความตั้งใจที่จะกระทำดี พิจารณาตาม จิตลักษณะ 3 ประการ วิเคราะห์ กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	57
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดี เปรียบเทียบตามจิตลักษณะ	58
ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็ก และเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาตามเหตุผลเชิงจริยธรรมและการมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่ม ไม่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา	59
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดี พิจารณา จำแนกตามความพร้อมสถานการณ์ทางสังคม ความพร้อมทางจิตและลักษณะ ทางชีวสังคม	61
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยความตั้งใจที่จะกระทำดี ของกลุ่มเปรียบเทียบ ความพร้อมทาง สถานการณ์ทางสังคม ความพร้อมทางจิตลักษณะและลักษณะชีวสังคม	62

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12 เปอร์เซ็นต์ทำนายรวมและตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจที่จะกระทำดี โดยทำนายกลุ่มสถานการณ์ทางสังคม 2 ตัวแปร และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร วิเคราะห์กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	63
ตารางที่ 4.13 เปอร์เซ็นต์ทำนายรวมและตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจที่จะกระทำดี โดยตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะ 3 ประการ วิเคราะห์กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	64
ตารางที่ 4.14 เปอร์เซ็นต์ทำนายรวมและตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจที่จะกระทำดี โดย ตัวทำนายสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะรวม 6 ตัวแปร วิเคราะห์กลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	65
ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายรวมและตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจ ที่จะกระทำดี โดยทำนาย 3 ชุด 6 ตัวแปร กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	66

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผล	8
ภาพที่ 2.2 ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของ พฤติกรรมทางจริยธรรม	20

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มที่ทุกฝ่ายยอมรับว่ามีความสำคัญ ทุกสถาบันต่างมุ่งหวัง และพยายามที่จะส่งเสริมพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่เหมาะสมทั้งในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งเป็นประมุขของชาติได้ทรงห่วงใยและเน้นย้ำให้ตระหนักในความสำคัญของเยาวชน ดังพระราชดำรัสที่ปรากฏในเอกสารของศาลเยาวชนและครอบครัว (2541:2) ตอนหนึ่งว่า “อนาคตของชาติทุกชาติย่อมขึ้นอยู่กับเด็กเพราะเด็กคือผู้ใหญ่ในเวลาข้างหน้า ถ้าบุคคลได้รับการอบรมนิสสัยให้เป็นพลเมืองที่อยู่ในศีลธรรม เคารพต่อกฎหมายของบ้านเมือง เสียแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตใหญ่ขึ้น พลเมืองของประเทศชาติก็จะมีแต่คนดี และประเทศจะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้”

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เน้นพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางเพราะคนเป็นปัจจัยชี้ความสำเร็จในการพัฒนาในทุกๆเรื่อง โดยระบุไว้ในแนวคิด ทิศทางและกระบวนการทรรศน์ใหม่ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 – 2544) ว่า “การพัฒนาที่ทำนายต่อการอยู่รอดของเศรษฐกิจและความมั่นคงของสังคมไทยในอนาคต คือ การพัฒนาคน ซึ่งหมายถึงการพัฒนาคุณภาพและสมรรถนะของคนไทยให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน สังคม และของชาติในที่สุด” ขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545 – 2549) เน้นชัดยิ่งขึ้น โดยระบุว่า “ในทุกมิติทุกอย่าง เป็นองค์รวมและให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับ อันจะทำให้เกิดการพัฒนา คนเป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง” นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550 - 2554) ยังได้อัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติควบคู่กับการบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน มุ่งสู่สังคม อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

จากการทำหน้าที่ของสถาบันต่างๆ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และสถาบันทางกฎหมาย ทำให้เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีพัฒนาการไปในทางที่ดีและมีคุณลักษณะและพฤติกรรมเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายระดับชาติ กล่าวคือ แต่ละปีมีเยาวชนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก

แต่ยังมีเด็กและเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้เป็นผลสำเร็จในการพัฒนาคน จากข้อมูลเด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาที่ผ่านการพิจารณาพิพากษาโดยศาลเยาวชนและครอบครัวทุกแห่งของประเทศไทยในปี 2537 ถึง 2538 กระทรวงยุติธรรม(2539 : 9) พบว่า เด็กและเยาวชนกระทำความผิดคดีอาญามีจำนวนเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ในปี 2537 มีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดคดีอาญาจำนวน 9,338 คน และในปี 2538 มีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดคดีอาญามีจำนวน 14,431 คน และจากรายงานสถิติคดี กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปี 2548 (หน้า 6) พบว่ามีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดซึ่งถูกดำเนินคดีในสถานพินิจ ฯ ทั่วประเทศจำนวนทั้งหมด 36,080 คดี จากข้อมูลดังกล่าวอาจมาพิจารณาได้ว่า แม้ประเทศจะได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าในทางเศรษฐกิจสังคม ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่สะดวกสบายมากขึ้น แต่ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน กลับไม่ลดลงเลย ในทางตรงกันข้ามกลับมีแนวโน้มสูงขึ้นอีกด้วย

เพื่อการปฏิบัติกับเด็กและเยาวชนที่เป็นปัญหาอย่างเหมาะสมทั้งการแก้ไขและการพัฒนา ทำให้มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน ตลอดจนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่ปรากฏในเอกสารแนะนำศาลเด็กและเยาวชน และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2530: 1-2) คือมุ่งไปในทางบำบัดแก้ไข สงเคราะห์ช่วยเหลือมากกว่าที่จะมุ่งลงโทษทางอาญา ซึ่งมีกระบวนการแยกการพิจารณาคดีที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ แยกสถานที่ควบคุมและฝึกอบรมออกจากทัณฑสถานซึ่งใช้เป็นที่ควบคุมอาชญากรผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพราะเห็นว่าเด็กและเยาวชนยังขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดีเนื่องจากยังเยาว์วัย และอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อบรมบ่มนิสัยให้กลับกลายเป็นคนดีได้

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลแก้ไข เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด จนกว่าที่จะมีการประกันตัวหรือการพิจารณาคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็นคนดี ในช่วงเวลาดังกล่าว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ได้ใช้กระบวนการในการบำบัดแก้ไขในหลายรูปแบบเนื่องจากสถานพินิจฯ เป็นสถานที่ควบคุม จึงไม่อาจบอกได้ว่าเยาวชนที่ผ่านการอบรม มีพฤติกรรมเป็นคนดีมากขึ้นจริงหรือไม่ รวมทั้งสิ่งที่ได้ฝึกอบรม พัฒนาไปนั้นถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เมื่อพิจารณาในทางจิตวิทยาและการแนะแนว เห็นว่าควรจะได้ให้

ความสำคัญกับ “ความตั้งใจที่จะกระทำดี” เพราะลักษณะดังกล่าวจะนำไปสู่การกระทำดีเมื่อมีโอกาศ และควรศึกษาหาปัจจัยเชิงเหตุ เพื่อการพัฒนาให้เกิดลักษณะสำคัญดังกล่าวต่อไป จากสภาพปัญหาดังกล่าวงานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาว่า วัยรุ่นประเภทใด กลุ่มใดบ้างที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดี และอะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นตั้งใจกระทำดี อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนเหล่านี้ ให้เป็นบุคคลที่ดีและมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานีที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ต่างกัน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานีที่มีจิตลักษณะต่างกัน

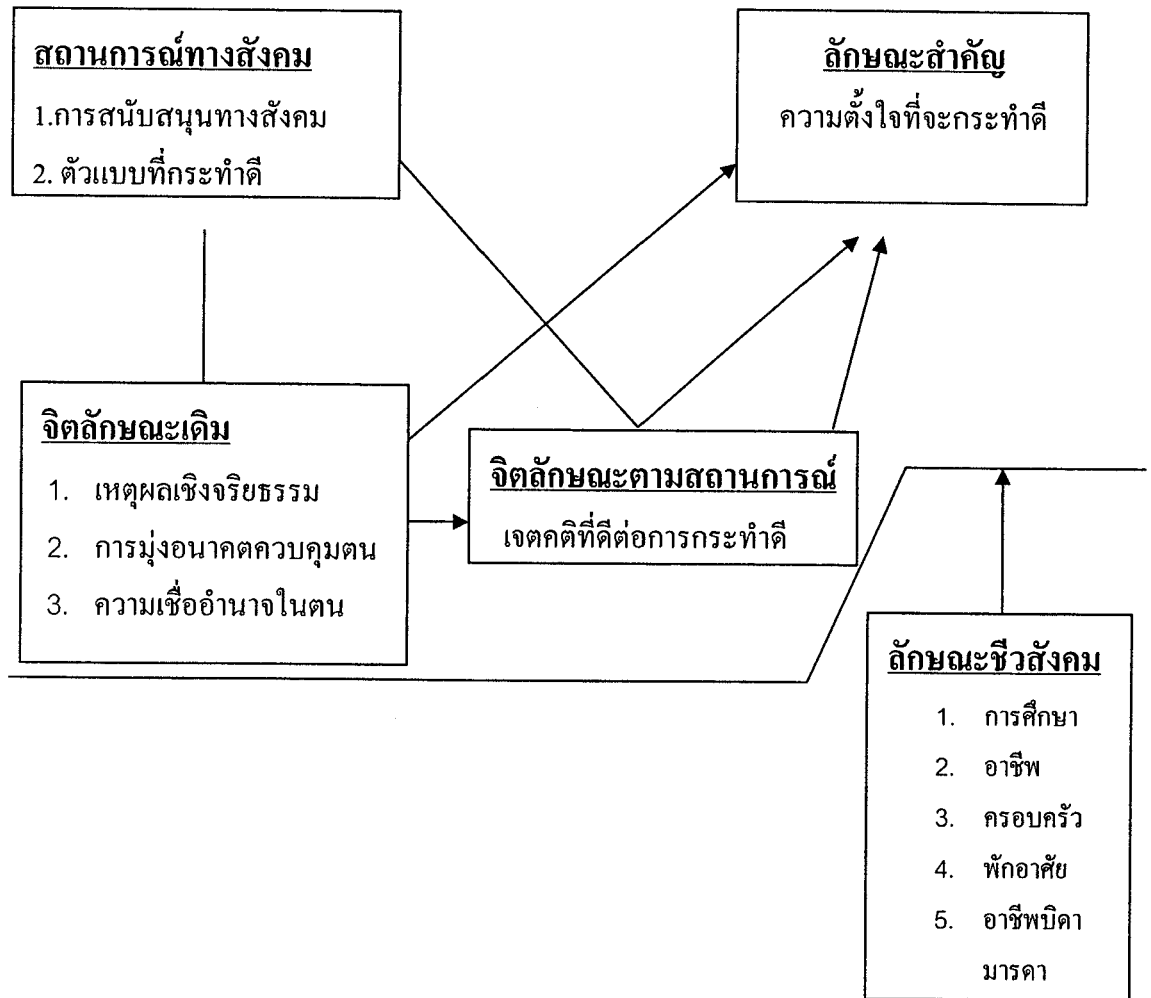
2.3 เพื่อศึกษาความสามารถในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบการวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์ ตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) ซึ่ง ดวงเดือน พันธุนาวิน (2541 : 105 - 108 อ้างจาก Magnusson & Endler , 1977 : 18 – 21) ได้อธิบายไว้ว่า นักจิตวิทยาสังคมกลุ่มหนึ่งได้ประมวลทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมเอาไว้แล้วสรุปว่า พฤติกรรมมนุษย์มีสาเหตุได้ 4 ประเภท คือ 1) ลักษณะของสถานการณ์ 2) จิตลักษณะเดิมของผู้กระทำ 3) จิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์หรือที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical interaction) และ 4) จิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic interaction) ซึ่งเป็นลักษณะทางจิตของบุคคลผู้กระทำที่เป็นหน้าที่เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ปัจจุบันของบุคคลกับจิตลักษณะเดิมของเขา

ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม มาเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย โดยกำหนดความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ เป็นตัวแปรลักษณะสำคัญ (แทนพฤติกรรมในกรอบแนวคิดเดิม) ตัวแปรปัจจัยหรือตัวแปรอิสระคือ จิตลักษณะเดิม

สถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะตามสถานการณ์ สำหรับลักษณะชีวสังคมเป็นตัวแปรที่ใช้แยก
 เพื่อการวิเคราะห์กลุ่มย่อย ทั้งหมดเป็นภาพรวมกรอบแนวคิดเพื่ออธิบายและพยากรณ์ความตั้งใจที่
 จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแสดงเป็นภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 เด็กและเยาวชนผู้อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ดี
 มากกว่า มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิต
 ลักษณะตามสถานการณ์ที่ด้อยกว่า

4.2 เด็กและเยาวชนผู้มีความพร้อมทางจิตลักษณะสูงกว่ามีความตั้งใจที่จะกระทำดี สูงกว่าเด็กและเยาวชนผู้มีความพร้อมทางจิตลักษณะต่ำกว่า

4.3 กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะร่วมกันสามารถ ทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดี ได้ดีกว่ากลุ่มตัวแปรใดกลุ่มหนึ่งโดยลำพัง โดยตั้งค่าความต่าง ไว้ที่ 5 %

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากรในการวิจัย

กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2548

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

5.2.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

- 1) ปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม
  - (1) การสนับสนุนทางสังคม
  - (2) ตัวแบบที่กระทำดี
- 2) จิตลักษณะเดิม
  - (1) เหตุผลเชิงจริยธรรม
  - (2) การมุ่งอนาคตควบคุมตน
  - (3) ความเชื่ออำนาจในตน
- 3) จิตลักษณะตามสถานการณ์
เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี

5.2.2 ตัวแปรตาม คือ ความตั้งใจที่จะกระทำดี

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ความตั้งใจที่จะกระทำดี หมายถึง การที่บุคคลมีความมุ่งมั่น หุ่นเหเอาใจใอย่างจริงจัง มีสำนึกในการที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมได้ด้วยตนเอง

6.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ตัวแปรที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์หรือเป็นสาเหตุของความตั้งใจที่จะกระทำดี การวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม คือสถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และจิตลักษณะเดิม

6.3 สถานการณ์ทางสังคม หมายถึง สภาพที่บุคคลได้พบหรือเผชิญอยู่ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะกระทำดี ในการวิจัยนี้สนใจศึกษาสถานการณ์ทางสังคม 2 ประการคือ การสนับสนุนทางสังคม ตัวแบบที่กระทำดี

6.4 จิตลักษณะเดิม หมายถึง ลักษณะทางด้านจิตใจของบุคคล ในการวิจัยนี้สนใจศึกษาจิตลักษณะเดิม 3 ประการ คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน และจิตลักษณะตามสถานการณ์อีก 1 ประการ คือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี

6.5 เด็ก หมายถึง บุคคลอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์

6.6 เยาวชน หมายถึง บุคคลอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

6.7 สถานพินิจ หมายถึง หน่วยงานในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ที่มีบทบาทหน้าที่ พิทักษ์ คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ดำเนินการด้านคดี ด้านการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตลอดจนติดตามประเมินผลเด็กและเยาวชน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมุ่งกระทำดีของเด็กและเยาวชน และนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการสนับสนุนพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

7.2 ผลการวิจัยสามารถเป็นแนวทางในการนำไปศึกษา เพื่อพัฒนาแนวทางการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี

7.3 ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ทางจิตวิทยาและการแนะแนว

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้เป็นการประมวลความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผลการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะได้นำเสนอตามลำดับ คือ ประเด็นหลักที่หนึ่ง ความตั้งใจที่จะกระทำดี ซึ่งจะครอบคลุม แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความตั้งใจที่จะกระทำดี ความหมายของความตั้งใจที่จะกระทำดี การวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี ในประเด็นหลักที่สอง คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดี ซึ่งครอบคลุมหัวข้อ ปัจจัยสถานการณ์กับความตั้งใจที่จะกระทำดี ปัจจัยจิตลักษณะกับความตั้งใจที่จะกระทำดี และปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์

1. ความตั้งใจที่จะกระทำดี : แนวคิด ทฤษฎี นิยาม และการวัด

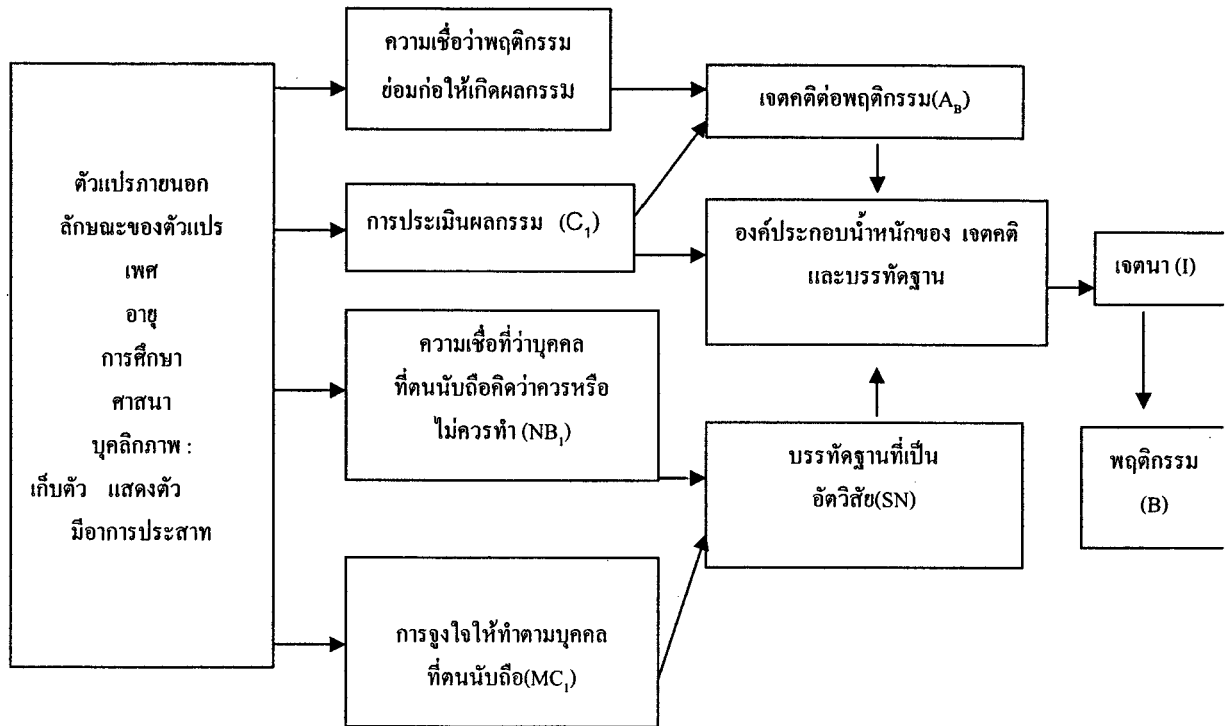
1.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความตั้งใจที่จะกระทำดี

ทฤษฎีที่อธิบายเกี่ยวกับความตั้งใจจะกระทำ (พฤติกรรม) ของบุคคลได้อย่างชัดเจน คือ ทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล ซึ่งลีทริโซค วรานูสันติกุล (2546:147 – 149) ได้ให้คำอธิบายไว้ดังนี้

ลักษณะจิตตามสถานการณ์สามารถอธิบายได้โดยทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล (The Reasoned Action Theory) ของ Ajzen และ Fishbein (1980) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ใช้ในการทำนายและอธิบายพฤติกรรมของบุคคลที่ต้องการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและพฤติกรรมโดยมีความเชื่อมโยงของตัวแปรต่าง ๆ ทางสถานการณ์ และจิตลักษณะในเชิงเหตุและผลอย่างชัดเจน ดังรายละเอียดในแผนภูมิภาพที่ 2.1

จากภาพที่ 2.1 จะเห็นได้ว่าเจตนา(Intention) เป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรม (B) และเจตนา(I) ก็เกิดขึ้นมาจากเจตคติที่มีพฤติกรรมนั้น(A_p) กับบรรทัดฐานที่เป็นอวัสัย คือ บรรทัดฐานของแต่ละคน (Subjective Norm : SN) หมายความว่าแต่ละคนย่อมมีการรับรู้บรรทัดฐานที่แตกต่างกัน เจตคติที่มีพฤติกรรมนั้น (A_p) ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อที่ว่าพฤติกรรมย่อมก่อให้เกิดผลกรรม (b_i) และการประเมินผลกรรม(C_i) ของบุคคลนั้นที่มีผลต่อพฤติกรรมนี้ว่ามีค่าสูงต่ำอย่างไร ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้งสองจะเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$A = \sum_{i=1}^n b_i c_i$$

ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล

ส่วนบรรทัดฐานของแต่ละคนนั้นก็ได้รับอิทธิพลมาจาก 2 แห่งด้วยกัน คือ ความเชื่อที่เกิดจากการ "ได้รู้ว่าคุณคลที่ตนเองเชื่อถือ คิดว่าควรกระทำหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น(Normative Belief=NB) บุคคลที่ว่าจะเป็ใครก็ได้ที่มีอิทธิพลต่อเขา ในขณะที่เดียวกันบุคคลจะกระทำสิ่งใดก็ตามย่อมต้องการแรงจูงใจ ซึ่งแรงจูงใจนี้ ฟิชไบน์ และไอเซน ได้ระบุเฉพาะลงไปว่า เป็แรงจูงใจที่จะทำตามความเชื่อของบุคคลผู้ที่มีอิทธิพลต่อผู้นั้น(Motivation to comply = MC) ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ 2 ประการนี้ คือ .

$$SN = \sum_{i=1}^N (NB)_i (MC)_i$$

จุดสำคัญของทฤษฎีนี้อยู่ที่ว่า ไม่ว่าจะเป็การเปลี่ยนแปลงเจตคติ บรรทัดฐาน เจตนา หรือพฤติกรรม เราต้องพยายามเปลี่ยนแปลงที่ความเชื่ออันเป็องค์ประกอบของเจตคติเสียก่อน และจะต้องเป็ความเชื่อพื้นฐานจริง ๆ ของคนคนนั้น สมมุติว่าจะให้นายสมชายเลิกสูบบุหรี่ เราต้องให้ความรู้แก่เขาว่า การสูบบุหรี่เป็อันตรายต่อสุขภาพ ถ้าเราให้เหตุผลว่าแฟนของเขาเหมือนควันบุหรี เหตุผลนี้มิใช่ความเชื่อพื้นฐาน ถึงแม้ว่าเขาจะเปลี่ยนพฤติกรรมไปเพราะแฟนของเขามีอิทธิพลต่อ(MC)และ(NB)

ของเขา แต่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้จะไม่คงทน ตัวอย่าง เช่น ถ้าสมชายเลิกกับแฟนคนนี้ แรงจูงใจที่จะทำตามความคิดและความเชื่อของแฟน(MC) ก็จะหมดไป เจตนาที่จะเลิกสูบบุหรี่ก็จะเลือนหายไปด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุที่ว่าเจตคติ อันเกิดจากความเชื่อพื้นฐาน (A_b) มันไม่มี จึงไม่มีอิทธิพลต่อเจตนา (I) เลย สำหรับตัวแปร ภายนอก เช่น เพศ อายุ บุคลิกภาพ ฯลฯ นั้น พิซไบน์ และไอเซน มิได้ให้ความสำคัญมากนักเพียงแต่กล่าวว่า ถ้าจะทดสอบว่า เจตนา (I) มีผลต่อพฤติกรรม(B)อาจจะต้องการเพียงวัดให้ $b, c, (NB), (MC)$ เชื่อถือได้ก็สามารถที่จะทำนายเจตนา (I) ของบุคคลในการแสดงพฤติกรรม ได้อย่างถูกต้องอยู่ในระดับที่มีความเชื่อมั่นสูง

โดยสรุปแล้วทฤษฎีนี้อธิบายว่า เจตคติมิใช่ตัวแปรสำคัญเพียงตัวเดียวที่จะกำหนดพฤติกรรม แต่เป็นเพียงตัวแปรประกอบตัวหนึ่งเท่านั้นตัวแปรที่สำคัญที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมได้หรือไม่ คือ ความตั้งใจหรือเจตนา ถ้าสามารถวัดตัวแปรนี้ได้ก็ย่อมจะสามารถทำนายพฤติกรรมได้ทันที นอกจากนี้ทฤษฎีนี้จะแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการที่จะกระทำตามบุคคลผู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคล (Referent Person) และความคิดของบุคคลผู้นั้นเป็นสาเหตุสำคัญอันหนึ่งกับเจตคติ ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นหรือมีอิทธิพลต่อเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมในภายหลังไอเซน (Ajzen 1996) ได้ปรับปรุงทฤษฎีการกระทำอย่างมีเหตุผลและเรียกชื่อใหม่ว่า ทฤษฎีพฤติกรรมตามการวางแผน (Theory of Planned Behavior) โดยยังคงชื่อเหมือนเดิมว่าเจตนาของบุคคลเป็นตัวทำนายการแสดงพฤติกรรมของเขา และมีอิทธิพลจาก 3 ปัจจัยที่กำหนดเจตนาของคนเรา คือ 1) เจตคติที่มีผล ต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) เป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่ประเมินทางบวกหรือทางลบของบุคคลที่จะกำหนดความตั้งใจของบุคคลต่อการกระทำ 2) บรรทัดฐานตามอัตวิสัยของเขา (Subjective Norms) ซึ่งหมายถึง ความเชื่อของเขาที่ว่าบุคคลที่มีความหมายต่อเขา (Referent Persons or Significant Others)จะมีทัศนคติต่อการแสดงพฤติกรรมของเขาอย่างไรเป็นต้นว่า คู่รัก พ่อแม่ ลูก เจ้านาย ฯลฯ ของเขาจะว่าอย่างไรจะคิดอย่างไร ถ้าเขาทำพฤติกรรมอย่างนั้น 3) การรับรู้ว่าตนเองควบคุมพฤติกรรมที่จะกระทำได้ (Perceived Behavior Control) ซึ่งหมายถึง บุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมมีความมั่นใจว่าตนเองสามารถแสดงพฤติกรรมนั้น ได้

จากคำอธิบายทฤษฎีดังกล่าวจะเห็นว่า พฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลอยู่ภายใต้การควบคุมของจิตหรือเจตนาของบุคคลนั้น โดยการให้ข้อมูลที่มีอยู่ ซึ่งประกอบด้วยความเชื่อเกี่ยวกับบุคคลที่ใกล้ชิดหรือมีอิทธิพลต่อเขา ผ่านการรับรู้ที่สถานทางสังคม และความเชื่อของผลที่เกิดจากการกระทำของเขาว่าควรกระทำหรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นดีหรือเสีย ซึ่งเป็นการประเมินค่าต่อสิ่งนั้นๆ ที่เขาได้พบเห็น ทำให้เกิดเจตคติต่อพฤติกรรมที่เขาเกี่ยวข้องด้วยจากการรับรู้และประเมินพฤติกรรมผ่านสิ่งแวดล้อมของบุคคล ทำให้ความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีต่อพฤติกรรมแตกต่างกัน (Ajzen & Fishbein , 1980 : 5 – 11) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตัวแปรที่สำคัญจากทฤษฎีนี้ 3 ตัวแปรคือ ความตั้งใจที่จะกระทำเจตคติต่อพฤติกรรม และ ตัวแบบที่กระทำดี โดยศึกษากับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี

1.2 ความหมายของความตั้งใจที่จะกระทำดี

มีผู้ให้ความหมายและคำจำกัดความ คำว่า “ความตั้งใจ” ไว้ซึ่งได้แก่ ดัมวิลล์ และ รอสส์ (Dumville & Ross ,1960 อ้างถึงใน ถวิล ธาราโกชน 2526 : 64) ให้ความหมายว่าเป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลจดจ่ออยู่กับสิ่งหนึ่งมากกว่าสิ่งอื่น ๆ และเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมบางอย่าง จากพจนานุกรม เวบสเตอร์ (Webster is Dictionary ,1984 : 64) ให้ความหมายว่า ความตั้งใจ คือ ปรัชญาการณที่แสดงออกมาเมื่อบุคคลมีความคิด ความรู้สึกและจิตใจซึ่งเต็มไปด้วยความมุ่งหมายอย่างแน่นอนเด่นชัดต่อเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง และเป็นความมุ่งหมายที่ยึดเหนี่ยวจิตใจที่ยากต่อการเปลี่ยนแปลง มีทิศทางที่แน่นอนของจิตที่มีต่อจุดมุ่งหมาย เป็นความต้องการอย่างแน่นอนที่จะกระทำสิ่งที่เฉพาะเจาะจงด้วยแบบแผนที่เหมาะสมสอดคล้องกัน

ในทางพุทธศาสนา พระธรรมปิฎก (2538 :431) แปลคำว่า intention หมายถึง สังคัปปะ อธิปายะ และเจตนา เมื่อขยายความเจตนาได้ว่าเป็นความตั้งใจ ความมุ่งใจหมายจะทำเจตนัจฉานง ความจำนง ความจงใจ เป็นเจตสิกที่เกิดกับจิตทุกดวง เป็นตัวนำในการคิดปรุงแต่งหรือเป็นประธานในสังขารชั้นร์ และเป็นตัวการในการทำความกรรม หรือกล่าวได้ว่าเป็นตัวกรรมทีเดียว ตัวพุทธพจน์ที่ว่า “เจตนาหิ ภิกขเว กम्मํ วทามิ” แปลว่า เรากล่าวเจตนาว่าเป็นกรรม (พระราช วรมุนี 2527 :48) จะเห็นได้ว่าแนวคิดทางพุทธศาสนา สรุปลความตั้งใจว่าเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดการกระทำหรือมีพฤติกรรม ซึ่งนับว่าแนวคิดทางจิตวิทยาตะวันตกอธิบายความตั้งใจในทำนองเดียวกันกับหลักพุทธศาสนา

จากที่ได้รายงานมาพอจะสรุปได้ว่า ความตั้งใจ หมายถึง การที่บุคคลเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมบางอย่าง ตามเจตคติ หรือความเชื่อของเขา ด้วยความใส่ใจ และมุ่งมั่นในการทำสิ่งนั้น ดังนั้นความตั้งใจที่จะกระทำดี จึงหมายถึง การที่บุคคลเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม ด้วยความมุ่งมั่นทุ่มเทเอาใจใส่อย่างจริงจัง มีแนวโน้มว่าจะกระทำทันทีเมื่อมีโอกาสหรือสถานการณ์เอื้ออำนวย

1.3 การวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี

นักวิจัยด้านเจตคติให้ความสำคัญต่อการวัดความตั้งใจเชิงพฤติกรรม หรือการมุ่งกระทำ เพราะเชื่อว่าพฤติกรรมถูกกำหนดโดยตรงจากความตั้งใจของบุคคล เห็นได้จากทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผลของไอเซน (Ajzen's theory of planned behavior) พฤติกรรมของบุคคลส่วนมากจะอยู่ภายใต้การควบคุมของความตั้งใจของบุคคล เนื่องจากความตั้งใจของบุคคลมักจะสอดคล้องกับพฤติกรรม ความมุ่งมั่นที่จะกระทำหรือความตั้งใจที่จะกระทำ มีลักษณะใกล้เคียงกับพฤติกรรม

สตีเฟนและฟิสก์ (Steven and Fiske, 1994 : 680) กล่าวถึง นักวิจัยที่ศึกษาด้าน เจตคติว่าประสบความสำเร็จในการทำนายพฤติกรรมของบุคคลจากความตั้งใจหรือการมุ่งกระทำ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงตัวกำหนด 3 ตัว ตามทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล กับการอธิบายความตั้งใจเชิง พฤติกรรมของฟิสก์ (Fiske, 1993:155-194) จะพบว่ามีคุณสมบัติคล้องกัน กล่าวคือ การรับรู้การ ควบคุมพฤติกรรมนำไปสู่การมีสิทธิในการเลือกแนวทาง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อ บุคคลในการสร้างตัวเลือก และ เจตคติต่อการทำพฤติกรรมเป็นตัวเพิ่มความทุ่มเทเอาใจใส่ ความสอดคล้องดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการอธิบายความตั้งใจเชิงพฤติกรรม หรือการมุ่งกระทำในแนวทางอื่นๆ นอกเหนือจากการวิจัยทางด้านเจตคติ

ในการวัดความตั้งใจเชิงพฤติกรรมมีกฎเกณฑ์ทั่วไปว่าการได้รับข้อมูลข่าวสาร ใหม่จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความตั้งใจเชิงพฤติกรรมได้ แต่ถ้าความตั้งใจที่จะทำหรือไม่ทำมี ความหนักแน่นต่ำ อาจจะมีอิทธิพลต่อความตั้งใจและเปลี่ยนการมุ่งกระทำได้ (Ajzen 1980 :21)

มีการสร้างเครื่องมือวัดความตั้งใจที่จะกระทำขึ้นในงานวิจัยหลายเรื่องที่พบใน ประเทศไทย เช่น ของวินัย คำสุวรรณ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อการมุ่งวิจัยเพื่อ ความเป็นเลิศทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขณะที่ ชโลทร แสงส่องฟ้า (2543) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจศึกษาต่อการศึกษาชั้นพื้นฐาน 12 ปี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 1 ต่อมา สุภะรัฐ ขอดระบำ (2548) ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุ แบบบูรณาการด้านบ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะรับผิดชอบ ครอบครัวนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี งานวิจัยทั้ง 3 เรื่อง ได้สร้างแบบวัดความตั้งใจกระทำ หรือมุ่งกระทำของบุคคล ลักษณะของแบบวัดที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีลักษณะเป็นข้อความประกอบ แบบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

ในการวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงความตั้งใจที่จะแสดง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ จังหวัดอุบลราชธานี เช่น พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ พฤติกรรมการพูดจาสุภาพ การมีมารยาททางสังคม การมีน้ำใจ เป็นต้น โดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบวัดเป็นลักษณะประโยคประกอบมาตรา ประเมินรวมค่า มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง .37 - .69 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .90

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดี

นักวิชาการทางจิตวิทยาพฤติกรรมศาสตร์ พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม มีหลายกลุ่ม หลายปัจจัย กลุ่มนักวิชาการที่ได้ศึกษารวบรวมแนวคิด ทฤษฎีที่อธิบายเกี่ยวกับเหตุปัจจัยของพฤติกรรมของบุคคล จนเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย คือ Magnusson และ Endler (Magnusson & Endler, 1977 :18 – 21 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธมนาวิน 2541 : 105 – 108) โดยนักวิชาการดังกล่าวได้ข้อสรุปรูปแบบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะหรือพฤติกรรมของบุคคลในชื่อว่า รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) ซึ่งมีสาระโดยสังเขปว่าพฤติกรรมของมนุษย์มีสาเหตุอยู่ 4 ประเภท คือ 1) ลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน 2) จิตลักษณะเดิมของผู้กระทำ 3) จิตลักษณะเดิมร่วมกับสถานการณ์ที่เรียกว่าปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical interaction) ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง โดยมีตัวแปรทางจิตและสถานการณ์เป็นตัวแปรอิสระ 2 ตัว และพฤติกรรมเป็นตัวแปรตาม และ 4) จิตลักษณะสถานการณ์หรือที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์ในตน (Organismic interaction) เป็นลักษณะทางจิตของบุคคลผู้กระทำที่เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ปัจจุบันของบุคคลกับจิตลักษณะเดิมของเขา ทำให้เกิดจิตลักษณะสถานการณ์ในบุคคลนั้นขึ้น เช่น ทศนคติต่อสถานการณ์นั้น การรับรู้ หรือการเห็นความสำคัญต่อพฤติกรรมที่จะกระทำ ความวิตกกังวลตามสถานการณ์และความเชื่ออำนาจในตนในเรื่องนั้นๆ เป็นต้น

การวิจัยนี้สนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี ใน 3 กลุ่มตัวแปรคือ กลุ่มตัวแปรปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม กลุ่มตัวแปรปัจจัยจิตลักษณะ และกลุ่มตัวแปรปัจจัย จิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้กับความตั้งใจที่จะกระทำดีไปตามลำดับทีละกลุ่ม ทีละตัวแปร

2.1 ปัจจัยสถานการณ์และจิตลักษณะตามสถานการณ์ของความตั้งใจที่จะกระทำดี

2.1.1 การสนับสนุนทางสังคม (Social Support) กับความตั้งใจที่จะกระทำดี

1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม ได้มีผู้ศึกษาอย่างกว้างขวาง และเป็นตัวแปรทางจิตสังคมที่เปรียบเสมือนแหล่งประโยชน์ที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งความหมายของการสนับสนุนทางสังคมนั้น ได้มีนักวิชาการที่ศึกษาการสนับสนุนทางสังคม เช่น บลูม (Bloom, 1990:635-637 อ้างถึงใน ทิพย์สุดา จันทร์แจ่ม หล้า 2544 :11) ได้กล่าวว่า “การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อความผาสุกของสุขภาพทั้งกาย

และใจ และการสนับสนุนทางสังคมยังทำหน้าที่เป็นตัวกันกลาง (Buffer) หรือป้องกันบุคคลจากผลของความเครียดที่เขากำลังเผชิญอยู่ และการสนับสนุนทางสังคมที่ให้หรือรับนั้น ต้องมีความเหมาะสมกับภาวะความเครียดนั้น ๆ ด้วย”

เซอร์เมเจอร์และคณะ (Suurmeijer et al., 1995:1221-1229 อ้างถึงใน ทิพย์สุดา จันทรแจ่มหล้า 2544 :11) ได้กล่าวถึง บทบาทของการสนับสนุนทางสังคมต่อบุคคลว่ามีอยู่ 2 ลักษณะ คือ 1) การสนับสนุนทางสังคมมีบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพ และความอยู่ดี เป็นบทบาทที่สนองความต้องการของมนุษย์เพื่อความผาสุกในชีวิต และ 2) การสนับสนุนทางสังคมมีบทบาทในการลดความเครียด (a Stress-Reducing Function) โดยการให้ความช่วยเหลือคำแนะนำ หรือข้อมูลข่าวสารในสถานการณ์เฉพาะอย่าง ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมจะเป็นตัวกันกลาง ซึ่งมีหน้าที่บรรเทาความตึงเครียดที่เกิดจากภาวะวิกฤตินั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคูโทนา (Cutrona, 1996 : 3-5) ที่ได้กล่าวว่าการสนับสนุนทางสังคมมีบทบาทหน้าที่อยู่ 2 ลักษณะ คือ ตอบสนองความต้องการระหว่างบุคคลขั้นพื้นฐานเพื่อความผาสุกและตอบสนองความต้องการในช่วงภาวะวิกฤติของชีวิต

คูเจ็อน พันธุมนาวิน (2547 :7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การสนับสนุนทางสังคมเป็นการแลกเปลี่ยนทรัพยากรต่าง ๆ ระหว่างบุคคล 2 คน ซึ่งรับรู้จากผู้ที่ให้การสนับสนุนทางสังคมหรือผู้ได้รับการสนับสนุนทางสังคมว่า จุดมุ่งหมายของการสนับสนุนทางสังคมเป็นไปเพื่อส่งเสริมความอยู่ดีมีสุข”

2) ผลการศึกษาการสนับสนุนทางสังคมกับความตั้งใจกระทำดี มีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนี้ บังอร โสฬส และ อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล (2539) ศึกษาเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานของผู้บริหารในวงราชการไทย กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 174 คน ทำการศึกษาแหล่งของการสนับสนุน 4 แหล่ง คือ การสนับสนุนจากบ้าน เพื่อนทั่วไป เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา กลุ่มตัวอย่างโดยรวมรายงานว่าได้รับการสนับสนุนจากบ้านมากที่สุด รองลงมาคือจากเพื่อนทั่วไป เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า การสนับสนุนจากครอบครัว ได้ผลในการพยากรณ์ความเครียดในการทำงานชัดเจนน้อยกว่า การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากบ้านเกิดความเครียดในการทำงานมากกว่ากลุ่มอื่นที่ได้รับการสนับสนุนจากบ้านมากที่สุด ซึ่งแสดงว่าการได้รับการสนับสนุนจากบ้านช่วยบรรเทาความเครียดในการทำงานได้ นอกจากนั้น ผลที่พบชัดเจนอีกประการหนึ่งคือผู้บริหารที่ได้รับการสนับสนุนมากที่สุด มีความพึงพอใจและมีประสิทธิผลในการทำงานมากที่สุดด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า การได้รับการสนับสนุนจากทางบ้านช่วยส่งเสริมประสิทธิผลการทำงานได้

นภา ปิยะศิริพันธ์ (2541) พบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการไปเลือกตั้ง มีความตั้งใจจะไปเลือกตั้งมาก คือนักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก และเนืออน พิณประดิษฐ์และคณะ (2541) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมกับพฤติกรรมการติดสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา และนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา ปรากฏว่า การเลี้ยงดูของครอบครัวแบบให้ความรักและให้การสนับสนุน เป็นตัวทำนายพฤติกรรมการติดสารเสพติด

ณัฐสุตา สุจินันท์กุล (2541) ได้ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร 10 แห่ง พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพคือพยาบาลที่มีการปรับตัวเข้ากับสามีได้มาก ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัวมาก การรับรู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในหน่วยงานมาก โดยพบว่าพยาบาลที่รับรู้ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในหน่วยงานมาก มีพฤติกรรมการพยาบาลอย่างเหมาะสมมากกว่ากลุ่มพยาบาลที่มีลักษณะตรงกันข้าม สอดคล้องกับลัดดาวัลย์ หมื่นแก้ว (2543) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติต่อการปฏิบัติงานพยาบาลวิชาชีพของบัณฑิตพยาบาลที่กำลังศึกษาและจบการศึกษาแล้ว ของบัณฑิตศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทำนองเดียวกันกับพรพรรณราย พิทักษ์เจริญ (2543) ที่ได้ศึกษาจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิต ของข้าราชการสูงอายุ พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรกของทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

จะเห็นได้ว่าการสนับสนุนทางสังคมมีบทบาท ในการช่วยสนับสนุนหรือเป็นกำลังใจให้กับบุคคลซึ่งอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ หากได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมกับความต้องการจะสามารถทำให้บุคคลนั้นต่อสู้และฝ่าฟันกับอุปสรรคได้ การวิจัยในครั้งนี้จึงคาดว่า การสนับสนุนทางสังคมจะมีความเกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี

3) การวัดการสนับสนุนทางสังคม การสนับสนุนทางสังคมมี

องค์ประกอบหลายมิติและเป็นปัจจัยที่มีผู้ศึกษากันอย่างกว้างขวางจึงมีแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมที่แตกต่างกันออกไป

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533) สร้างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม มีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีจำนวน 20 ข้อ ลักษณะของเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้สึกและการรับรู้ของบุคคลว่า บุคคลที่อยู่รอบตัวเขาเป็นที่พึ่งได้มากเพียงใดและมีคนคอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ทั้งด้านรูปธรรมและ

นามธรรม ในยามที่เขามีปัญหาหรือมีความต้องการหรือไม่เพียงใด โดยได้แนวทางการสร้างแบบวัดมาจาก แบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมแบบหลายทิศทาง แบ่งส่วนย่อยที่เป็นการรับรู้การสนับสนุนจากบุคคล 5 กลุ่มคือ ผู้บังคับบัญชา ครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน และบุคคลพิเศษ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง 4.52 – 8.85 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .94

ณัฐศดา สุจินันท์กุล (2541) ได้ปรับปรุงแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากแบบวัดของ สักคีชัย นิรัญทวี (2532) ลักษณะของประโยคคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพว่าได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านอารมณ์ ด้านวัสดุสิ่งของเมื่อต้องการ และด้านข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลย้อนกลับจากสมาชิกในครอบครัว และจากบุคคลในหน่วยงานมากน้อยเพียงใด วัดด้วยแบบวัดประเภทมาตราประมินรวมค่า ประกอบด้วยประโยคคำถาม 7 ข้อ คำถามแต่ละประโยคแยกคำถามเกี่ยวกับแหล่งของการสนับสนุนทางสังคม 4 แหล่งย่อย คือ สามัญญาติ หัวหน้าหอผู้ป่วย และเพื่อนร่วมงาน โดยแต่ละประโยคมีมาตราประมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง 2.19 – 8.76 ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .90

ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) พัฒนาแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียนจาก สักคีชัย นิรัญทวี (2532) ลักษณะของแบบวัดมุ่งถามเกี่ยวกับอารมณ์หรือกำลังใจ การให้ความช่วยเหลือ การให้ข้อมูลข่าวสารกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .81

ทวีวัฒน์ บุญจิต (2545) ได้พัฒนาแบบวัดที่เป็นประโยคคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ของนักเรียนว่าบิดามารดาให้ความสะดวกช่วยเหลือ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ในการส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .83

การวิจัยครั้งนี้ได้วัดการสนับสนุนทางสังคมแบบหลายทิศทาง คือการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลที่สนิท การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา หัวหน้า ครู โดยได้พิจารณาว่าแบบวัด ของอัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2533) มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยผู้วิจัยนำแบบวัดดังกล่าวมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะศึกษา ปรับลดจำนวนข้อให้เหลือ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง .28 - .69 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .81

2.1.2 การมีตัวแบบที่กระทำดีกับความตั้งใจที่จะกระทำดี

1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแบบที่กระทำดี ตัวแบบที่กระทำดี หมายถึง การมีแบบอย่างที่ดีในการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่ก่อให้เกิดการเลียนแบบในพฤติกรรมนั้น ๆ โดยทฤษฎีที่ใช้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรนี้ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Bandura, 1977 : 10-29 อ้างถึงในชโลทร แสงส่องฟ้า 2543 :48) ซึ่งกล่าวว่า “พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ คือ นอกเหนือจากพฤติกรรมที่เป็นปฏิกิริยาสะท้อนแล้ว มนุษย์มีการเรียนรู้พฤติกรรมจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยตรง คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง และโดยทางอ้อม คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นการเรียนรู้ประเภทหลังนี้ เรียกว่าได้อีกชื่อว่า การเรียนรู้จากตัวแบบ การที่มนุษย์ได้เห็นการกระทำที่เหมาะสมจากผู้อื่น จะช่วยชี้นำการกระทำของเขาได้ และยิ่งช่วยมิให้เกิดการผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ ด้วย ในกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ตัวแบบจะเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้มาก เมื่อบุคคลได้เห็นการกระทำของตัวแบบก็จะสามารถรับรู้ความหมายของการกระทำนั้นได้อย่างเหมาะสม” แบนดูรา ได้สรุปอิทธิพลตัวแบบต่อผู้สังเกตไว้ว่า “อิทธิพลตัวแบบจะช่วยสร้างพฤติกรรมใหม่เสริมความคิดสร้างสรรค์ทั้งทางบวกและทางลบ ยับยั้งการกระทำ ลดความหวั่นเกรงที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ และช่วยกระตุ้นให้เกิดความคล้อยตาม” กล่าวโดยสรุปแล้วตัวแบบจึงมีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคล

2) การศึกษาตัวแบบที่กระทำดีกับความตั้งใจที่จะกระทำดี มีงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลียนแบบกับพฤติกรรมกระทำดี โดย สุเชษฐ์ ม่าเหรัมย์ (2519:58) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน มีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจำนวน 180 คน จากการทดลองพบว่า ผู้ที่เห็นตัวแบบที่ดีมีพฤติกรรมการโกงน้อยกว่าผู้ที่ไม่เห็นตัวแบบ และได้สรุปผลการวิจัยว่า วิธีการใช้ตัวแบบเพื่อให้เกิดการเลียนแบบเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่จะใช้ปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในวัยรุ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดี โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบ มีการศึกษาที่น่าสนใจ ดังนี้ พจนารถ วัชรพิมลลาศ (2536 : 22) ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากตัวแบบ ศึกษาความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมของผู้สูบบุหรี่ต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณีผู้สูบบุหรี่เพศชาย ณ ศูนย์การค้าในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ส่วนหนึ่งมาจากการได้เห็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้สูบบุหรี่คนอื่น เช่น ผู้ปกครอง เพื่อน ครู จะมีทัศนคติทางลบต่อข้อบัญญัติดังกล่าว นอกจากนี้งานวิจัยของ รังสิมันต์ สุนทรไชยยา (2536) พบว่า ตัวแบบที่ดีมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น การตั้งใจเรียน การมีระเบียบวินัย การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน และเกษม จันทพร (2541) ศึกษา

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมการเสพยาเสพติดเบื้องต้นน้อย เป็นนักเรียนที่มีแบบอย่างผู้ใกล้ชิดเสพติดเสพยาเสพติดน้อย

นิภาพร โขติสุดเสนห์ (2545) ศึกษาพฤติกรรมทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีแบบอย่างจากบิดามารดามาก มีพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวมาก และชวนชัย เชื้อสารุชน (2546) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมประหยัคทรัพย์ากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ 24 แห่ง จำนวน 1,440 คน พบว่าตัวแปรกลุ่มสถานการณ์ที่ทำนายได้ดีที่สุด คือ การได้รับแบบอย่างการประหยัคทรัพย์ากร ต่อมา ครุณี บุ่งทอง (2546 : 28) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการให้บริการปรึกษาตามมาตรฐานของพยาบาลให้การปรึกษาโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปในเขต 7 พบว่า การที่พยาบาลให้การปรึกษาแต่ละคนอยู่ในบรรยากาศองค์การได้รับการสนับสนุนจากบ้านและได้รับแบบอย่างจากเพื่อนที่แตกต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการให้บริการปรึกษาตามมาตรฐานแตกต่างกัน ซึ่งงานวิจัยของโสภณ พรหมพลจร (2547:16) ที่ศึกษาพฤติกรรมควบคุมตนด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานีให้ผลที่สอดคล้องกันโดย พบว่านักเรียนที่มีแบบอย่างจากเพื่อนที่ดีมากจะมีพฤติกรรมควบคุมตนด้านการเรียนมากกว่านักเรียนที่มีแบบอย่างจากเพื่อนที่ดีน้อย

ในส่วนของงานวิจัยเชิงทดลองได้พัฒนาพฤติกรรมของบุคคลโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบที่กระทำดี ได้แก่ กาแลซซี และคณะ (Galassi, et al., 1974 :78-81 อ้างถึงในชโลทร แสงส่องฟ้า 2543 : 49) ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากตัวแบบในการศึกษาผลการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกด้วยกลุ่ม โดยใช้การกระตุ้นด้วยเทปบันทึกภาพแบบกลับไปกลับมา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่มีลักษณะไม่กล้าแสดงออก แต่เมื่อได้รับการฝึกให้เรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ มีการเชิญและให้กำลังใจจากกลุ่ม ผลการทดสอบพบว่านิสิตที่ได้รับการฝึกจะมีการกล้าแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสม

จากงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นว่าเมื่อบุคคลได้แบบอย่างและเกิดการเรียนรู้ในเรื่องพฤติกรรมที่เหมาะสมของตัวแบบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องคำแนะนำ การแสดงตัวอย่าง การส่งเสริมสนับสนุน ก็จะเกิดการเรียนรู้จดจำ นำมาคิดพิจารณาแต่สิ่งที่คิดว่าดี มีประโยชน์กับตนเองก็จะเลือกการแสดงออกพฤติกรรมนั้น ๆ ตัวแบบจึงเป็นปัจจัยสถานการณ์ที่สำคัญในการเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ การวิจัยนี้จึงเชื่อได้ว่า การได้รับตัวแบบที่เหมาะสมและแบบอย่างที่ดี จะเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี มีความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมตามไปด้วย

3) การวัดการมีตัวแบบที่กระทำดี ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแบบ ได้มีผู้ที่ศึกษาวิจัยโดยใช้แบบวัด ได้แก่ ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) ที่ได้สร้างแบบวัดการได้แบบอย่างการประหยัดทรัพย์ากร ลักษณะของแบบวัดเป็นประโยชน์ประกอบมาตราประเมินรวมค่าจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดนี้มุ่งวัดเกี่ยวกับการได้แบบอย่างการประหยัดเวลา การได้แบบอย่างการประหยัดไฟฟ้า การได้แบบอย่างการประหยัดน้ำ การได้แบบอย่างการประหยัดวัสดุสำนักงาน และการได้แบบอย่างการประหยัดในการใช้จ่าย ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง .37 - .55 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .79 นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบและได้สร้างแบบวัดแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนที่น่าสนใจ คือ สุมิตรา เจริมพันธ์ (2545) สร้างแบบวัดการเป็นแบบอย่างจากเพื่อนประกอบด้วยประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับการมีแบบอย่างทางด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ การนำวิธีการเรียนมาจากเพื่อนๆ เป็นต้น แบบวัดมีทั้งข้อความที่เป็นทางบวกและข้อความที่เป็นทางลบรวม 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีพิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง 5.97 – 7.97 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .83 งานวิจัยต่อมา คือ ครุณี บุ่งทอง (2546) สร้างแบบวัดแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า มีจำนวนข้อความ 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.53 ถึง 7.32 มีค่า r เท่ากับ .54 ถึง .75 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .92 และสุภาสิณี นุ่มเนียน (2546) สร้างแบบวัดการมีแบบอย่างที่เหมาะสมเกี่ยวกับพฤติกรรมกรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา วัดโดยให้นักเรียนรายงานว่านักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่าตนมีผู้ปกครอง และเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใด ลักษณะของแบบวัด เป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า มีจำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง 3.31 - 8.18 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .79

จากงานวิจัยที่กล่าวมา อาจกล่าวได้ว่า มีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับตัวแบบที่กระทำดีในลักษณะพฤติกรรมที่แตกต่างกันและมีการสร้างแบบวัดการมีตัวแบบดังกล่าวไว้หลายชุดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบบวัดที่ใช้วัดการมีตัวแบบที่กระทำดี ผู้วิจัยจะใช้แบบวัดของ สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546) โดยนำแบบวัดดังกล่าวมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ศึกษา ปรับลดจำนวนข้อให้เหลือ 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง .22 – .65 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .71

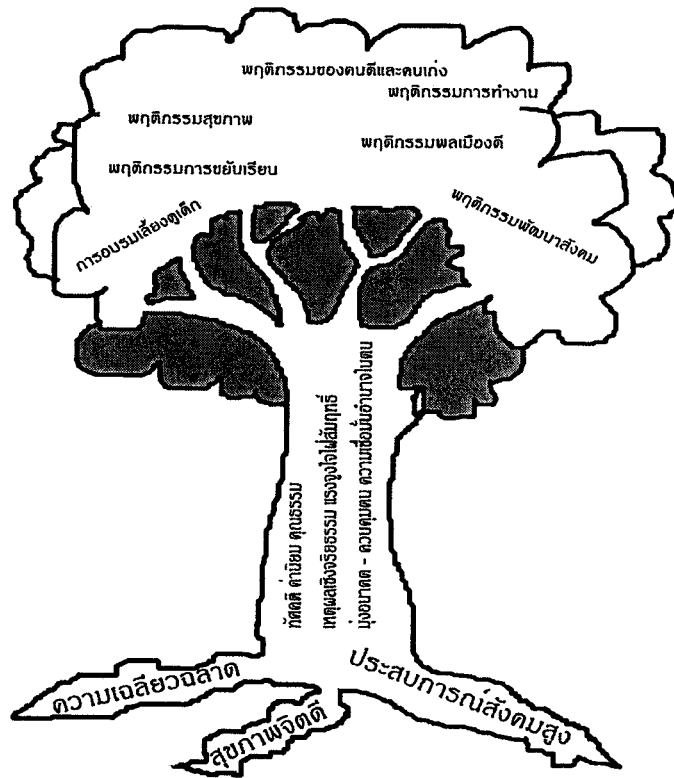
2.2 ปัจจัยจิตลักษณะกับความตั้งใจที่จะกระทำดี

ปัจจัยอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นเหตุให้บุคคลกระทำดีหรือไม่ดีก็คือลักษณะจิตใจของบุคคล บุคคลที่มีลักษณะทางจิตใจที่แตกต่างกัน เป็นสาเหตุของการมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้ และสาเหตุทางจิตใจอาจมีได้มากกว่า 1 สาเหตุ ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานแนวคิดดังกล่าวมีหลายทฤษฎี แต่ทฤษฎีที่มีพื้นฐานจากงานวิจัยในประเทศไทย คือ ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ซึ่งจะได้นำมากล่าวพอสังเขป และจากนั้นจะได้กล่าวถึง จิตลักษณะที่น่าจะเกี่ยวข้องกับความตั้งใจกระทำดีซึ่งเป็นตัวแปรที่งานวิจัยนี้ให้ความสนใจศึกษา

ในประเทศไทย ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2526,2528,2538) ได้เสนอทฤษฎีที่อธิบายความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะทางจิตกับพฤติกรรมของบุคคลได้เป็นอย่างดี ทฤษฎีดังกล่าวเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะใช้กับคนไทยในสังคมไทย เพราะผู้สร้างทฤษฎีได้ใช้ความรู้ประสบการณ์ผลงานวิจัยที่เป็นของตนเอง และนักวิจัยอื่น ที่ทำกับคนไทยในสังคมไทยอย่างกว้างขวางเป็นระยะเวลากว่า 20 ปี โดยเสนอในชื่อ ทฤษฎี “ต้นไม้จริยธรรม” ทฤษฎีดังกล่าวได้นำเสนอเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2526 และได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ จนปัจจุบันเชื่อว่าเป็นทฤษฎีของไทยที่นำไปสู่การค้นคว้าวิจัยและการประยุกต์เพื่อพัฒนาบุคคลและสังคมได้เป็นอย่างดี

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งว่าพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง ทฤษฎีนี้สร้างจากการสรุปผลการวิจัยในเรื่องดังกล่าวของเยาวชนและประชาชนไทย อายุ 6 ถึง 60 ปี จำนวนรวมหลายพันคน ซึ่งเป็นผลการวิจัยในประเทศไทยในช่วง 20 ปีนี้ ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้มี 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นดอกและผล ไม้ของต้นไม้ ส่วนลำต้นและส่วนที่เป็นราก (ดูภาพที่ 2.2)

ในส่วนแรกคือ ดอกและผลไม้บนต้น แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานดี และ เว้นชั่วและพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ผลที่ออกมาเป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าปรารถนานี้ มีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือสาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำต้นของต้นไม้ อันประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้านคือ (1) เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่ออำนาจในตน (4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ (5) ทศนคติ คุณธรรม และค่านิยม (ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น ๆ หรือสถานการณ์นั้น)

ภาพที่ 2.2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม

ถ้าต้องการที่จะเข้าใจ อธิบาย ทำนาย และพัฒนาพฤติกรรมชนิดใด จะต้องใช้จิตลักษณะบางด้าน หรือทั้ง 5 ด้านนี้ประกอบกันจึงจะได้ผลดีที่สุด ส่วนที่สามของต้นไม้จริยธรรมคือ รากของต้นไม้ ซึ่งเป็นจิตลักษณะกลุ่มที่สองมี 3 ด้าน คือ (1) สถิติปัญญา (2) ประสบการณ์ทางสังคม และ (3) สุขภาพจิต (ดูภาพที่ 2.2) จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานจิตใจ 3 ด้าน ในปริมาณที่สูงเหมาะสมกับอายุจึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้จะพัฒนาไปเอง โดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลมีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าวและอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้านทางโรงเรียน และทางสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่น ๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคณดีและของคณเก่งนั่นเอง นอกจากนี้จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากนี้อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น เพื่อใช้อธิบายทำนาย และพัฒนาพฤติกรรม ดังกล่าวมาแล้วด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2526) แต่ต่อมาได้นำผลวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์พฤติกรรมทางด้านการงาน อาชีพ และพฤติกรรมการรักษาสุขภาพอนามัยมาประกอบด้วยจึงได้เพิ่ม

พฤติกรรมของคนเก่งเข้าเป็นดอกผลรวมกับพฤติกรรมของคนดี และได้เพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นจิตลักษณะที่สำคัญของคนที่มีพฤติกรรมหลายชนิดดังกล่าวข้างบนนี้ เข้าที่ลำดับของค่านิยมจริยธรรมรวมเป็น 5 ด้าน (ดวงเดือน พันธุมนาวิณ 2528) จึงทำให้ทฤษฎีค่านิยมจริยธรรมของคนไทยนี้มีลักษณะที่กว้างขวาง ครอบคลุมพฤติกรรมที่น่าปรารถนาของคนไทยทางด้านที่สำคัญได้ครบถ้วน โดยสรุปทฤษฎีค่านิยมจริยธรรมสำหรับคนไทยนี้แสดงความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุ และผลระหว่างจิตลักษณะ 8 ด้าน กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ทฤษฎีนี้จึงมีสังกะย (หรือมโนทัศน์) 9 ด้านด้วยกัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิณ 2538:2-4)

เมื่อศึกษาจากกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมามีเหตุผลที่อธิบายได้ว่าจิตลักษณะเป็นตัวทำนายพฤติกรรม โดยเฉพาะในทางจริยธรรมนั้นมิใช่จิตลักษณะใดจิตลักษณะหนึ่งเท่านั้นจะต้องมีหลายจิตลักษณะร่วมกัน สำหรับการศึกษางานวิจัยในสังคมไทย จิตลักษณะที่ปรากฏในทฤษฎีค่านิยมจริยธรรมน่าจะมีความเหมาะสมที่สุด อย่างไรก็ตาม การวิจัยนี้ได้เลือกเฉพาะบางจิตลักษณะที่น่าเชื่อว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดี และยังสามารถเลือกตัวแปรจิตลักษณะอื่น ๆ ที่น่าจะเกี่ยวข้องเข้ามาศึกษาด้วย ตัวแปรจิตลักษณะที่เลือกมาศึกษาได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน เมื่อได้ประมวลเอกสารแล้วสามารถนำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับจิตลักษณะดังกล่าวได้ดังต่อไปนี้

2.2.1 เหตุผลเชิงจริยธรรมกับความตั้งใจที่จะกระทำดี

1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุผลเชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Reasoning) เป็นกระบวนการหรือลักษณะของการคิดในระดับ ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้เป็นหลักในการตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรม โคลเบอร์ก์ เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งทฤษฎีพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยได้ใช้กรอบทฤษฎีพัฒนาการด้านความรู้คิดหรือด้านพุทธิปัญญา (Theory of Cognitive Development) ของ เพียเจต์เป็นแนวในการศึกษาค้นคว้า โคลเบอร์ก์และคณะได้ทำการวิจัยหลายลักษณะในหลายวัฒนธรรม จนสามารถสรุปว่า 1) พัฒนาการทางจริยธรรมมีพื้นฐานมาจากการพัฒนาความรู้คิดซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการใช้เหตุผล 2) เหตุผลเชิงจริยธรรมแบ่งเป็นระดับต่าง ๆ และมีขั้นตอนของพัฒนาการที่เป็นสากล และ 3) โครงสร้างของจริยธรรม แตกต่างจากเนื้อหาของจริยธรรม พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลจากอิทธิพลทางด้านโครงสร้างทางความคิด ดังนั้นเหตุผลเชิงจริยธรรมจึงไม่ใช่คำพูด แต่เป็นระดับความคิดที่บุคคลใช้เป็นเหตุผลในการตัดสินใจ (Arbuthnot and Faust ,1981:23-28) ส่วนพัฒนาการของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก์ แบ่งเป็น 6 ขั้น (Kohlberg ,1969 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธุมนาวิณ 2543 :64) ขั้นต่ำสุดคือ การมีเจตนาที่จะหลบหนีการโดนลงโทษทางกาย ขั้นที่สองคือ เจตนาที่จะได้รับรางวัลเป็นวัตถุสิ่งของ เงินทอง ขั้นที่สามคือ เจตนาที่จะทำตามผู้อื่นเห็นชอบเพื่อให้เขารักและยอมรับตน

ขั้นที่สี่ คือ เจตนาที่จะทำตามปทัสถานของสังคมเคารพกฎหมายและหลักศาสนา ขั้นที่ห้า คือ การเคารพตนเองสามารถควบคุมตนเองได้รู้จักละอายใจตนเองเมื่อทำผิดหรือทางพุทธศาสนา คือ มีหิริและขันทีหก ขั้นสูงสุดคือ เจตนาที่จะยึดอุดมคติที่เป็นหลักสากล เช่น ความยุติธรรมเสมอภาค การเห็นแก่ส่วนรวม การมีมนุษยสัมพันธ์ หรือการเกลียดกลัวความชั่วในแนวโอตปปะตามหลักของพุทธศาสนา บุคคลตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่พัฒนาการของความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของมนุษย์แต่ละคน แต่ละประเภทอาจไปหยุดอยู่ในขั้นที่แตกต่างกันได้

2) การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมกับความตั้งใจที่จะกระทำดี ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมของบุคคลนั้น นักวิจัยได้ศึกษาเพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่าง เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมจริยธรรม ทั้งนี้เพราะสังคมส่วนใหญ่จะให้ความสนใจในด้านพฤติกรรมของมนุษย์ นักวิจัยจึงพยายามตอบปัญหาในส่วนนี้ให้เด่นชัดขึ้น ดังนั้น จึงพบงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมจริยธรรมจำนวนมาก ดังนี้ วิเชียร รักการ (2522) ได้ศึกษาพฤติกรรมอาสาพัฒนาชนบท พบว่าผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะมีพฤติกรรมอาสาพัฒนาชนบทมากกว่าผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ ต่อมา สุรพงษ์ ชูเดช (2533) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต โดยได้ศึกษาจากนิสิตที่เรียนอยู่ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 จากสองมหาวิทยาลัยในกรุงเทพ จำนวน 273 คน พบว่า ในกลุ่มนิสิตหญิงที่มีฐานะค่อนข้างสูง ถ้ามีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงจะเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนในมหาวิทยาลัยมาก รวมทั้งกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และกิจกรรมกีฬาและสันทนาการมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ อย่างชัดเจน

วรรณิ วรรณชาติ (2541) ได้ทำการศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย พบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมร่วมกับจิตลักษณะอื่น ๆ อีก 3 ตัว สามารถร่วมกันทำนาย 1) ความแปรปรวนของการรับอิทธิพลจากเพื่อนของนักศึกษาแบบถดถอยพหุคูณได้ 43.5% โดยเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นตัวทำนายลำดับ ที่ 3 2) ทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์นักศึกษาได้ 30.3% โดยเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 โดยที่ผลการวิเคราะห์มีค่าเบต้าเป็นลบนั้น แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมีพฤติกรรมรับอิทธิพลจากเพื่อนน้อย

ฮาร์ตซอร์นและเมย์ (Arbuthnot & David 1981 : Citing Hartshome & May อ้างถึงใน สุดใจ บุญอารีย์ 2546 : 75-76) ผู้วิจัยเรื่องความซื่อสัตย์และจริยธรรม พบว่า พฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ในสถานการณ์หนึ่งไม่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเดียวกันนี้ในอีกสถานการณ์หนึ่ง ผู้มีพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันก็จะประเมินสถานการณ์แตกต่างกันไป และสจิวต์ (Stewart 1999) ได้ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของครูใหญ่ โดยใช้ทฤษฎี

พัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ โคลเบอร์ก พบว่าครูใหญ่ที่มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
 ต่ำจะมีความเหมาะสม กับ โรงเรียนที่มีนักเรียนหลากหลายและเมื่อโรงเรียนขาดแคลนครูใหญ่
 เท่านั้น

ในด้านการวิจัยเชิงทดลอง โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ (2545)
 ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลของการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
 ของครู พบว่า ตัวทำนากลุ่มจิตลักษณะเดิม 7 ประการ (การมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่อ
 อำนาจในตน สุขภาพจิต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ค่านิยมในอาชีพ ความใกล้ชิดศาสนา และเจตคติ
 ต่ออาชีพครู) และจิตลักษณะใหม่ 2 ประการ (เหตุผลเชิงจริยธรรมหลังฝึก และเจตคติต่อ
 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมหลังฝึก) ร่วมกัน 9 ประการ สามารถทำนายพฤติกรรมจริยธรรมทั่วไปและ
 พฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของครูอาจารย์ได้มากกว่าจิตลักษณะชุดใดชุดหนึ่งตามลำพัง

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าเหตุผลเชิง
 จริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจริยธรรม โดยผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมีแนวโน้มมี
 พฤติกรรมจริยธรรมมากกว่าผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ เหตุผลเชิงจริยธรรมจึงน่าจะเป็น
 จิตลักษณะหนึ่งที่มีผลต่อการมุ่งกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ
 เยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี

3) การวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม วันชัย ธรรมสังการ (2542) ได้ประมวล
 ข้อเขียนหรือผลการวิจัยด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยการศึกษาจากฐานข้อมูล DAO, PSYELIT &
 ERIC ระหว่างปี 2540 – 2541 พบว่ามีเครื่องมือที่ใช้วัดเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ 10 ประเภท
 เครื่องมือที่นำมาใช้วัดมากที่สุดคือ แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมแบบ DIT ซึ่งวัดโดยการเสนอกรณี
 ชัดแย้งและเตรียมคำตอบให้ผู้ถูกวัดอ่าน แล้วให้ผู้ถูกวัดประเมินคำตอบนั้นเรียงเป็น 4 ลำดับ แล้วนำ
 คำตอบมาวิเคราะห์ระดับพัฒนาการ เครื่องมือชนิดนี้แม้จะมีความเชื่อมั่นสูง เมื่อผู้สร้างเครื่องมือ
 คือ Rest เป็นผู้ดำเนินการ แต่เมื่อผู้อื่นนำมาใช้พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นต่ำ (ศิริพร เข้มนิล 2530)
 อีกประการหนึ่งเครื่องมือนี้มีข้อจำกัดคือ ผู้ตอบต้องใช้เวลาอ่านมาก เครื่องมือที่นิยมใช้กันใน
 ประเทศไทยในการศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลเชิงจริยธรรม ได้แก่ แบบวัดแบบเลือกตอบ ซึ่งเป็นการ
 นำเสนอกรณีชัดแย้งให้ผู้ถูกวัดอ่าน แล้วมีคำตอบให้เลือก โดยแต่ละคำตอบเป็นตัวแทนขั้นต่างๆ
 ของพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้ง 6 ขั้น โดย ดวงเดือน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข
 ประจันปัจฉนิก (2520) เป็นผู้ริเริ่มพัฒนาขึ้นใช้ เครื่องมือนี้มีความคล้ายคลึงกับแบบวัดเหตุผล
 เชิงจริยธรรมแบบ DIT คือ เมื่อแรกใช้จะมีค่าความเชื่อมั่นสูง แต่เมื่อนำมาใช้ในระยะต่อมาบางครั้ง
 มีค่าความเชื่อมั่นต่ำ (ศิริพร เข้มนิล 2530) นอกจากนั้นการมีคำตอบเตรียมไว้ตามขั้นต่างๆ อาจ

ทำให้ผู้ตอบตอบสูงกว่าพัฒนาการของตน 1 ชั้น ซึ่งทำให้การวัดไม่ตรง (Arbuthnot & Faust 1981:110 อ้างถึงใน สุคติใจ บุญอารีย์ 2546 :17)

จากข้อจำกัดดังกล่าว โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ (2541) จึงได้พัฒนารูปแบบการวัดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้พิจารณานำแบบมาตราประเมินค่าของลิเคิร์ต (Likert,1967) ซึ่งใช้วัดทัศนคติและจิตลักษณะอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมาดำเนินการสร้างแบบวัด รูปแบบของแบบวัดเป็นการเสนอกรณีขัดแย้งทางจริยธรรม ซึ่งจะลงท้ายด้วยการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งให้เหตุผลในขั้นที่ 5 และ 6 รวม 12 เรื่อง ๆ ละ 2 ข้อ รวม 24 ข้อ แบบวัดดังกล่าวมีกระบวนการสร้างและตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยมีค่าความเชื่อมั่น .84 และเมื่อ ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) นำไปใช้กับนักศึกษา ก็มีค่าความเชื่อมั่น .77 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ(ค่า r) อยู่ระหว่าง .25 - .41

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมใช้เครื่องมือวัดได้หลายแบบ เช่น แบบให้ตอบโดยอิสระ แบบมีคำตอบให้เลือก แบบ DIT และ แบบมาตราประเมินรวมค่า ซึ่งพบว่าใช้ได้ผลดีในทุกแบบ ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) ที่ลดทอนจากโกศล มีคุณและณรงค์ เทียมเมฆ (2541) ซึ่งมีสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรม 7 เรื่อง แต่ละเรื่องมี 2 เหตุผลให้ประเมิน นำมาใช้กับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี

2.2.2 การมุ่งอนาคตควบคุมตนกับความตั้งใจที่จะกระทำดี

1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมุ่งอนาคตควบคุมตน ดวงเดือน พันธุมนาวิ (2530 : 26) ได้ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation) ไว้ว่าหมายถึง “ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้ รอได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การรอรับรางวัลใหญ่กว่าในอนาคตแทนรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะรับในทันที หรือการงดบ้ำบักความต้องการในปัจจุบันของตนเพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจถือว่าเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้”

ดวงเดือน พันธุมนาวิ งามตา วนิทนานนท์และคณะ (2536:38) กล่าวว่า การมุ่งอนาคต หมายถึง “ความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนในอนาคตและเล็งเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น”

ดวงเดือน พันธุมนาวิ (2537:86) อธิบายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง “การจัดระเบียบพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้เกิดผลตามที่ตนต้องการในเวลาที่ต้องการในอนาคต ลักษณะการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนนี้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นปรากฏการณ์เดียวกัน

กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่า หรือมากกว่าผลที่ได้รับในปัจจุบัน นั่นคือ ความสามารถในการคาดการณ์ไกล และสามารถรอคอยได้ โดยระยะเวลาในการรอคอยนั้น ไม่ได้ทำให้ความรู้สึกว่าผลที่ได้รับด้อยคุณค่าลงไป” ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 21) อธิบายว่า ผู้ที่มีลักษณะการมุ่งอนาคตสูงและควบคุมตนเองได้ จะต้องมีคุณลักษณะ 4 ประการ คือ 1) สามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของอนาคต และตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม 2) หาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินงานเพื่อเป้าหมายในอนาคต 3) รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการ อดได้รอได้อย่างเหมาะสม 4) สามารถให้รางวัลและลงโทษตนเองได้อย่างเหมาะสม

2) การศึกษาการมุ่งอนาคตควบคุมตนกับความตั้งใจที่จะกระทำดี การมุ่งอนาคตควบคุมตนเองนี้เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลหลายชนิดทั้งที่เป็นพฤติกรรมส่วนตัว เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การอดออม และพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งในพฤติกรรมการทำงานอาจแสดงออกในลักษณะ การวางแผนในระยะยาว การเอาใจใส่งานที่ทำอย่างสม่ำเสมอ หรืออาจแสดงออกในลักษณะของพฤติกรรมทางจริยธรรม เช่น ซื่อสัตย์ช่วยเหลือผู้อื่น

มีการวิจัยเชิงทดลองหลายเรื่องที่แสดงให้เห็นบทบาทสำคัญของการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมหรือเจตคติต่อพฤติกรรม ซึ่งได้แก่ งานวิจัยของ รัตนา ประเสริฐสม (2526) ที่ทำการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อค้นหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงในการพัฒนาพฤติกรรมอนามัยของนักเรียน ด้วยการเสริมสร้างการรับรู้ผลของความพยายามและการอดได้รอได้ งานวิจัยนี้พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกการอดได้รอได้ มีการรายงานการกระทำพฤติกรรมอนามัยสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกการอดได้รอได้ ผู้ที่มุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงจึงมีพฤติกรรมที่เหมาะสมมากด้วย เช่น การคบเพื่อนอย่างเหมาะสม พฤติกรรมก้าวร้าวน้อยมีผลการเรียนดี มีพฤติกรรมอนามัยที่ดี ผลการวิจัยประเมินผลการพัฒนาจิตใจของ บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ได้พบว่าจิตลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งของข้าราชการอย่างชัดเจน งานวิจัยต่อมา แสงวง ทวีคุณ (2538) ซึ่งทำวิจัยเชิงทดลองเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวะได้พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีเจตคติต่อการไม่ทะเลาะวิวาทดีขึ้น และมีเจตคติต่อการเลือกคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากขึ้นด้วย

ในส่วนของงานวิจัยเชิงสัมพันธ์เปรียบเทียบก็ได้พบความสัมพันธ์ของการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนกับจิตลักษณะต่าง ๆ หรือ พฤติกรรมที่น่าสนใจ เช่น การวิจัยของพูนฤดี สุวรรณพันธ์ (2536) ได้ศึกษา ปัจจัยทางครอบครัวและโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาของนักเรียนในชุมชนที่มีระดับการพัฒนาต่างกันพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะ

มุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้มีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยมีการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2540) ได้รายงานในการวิจัยมหภาค พบว่านักเรียนผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมก้าวร้าว จะมีพฤติกรรมก้าวร้าว น้อย และพบว่าผู้ที่มีมุ่งปัจจุบันไม่มุ่งอนาคต ขาดการวางแผนชีวิต มองเห็นชีวิตไร้จุดหมายจนอาจเกิดความวิตกกังวล สุขภาพจิตเสื่อม เมื่อขาดที่พึ่งยึดเหนี่ยว ขาดกำลังใจ เมื่อเกิดปัญหาหรือความเครียดก็อาจจะรับมือ หรือจัดการกับปัญหานั้นไม่ได้ หรือได้อย่างไม่เหมาะสม นำไปสู่ปัญหาทางพฤติกรรมได้ ขณะที่ สุกกร บัวสาย (2541) รายงานว่า กลุ่มเยาวชนที่ไม่สูบบุหรี่มีการมุ่งอนาคตและควบคุมตนในระดับสูง มากกว่ากลุ่มที่สูบบุหรี่เป็นประจำ ต่อมาประชิด สุขอนันต์ (2545 :171 – 176) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขและการคิดฆ่าตัวตายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีการพยายามฆ่าตัวตายน้อยกว่านักเรียนที่มีลักษณะการมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเป็นจิตลักษณะที่สำคัญ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและจิตใจ บุคคลที่มุ่งอนาคตควบคุมตนสูงจะมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่ดีและเหมาะสมมากกว่าบุคคลที่มุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

การวิจัยในครั้งนี้จึงมีความเชื่อว่า จิตลักษณะการมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี

3) การวัดการมุ่งอนาคตควบคุมตน บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ได้สร้างแบบวัดการมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีจำนวน 20 ข้อ มีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” โดยได้ทำการศึกษาการเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ

ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ (2536) ได้สร้างแบบวัดการมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่มีลักษณะรายงานถึงนิสัยและการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวัน ในทำนองเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกล และรู้จักอดใจรอได้ เพื่อผลประโยชน์ที่มากกว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต วัดด้วยมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ซึ่งมีจำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84

ในการวัดการมุ่งอนาคตควบคุมตนในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) และนำมาปรับลดจำนวนข้อเหลือ 10 ข้อ มีค่าอำนาจ

จำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง .22 - .54 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .74 มาใช้กับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี

2.2.3 ความเชื่ออำนาจในตนกับความตั้งใจที่จะกระทำดี

1) แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเชื่ออำนาจในตน ความเชื่ออำนาจในตน วรรณะ บรรจง (2537:30 อ้างจาก Rotter,1966) กล่าวถึงความเชื่ออำนาจในตนว่า หมายถึง “ความเชื่อของบุคคลว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเกิดจากการกระทำของตน เชื่อว่าตนสามารถทำนายผลที่เกิดขึ้นกับตนได้ และสามารถควบคุมผลนั้น ๆ ไว้ได้ด้วย เป็นการคาดหวังทั่วไปของบุคคลว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ตนได้รับนั้นเกิดจากการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นด้านดีหรือด้านเลวก็ตาม ซึ่งตรงกันข้ามกับความเชื่ออำนาจนอกตนที่เป็นการคาดหวังของบุคคลว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ตนได้รับนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับกระทำของตน แต่ขึ้นอยู่กับสาเหตุภายนอก เช่น โชคชะตา ไสยศาสตร์ คนอื่น ฯลฯ”

ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ (2540:85) กล่าวว่า “ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่าผลดีผลเสียที่เกิดขึ้นกับตนนั้นมีตนเองเป็นสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรือพระเจ้าบันดาลให้เป็นไป คนที่ เชื่ออำนาจในตนมากจึงเป็นผู้ที่มีความหวังในชีวิต และมีความกระตือรือร้นที่จะทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้เกิดผลดีและป้องกันผลเสียที่ตนต้องการ ลักษณะความเชื่ออำนาจในตนนี้ในทางกลับกันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของความแปลกแยก (Alienation หรือ Anomia) ซึ่งหมายถึงการรวมตนเองเข้ากับสังคมได้ในปริมาณน้อยโดยบุคคลจะมีอาการหลายประการที่แสดงถึงความแปลกแยกคือ ไร้ความหมาย ไร้คุณค่า โดดเดี่ยว ไร้อำนาจ และไร้ความรู้สึก”

2) การศึกษาความเชื่ออำนาจในตนกับความตั้งใจที่จะกระทำดี งานวิจัยเกี่ยวกับการเชื่ออำนาจภายใน - ภายนอกตนได้มุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับสถานการณ์ในการทำงานมีข้อสรุปจากผลการศึกษาหลายเรื่องพบว่า ผู้เชื่ออำนาจภายนอกตนสูงมีความพึงพอใจในงานของตนต่ำกว่าเป็นผู้ที่บุคคลในหน่วยงานชอบน้อยกว่า และมีส่วนร่วมทำงานของหน่วยงานน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีลักษณะเชื่ออำนาจภายในตนสูง (Duffy, Shiflett & Downey, 1977 อ้างถึงใน โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ 2545:42)

ไวเนอร์ และคูคลา (Weiner & Kukla, 1970 อ้างถึงในวันวิสา หาญนอก 2544 :33) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการผลสำเร็จในการแสดงพฤติกรรมและการยอมรับผลจากการแสดงพฤติกรรมของตนเองผลการศึกษาปรากฏว่า บุคคลที่มีความต้องการผลสำเร็จสูง เมื่อให้ประมาณ โอกาสของการประสบผลสำเร็จจากระดับ สูง ปานกลาง ต่ำ มีแนวโน้มที่จะเลือกระดับปานกลางมากที่สุด และถ้าผลที่ออกมาผิดจากที่ตนเองคาดการณ์ไว้จะ

ยอมรับผลได้มากกว่า ซึ่งก็เช่นเดียวกัน ในกลุ่มบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะยอมรับความล้มเหลวได้มากกว่า บุคคลที่เชื่ออำนาจนอกตน บุคคลที่เชื่ออำนาจนอกตนไม่มีความภาคภูมิใจกับความสำเร็จของตนเอง เพราะเชื่อว่า ความล้มเหลวของตนเองเกิดจากอำนาจภายนอก ไม่ได้เกิดจากการกระทำของตน และยังปรากฏว่า บุคคลที่ต้องการผลสำเร็จสูงและบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีความพยายามมากกว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คาราเวนนิค (Karavnick ,1972 อ้างถึงใน วันวิสา หาญนอก 2544 :33) ที่ปรากฏว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวมีความสำคัญกับบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจในตนมากกว่าบุคคลที่เชื่ออำนาจนอกตน และยังพบว่า กระบวนการทางความคิดรวมถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีขึ้นอยู่กับธรรมชาติของบุคคล และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อาจจะมีเฉพาะเมื่อประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งอาจเกิดขึ้นกับกลุ่มพฤติกรรมหรือเพียงหนึ่งพฤติกรรม และความเชื่ออำนาจในตนของบุคคลจะเป็นแนวทางในการทำให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ขึ้น

สตรีคแลนด์ (Strickland, 1997) ได้สรุปผลการวิจัยต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าความเชื่ออำนาจในตนเป็นจิตลักษณะที่ส่งเสริมให้บุคคลกระทำพฤติกรรมที่ปรารถนา เช่น พวกที่เชื่ออำนาจในตนจะสู้บรูหรือน้อยกว่า พวกที่เชื่อมั่นตนเองจะทนต่อการทำงานหนักและยากได้มากกว่า อดทนรอได้ดีกว่า เข้ากับบุคคลอื่นได้ดีกว่า รู้จักแสวงหาความรู้เพื่อปฏิบัติตนให้ดีขึ้นจากการป่วยได้ดีกว่าพวกเชื่ออำนาจนอกตน ความเชื่ออำนาจในตนนั้นเชื่อว่าการกระทำของตนจะก่อให้เกิดผลตามต้องการ อำนาจในตน จึงส่งผลต่อพฤติกรรมที่พึงปรารถนาออกนอกนี้ยังมีงานวิจัยที่พบว่าความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์กับจิตลักษณะอื่น อีกด้วย ได้แก่ งานวิจัย ของจินตนา บิลมาศ และคนอื่น ๆ (2529) ได้ทำการศึกษาข้าราชการพบว่าข้าราชการใหม่นั้นมีทั้งที่เชื่ออำนาจในตนสูงและต่ำ และได้พบว่าข้าราชการที่มีสุขภาพจิตดีมีความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่าข้าราชการที่มีสุขภาพจิตไม่ดี

อุบล เลี้ยววาริณ (2534) ศึกษาพฤติกรรมด้านสุขภาพกับผู้ปฏิบัติงานทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน พบว่า การเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพเป็นจิตลักษณะที่สำคัญ 1 ใน 3 ที่เป็นตัวทำนาย พฤติกรรมสุขภาพได้ดี และการวิจัยนี้ยังได้พบว่าผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่าผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาอีกด้วย วรณะ บรรจง (2537) ศึกษาลักษณะทางศาสนาและพฤติกรรมของเยาวชนไทยจากชุมชนแผ่นดินทองทางภาคใต้ พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์กับเจตคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาท

ฐานันตร์ เปียศิริ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าทั้งส่วนตัวและส่วนรวมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจ

ในคนต่ำ และคุณเดือน พันธุนาวิณ (2547 : 23) ได้ประมวลผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่น่าปรารถนามาก ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ จึงสรุปได้ว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจในตนเป็นบุคคลที่ต้องการความสำเร็จสูงและยอมรับผลจากพฤติกรรมของตนเองได้ดี จะเห็นได้ว่าการเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในหลาย ๆ พฤติกรรมการวิจัยครั้งนี้จึงมีความเชื่อว่าการเชื่ออำนาจในตนจะเป็นจิตลักษณะหนึ่งที่เป็นตัวผลักดันให้เกิดความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี

3) การวัดความเชื่ออำนาจในตน ได้มีนักการศึกษาหลายคน que สร้างแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งได้แก่ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ได้ศึกษาความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร แบบวัดที่ใช้เป็นการถามถึงความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับผลตอบแทนที่ตนปรารถนา ในการทำงานว่า ผลเหล่านั้นเกิดจากความรู้อำนาจของตนเองหรือเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากความสามารถของตนเองมากน้อยเพียงใด แบบวัดประกอบด้วยประโยคบอกเล่าจำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 7.31 – 4.17 และมีค่าความสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .90

ดวงเดือน พันธุนาวิณ งามตา วณิชทานนท์ และคณะ (2536) ได้ศึกษาลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน และสร้างแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน แบบวัดนี้มีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 20 ข้อ และลินดา สุวรรณดี (2543:50) ได้ปรับปรุงแบบวัดของดวงเดือน พันธุนาวิณ งามตา วณิชทานนท์ และคณะ (2536) เพื่อวัดลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่าจำนวน 10 ข้อ มีทั้งข้อความที่เป็นทางบวกและข้อความที่เป็นทางลบ แต่ละข้อมีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .72

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวัดที่มีผู้สร้างไว้แล้ว โดยใช้แบบวัดของดวงเดือน พันธุนาวิณ งามตา วณิชทานนท์ และคณะ (2536) แบบวัดดังกล่าวมีลักษณะเกี่ยวกับความเชื่อความคาดหวังของบุคคลว่าผลดี ผลเสียที่เกิดขึ้นกับตนนั้นมีสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ ความบังเอิญหรือพระเจ้าบันดาลให้เป็น วัดด้วยมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยนำมาปรับลดให้เหลือ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง .20 - .51 ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .71

2.3 ปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์

2.3.1 เจตคติที่ดีต่อการกระทำดีกับความตั้งใจที่จะกระทำดี

1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติต่อพฤติกรรมกระทำดี มีผู้ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติ ได้ให้ความหมายของ เจตคติอยู่หลายท่านที่อยู่ในขอบเขตที่ใกล้เคียงกันซึ่งพอที่จะสรุปได้ว่าเจตคติ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความพร้อมที่จะแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ สำหรับความหมายของเจตคติที่นักจิตวิทยา สังคมและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายไว้ สามารถจำแนกองค์ประกอบของเจตคติได้เป็น 3 องค์ประกอบ (ดวงเดือน พันธุนาวัน 2524 : 31)

องค์ประกอบทางความรู้เชิงประมาณค่า เป็นองค์ประกอบแรกที่เกิดขึ้นในบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ ความรู้ ความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อวัตถุ ในแง่เจตคติซึ่งจะต้องมีทิศทาง ประกอบด้วยด้านดีหรือเลว ประโยชน์หรือโทษที่มาจากการประเมินค่าของบุคคลนั้น ดังนั้นเนื้อหาสำคัญที่สุดในองค์ประกอบนี้คือความเชื่อเชิงประมาณค่าว่า สิ่งนั้นดีหรือเลวมีประโยชน์หรือโทษอย่างไร

องค์ประกอบทางความรู้สึกเป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นในบุคคลหลังจากที่มีความรู้เชิงประมาณค่าแล้ว องค์ประกอบนี้เป็นความรู้สึกของบุคคลว่าชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนี้มีทิศทางสอดคล้องกับทิศทางของความรู้เชิงประมาณค่าด้วย เช่น ถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งใดดีมีประโยชน์ บุคคลก็จะชอบและพอใจสิ่งนั้น ถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งใดไม่มีประโยชน์ บุคคลก็จะไม่ชอบ และไม่พอใจสิ่งนั้น องค์ประกอบทางความรู้สึกนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของเจตคติ

องค์ประกอบทางการมุ่งกระทำ เป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่บุคคลมีความรู้เชิงประมาณค่า และเกิดความรู้สึกว่าพอใจหรือไม่พอใจ ต่อสิ่งนั้น ๆ แล้วการมุ่งกระทำ เป็นแนวโน้มหรือเจตนาที่จะกระทำต่อที่หมายของเจตคติ

จะเห็นว่าองค์ประกอบของเจตคติทั้ง 3 องค์ประกอบดังกล่าวนี้มีความต่อเนื่องเป็นกระบวนการตามลำดับขั้น จากความรู้เชิงประมาณค่า ความรู้สึก และการมุ่งกระทำ ดังนั้นการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นจะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบทั้ง 3 ประการเสมอ

2) การศึกษาเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีกับความตั้งใจที่จะกระทำดี ทศนคติ หรือเจตคติ (Attitude) เป็นจิตลักษณะที่มีการศึกษามานาน โดยที่ธรรมชาติและเนื้อหาของทัศนคติมีความซับซ้อน ดังนั้นบางครั้งจึงก่อให้เกิดความสับสนได้ อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่า เจตคติเป็นสภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์หนึ่ง ๆ (สุดาใจ บุญอารีย์ 2546 : 22)

ดวงเดือน พันธมนาวิน (2538 : 65-66) สรุปองค์ประกอบของเจตคติที่มีผู้เคยศึกษาไว้ว่า สามารถจัดได้เป็น 3 องค์ประกอบคือ 1) ความหมายด้านความรู้ 2) ความหมายเชิงความรู้สึก และ 3) ความหมายเชิงพฤติกรรม โดยให้ด้านความรู้เป็นความรู้ในเชิงประเมินค่าและด้านความรู้สึกเป็นความรู้สึกที่มีทิศทาง เช่น ชอบหรือไม่ชอบ เป็นต้น ส่วนทางด้านพฤติกรรมนั้น เนื่องจากพฤติกรรมวัดปริมาณโดยตรงไม่ได้ จึงมีการศึกษาที่แนวโน้มของพฤติกรรม

จากองค์ประกอบของเจตคติดังกล่าว ในการวิจัยนี้จึงนิยามว่า เจตคติเป็นลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่ประกอบด้วยความรู้เชิงประเมินค่า ความรู้สึกและการมุ่งกระทำที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ติงาม เช่น การเสียดสี การอาสา เป็นต้น เจตคติมีความสำคัญในฐานะที่เป็นองค์ประกอบที่จะทำนายพฤติกรรมของบุคคล เช่น บุคคลชอบสิ่งใดมักจะมีแนวโน้มที่จะกระทำสิ่งนั้นมากกว่าผู้ที่ไม่ชอบ ดังที่ ทริอันดิส (Triandis , 1972 : 2 อ้างถึงในดวงเดือน พันธมนาวิน 2538) กล่าวว่าเจตคติเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่ประเมินจากความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ ตลอดจนความคิดเห็นซึ่งทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องในทิศทางที่ประเมินไว้ ในประเทศไทยมีงานวิจัยที่ยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับพฤติกรรม เช่น งานวิจัยของ เกษม จันทศร (2541 : 107-116) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลพบว่านักเรียนที่มีเจตคติไม่ดีต่อยาบ้ามากจะมีพฤติกรรมการเสพยาบ้าเสพติดเบื้องต้น น้อยกว่าผู้ที่มีเจตคติไม่ดีต่อยาบ้า น้อย ส่วนลินดา สุวรรณดี (2543 : 113-116) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ ผลพบว่าเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า เป็นตัวทำนายสำคัญเป็นอันดับ 2 ที่สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า

ผ่องพรรณ แว่ววิเศษ (2534) ได้ทำการศึกษาลักษณะทางจิตสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น ผลการวิจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทต่ำ ลักษณะการคบเพื่อนเหมาะสมมาก รับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสูง และเจตคตินี้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักศึกษา

แสวง ทวีคุณ (2538) ได้ศึกษาการฝึกเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกัน พฤติกรรมทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษา โดยการฝึกเจตคตินั้นเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความมั่นคงให้แก่เจตคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทที่มีอยู่เดิม ผลการวิจัยพบว่าผู้ที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทและฝึกมุ่งอนาคตควบคุมตนเองจะมีทั้งเจตคติที่ดีและการมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างเคร่งครัด

สุพจี เหล่าพานิช (2541) ได้ทำการศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่า เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ฐานความผิดครอบครองเฮโรอีนเพื่อเสพและขาย และฐานความผิดลักทรัพย์มีเจตคติต่อการกระทำผิดลดลง หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

จากงานวิจัยที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า เจตคติเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเกิดพฤติกรรมถ้าเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาควรจะได้รับ การเปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่แล้ว ควรสร้างความมั่นคงในเจตคติต่อไป งานวิจัยในครั้งนีจึงต้องการศึกษาถึงอิทธิพลของเจตคติที่มีต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี

3) การวัดเจตคติต่อการกระทำดี เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง (2536) ได้พัฒนาแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการทำงานด้านบริหาร จากศักดิ์ชัย นิรัญทิว (2532) ลักษณะแบบวัดมุ่งถามเกี่ยวกับความรู้คุณ รู้โทษ ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อการทำงานในบทบาทของผู้บริหารและแนวโน้มของการมุ่งกระทำและพร้อมที่จะยึดอาชีพ ผู้บริหารโรงเรียน มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .81 งานวิจัยต่อมา นภา ปิยะศิรินนท์ (2541) สร้างแบบวัดเจตคติต่อการเลือกตั้ง ซึ่งปรับจากแบบสอบถามการทำประชาพิจารณ์เพื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ (2540 – 2541) จำนวน 15 ข้อแต่ละข้อมีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง .56 - 9.42 ค่าความเที่ยงโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .88 อีกงานวิจัยหนึ่ง ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) สร้างแบบวัดเจตคติต่อการประหยัดทรัพยากร มีลักษณะเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) อยู่ระหว่าง .26 - .65 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .78

กล่าวได้ว่า มีผู้สนใจศึกษาเจตคติต่อพฤติกรรมต่าง ๆ และสร้างแบบวัดดังกล่าว ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลและให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเครื่องมือที่สร้าง เป็นลักษณะประโยคประกอยมาตรประเมินรวมค่า มีจำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (ค่า r) เท่ากับ .38 - .76 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .86

กรอบแนวคิดและสมมติฐานในการวิจัย

จากที่ศึกษาและรายงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาทั้งหมด ทำให้สามารถกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ตั้งสมมติฐานของการวิจัยได้ ดังได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 1 และสามารถกำหนดนิยามปฏิบัติการ (ที่จะระบุในบทที่ 3)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทที่ 3 ซึ่งรายงานเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ประเด็นสำคัญที่นำเสนอได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ต่อจากนี้จะได้นำเสนอไปตามลำดับ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการวิจัย ประชากรเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2548 จำนวน 1,200 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการคิดตามสัดส่วนจากตาราง ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของ เกร็จซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan : 607-610 อ้างถึงใน นิติยา ภัสสรศิริ และ นรา สมประสงค์ 2538 : 12) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จะได้กลุ่ม ตัวอย่างขั้นต่ำ จำนวน 291 คน ครั้งนี้ได้เลือกตัวอย่างจากประชากรมาศึกษาจำนวน 300 คน (สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ)

2. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและ เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีตัวแปรที่จะศึกษา และนิยามปฏิบัติการ ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวแปรอิสระหรือตัวแปรปัจจัย

2.1.1 กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรนี้ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคม และตัวแบบที่กระทำดี

1) การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลในสังคมให้การยอมรับ นับถือเด็กและเยาวชนและเคารพในคุณค่าความสามารถ ความคิดความรู้สึก และการกระทำ

ให้ความสนใจยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งในสังคม และให้การสนับสนุนในการทำสิ่งต่าง ๆ ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของ อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533) โดยแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ลักษณะเนื้อหานี้เกี่ยวกับความรู้สึกและการรับรู้ของบุคคลว่า บุคคลที่อยู่รอบตัวเขาเป็นที่พึ่งได้มากเพียงใด และมีคนคอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรมในยามที่เขามีปัญหา หรือมีความต้องการหรือไม่เพียงใด ผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ และปรับลดจำนวนข้อลงเหลือ 10 ข้อ คะแนนที่เป็นไปได้มีตั้งแต่ 10 - 60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากกว่าค่าเฉลี่ยจะเป็นผู้ที่มีการรับรู้ว่ามีหรือได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมเท่ากับหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ยเป็นผู้ที่มีหรือได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ

2) ตัวแบบที่กระทำดี หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีตัวแบบที่กระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมและก่อให้เกิดการเลียนแบบในพฤติกรรมนั้น ๆ ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดการมีแบบอย่างที่เหมาะสมที่สร้างขึ้นโดย สุภาสินี นุ่มเนียน (2546) โดยแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่ามีจำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” วัดโดยให้เด็กและเยาวชนรายงานว่า ตนมีผู้ปกครองและเพื่อนที่มีพฤติกรรมการเป็นแบบอย่างที่ดีมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ และปรับลดจำนวนข้อให้เหลือ 10 ข้อ คะแนนที่เป็นไปได้มีตั้งแต่ 10 - 60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมมาก และผู้ที่ได้คะแนนรวมเท่ากับหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมน้อย

2.1.2 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มตัวแปรนี้ประกอบไปด้วย 3 ตัวแปรคือ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีนิยามปฏิบัติการดังนี้

1) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีกระบวนการคิดที่ใช้เป็นหลักในการตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรม ได้ใช้แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมของ โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ (2541) ซึ่ง ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) นำมาปรับลดให้สั้นลงเหลือ 7 เรื่อง 14 ข้อ คำถาม โดยแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่าแต่ละเรื่องมีเหตุผลให้ประเมินจำนวน 2 เหตุผล แต่ละเหตุผลมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ผู้ที่เห็นด้วยกับเหตุผลมากที่สุดจะได้คะแนน 6 คะแนน ผู้ที่เห็นด้วยกับเหตุผลน้อยที่สุดจะได้คะแนน 1 คะแนน คะแนนที่เป็นไปได้มีตั้งแต่ 77 - 462 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากกว่าค่าเฉลี่ย

หมายถึง ผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนรวมเท่ากับหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ย หมายถึง ผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

2) การมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีความสามารถที่จะคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต สามารถวางแผนที่จะรับผลดีและป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นได้ และควบคุมพฤติกรรมที่ต้องใช้ความอดทนเสียสละ กระทำพฤติกรรมนั้นได้อย่างเหมาะสมเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลในอนาคตได้ การวัดตัวแปรนี้ได้ใช้แบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิ นงมตา วนิทานนัทและคณะ (2536) โดยแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ลักษณะแบบวัดรายงานถึงนิสัยและการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวัน ในทำนองเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกล และรู้จักอดได้รอได้ เพื่อผลประโยชน์ที่มากกว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีมาในอนาคต ผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ และปรับลดจำนวนข้อให้เหลือ 10 ข้อ คะแนนที่เป็นไปได้มีตั้งแต่ 10 - 60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และผู้ที่ได้คะแนนรวมเท่ากับหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

3) ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีความเชื่อและการคาดหวังว่าผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นกับตนนั้น มีตนเองเป็นสาเหตุ มากกว่าเกิดขึ้นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ ความบังเอิญ การวัดตัวแปรนี้ใช้แบบวัดที่สร้างขึ้นโดยดวงเดือน พันธุมนาวิ นงมตา วนิทานนัท และคณะ (2536) โดยแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็นประโยชน์บอกเล่าเกี่ยวกับความเชื่อว่า ผลดีหรือผลเสียที่เกิดขึ้นกับตนนั้น เป็นเพราะการกระทำของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ตรงข้ามกับความเชื่อเรื่องโชคเคราะห์ ความบังเอิญ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ และปรับลดจำนวนข้อให้เหลือ 10 ข้อ คะแนนที่เป็นไปได้มีตั้งแต่ 10 - 60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง และผู้ที่ได้คะแนนรวมเท่ากับหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

2.1.3 ตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี ซึ่งมีนิยามปฏิบัติการดังนี้

1) เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของเด็กและเยาวชนที่มีต่อพฤติกรรม หรือการกระทำที่สังคมยอมรับหรือเป็นประโยชน์ต่อสังคม ความรู้สึกดังกล่าว อาจมีลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เห็นประโยชน์ไม่เห็นประโยชน์ เห็นคุณค่าไม่เห็นคุณค่า ตัวแปรนี้วัดโดย แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีจำนวน 15 ข้อ

โดยแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า แต่ละข้อมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” คะแนนที่เป็นไปได้มีตั้งแต่ 15 - 90 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีมาก และผู้ที่ได้คะแนนรวมเท่ากับหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำน้อย

2.2 ตัวแปรตามในการวิจัย คือ ความตั้งใจที่จะกระทำดี ซึ่งมีนิยามปฏิบัติการว่า ความตั้งใจที่จะกระทำดี หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีความมุ่งมั่น พยายามตั้งใจใฝ่อย่างจริงจัง มีสำนึกในการที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมได้ด้วยตนเอง ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดความคิดเห็นต่อการกระทำ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีจำนวน 20 ข้อ โดยแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า มีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” คะแนนที่เป็นไปได้มีตั้งแต่ 20 - 120 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง และผู้ที่ได้คะแนนรวมเท่ากับหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีต่ำ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการการศึกษาครั้งนี้ มีเครื่องมือวัดตัวแปรที่เป็นแบบสอบถามและแบบวัด มีทั้งหมด 8 ตอน ดังนี้ คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม
- ตอนที่ 3 แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน
- ตอนที่ 4 แบบวัดตัวแบบที่กระทำดี
- ตอนที่ 5 แบบวัดการมุ่งอนาคตควบคุมตน
- ตอนที่ 6 แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม
- ตอนที่ 7 แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี
- ตอนที่ 8 แบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี

3.1 การได้มาซึ่งเครื่องมือและลักษณะเครื่องมือ

แบบวัดตัวแปรทั้งหมด ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามการได้มาเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 แบบวัดที่มีผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพไว้ ผู้วิจัยนำมาปรับลดจำนวนข้อหรือพัฒนาบางส่วนเพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษาครั้งนี้ มี 5 แบบวัด ได้แก่

แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม (แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ทางสังคม)
 แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน (แบบสอบถามสิ่งที่มีเกิดขึ้นกับฉัน) แบบวัดตัวแบบที่กระทำดี
 (แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการมีแบบอย่างที่ดี) แบบวัดการมุ่งอนาคตควบคุมตน
 (แบบสอบถามความรู้สึกนึกคิดของฉัน) และแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม (แบบสอบถามความ
 คิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจ) และ กลุ่มที่ 2 เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมี 2 แบบวัด ได้แก่
 แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี (แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของฉัน) และ
 แบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี (แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำทุกๆ ไป)

3.1.1 แบบวัดที่มีผู้สร้างไว้แล้ว มี 5 แบบวัด

1) แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม ผู้วิจัยใช้แบบวัดของ อัจฉรา วงศ์วัฒนา
 มงคล (2533) ซึ่งมีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมินรวมค่า 6
 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ค่าอำนาจจำแนกรายข้อซึ่งคำนวณเป็นค่า r อยู่
 ระหว่าง 4.52 - 8.85 และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .94 ผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปทดลองใช้กับ
 กลุ่มที่คล้ายกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ และปรับลดจำนวนข้อลงเหลือ 10 ข้อ ค่าอำนาจ
 จำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .28 - .69 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .81 ในการวิจัยใช้ชื่อแบบวัดนี้
 ว่า “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ทางสังคม” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ทางสังคม”

คำชี้แจง

ให้เด็กและเยาวชนพิจารณาว่าแต่ละข้อความต่อไปนี้ตรงกับลักษณะของเด็กและเยาวชนมาก
 น้อยเพียงใดแล้วให้ขีด เครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับ
 เพียงแห่งเดียวต่อข้อ

1. ฉันคิดว่ามีผู้ที่คอยช่วยเหลือฉันในยามที่ฉันต้องการ

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ฉันคิดว่าคนในครอบครัวพยายามอย่างมากที่จะคอยช่วยเหลือฉัน

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2) แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ผู้วิจัยใช้แบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536) จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตรฐานประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ และปรับลดจำนวนข้อลงเหลือ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .20 – .51 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .71 ในการวิจัยใช้ชื่อแบบวัดนี้ว่า “แบบสอบถามสิ่งที่มักเกิดขึ้นกับฉัน” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง “แบบสอบถามสิ่งที่มักเกิดขึ้นกับฉัน”													
คำชี้แจง	ให้เด็กและเยาวชนพิจารณาว่าแต่ละข้อความต่อไปนี้ตรงกับลักษณะของเด็กและเยาวชนมากน้อยเพียงใด แล้วให้ขีด เครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับ เพียงแห่งเดียวต่อข้อ												
	1. แทบจะเป็นไปไม่ได้ที่ฉันจะทำให้ผู้ปกครองเปลี่ยนใจในเรื่องใด												
	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">จริงที่สุด</td> <td style="text-align: center;">จริง</td> <td style="text-align: center;">ค่อนข้างจริง</td> <td style="text-align: center;">ค่อนข้างไม่จริง</td> <td style="text-align: center;">ไม่จริง</td> <td style="text-align: center;">ไม่จริงเลย</td> </tr> </table>	_____	_____	_____	_____	_____	_____	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
_____	_____	_____	_____	_____	_____								
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย								
	2. เมื่อฉันทำสิ่งใดผิดพลาด ฉันรู้สึกว่าจะไม่สามารถที่จะทำให้สิ่งนั้นกลับถูกต้องได้												
	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> <td style="text-align: center;">_____</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">จริงที่สุด</td> <td style="text-align: center;">จริง</td> <td style="text-align: center;">ค่อนข้างจริง</td> <td style="text-align: center;">ค่อนข้างไม่จริง</td> <td style="text-align: center;">ไม่จริง</td> <td style="text-align: center;">ไม่จริงเลย</td> </tr> </table>	_____	_____	_____	_____	_____	_____	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
_____	_____	_____	_____	_____	_____								
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย								

3) แบบวัดตัวแบบที่กระทำดี ผู้วิจัยใช้แบบวัดของ สุภาสินี นุ่มเนียน (2546) มีจำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตรฐานประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ และปรับลดจำนวนข้อลงเหลือ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .23 - .65 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .71 ในการวิจัยใช้ชื่อแบบวัดนี้ว่า “แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการมีแบบอย่างที่ดี” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง “แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการมีแบบอย่างที่ดี”

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนตอบคำถามแต่ละประโยค โดยนึกถึงสิ่งที่ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนและเพื่อนสนิทของเด็กและเยาวชนปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งในอดีตที่ผ่านมาและในปัจจุบัน แล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับ เพียงแห่งเดียวต่อข้อ

1. ผู้ปกครองผัดนักกับฉันเสมอ

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ในขณะที่เรียน เพื่อนข้าง ๆ มักชวนกันคุยในเรื่องอื่น ๆ

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

4) แบบวัดการมุ่งอนาคตควบคุมตน ผู้วิจัยใช้แบบวัดของดวงเดือน

พันธุมนาวิน งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536) มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้วิจัยได้นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายกับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ฯ และปรับลดจำนวนข้อลงเหลือ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .22 - .55 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .74 ในการวิจัยใช้ชื่อแบบวัดนี้ว่า “แบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของฉัน” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง “แบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของฉัน”

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนพิจารณาว่าแต่ละข้อความนี้ต่อไปนีตรงกับลักษณะของเยาวชนมากน้อยเพียงใด แล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับเพียงแห่งเดียวต่อข้อ

1. การประกอบกรรมดีโดยขาดผู้รู้เห็น เป็นการกระทำที่สูญเปล่า

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ในปัจจุบัน คนเรามากขาดความกล้าที่จะทำความดี

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

5) แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยใช้แบบวัดของโกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ (2541) ซึ่งชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) นำมาปรับลดให้สั้นลงเหลือ 7 เรื่อง 14 ข้อคำถาม โดยคุณภาพของแบบวัดชุดนี้ มีความสามารถในการจำแนกรายข้อ (r) เท่ากับ .25 ถึง .41 ความเที่ยงของแบบวัดชุดนี้เท่ากับ .86 ในการวิจัยใช้ชื่อแบบวัดนี้ว่า “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจ” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจ”

คำชี้แจง ต่อไปนี้จะมีเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับการตัดสินใจแก้ปัญหา 7 เรื่อง ขอให้เด็กและเยาวชนสมมติว่าตนเองอยู่ในเหตุการณ์ดังกล่าว และได้ตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามเหตุการณ์นั้น ขอให้เด็กและเยาวชนพิจารณาก่อนว่า เด็กและเยาวชนตัดสินใจเช่นนั้นเพราะเหตุใด เมื่อคิดเหตุผลได้แล้วจึงอ่านคำตอบของเรื่อง ซึ่งมี 2 คำตอบ ให้พิจารณาประเมิน 6 ระดับ ตั้งแต่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จนถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” แล้วประเมินทั้งสองคำตอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้นที่มีคำบรรยาย เพียงแห่งเดียวต่อข้อ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

เรื่องที่ 1

การแจ้งความดำเนินคดีคนร้าย

นายมิ่ง เป็นราษฎรที่มีความขยันขันแข็ง เขาทำมาหากินด้วยความซื่อสัตย์ เขาบริจาคเงินกำไรส่วนหนึ่งให้การกุศล ช่วยพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญขึ้นอย่างมาก และยังได้บริจาคเงินก้อนใหญ่ให้กับโรงเรียนในหมู่บ้านอีกด้วย วันหนึ่งท่านได้ทราบข่าวว่า นายมิ่งนั้นที่จริงคือผู้ต้องหาซึ่งหลบหนีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเมื่อ 2-3 ปีที่แล้ว ซึ่งทางตำรวจออกหมายจับทั่วประเทศ โดยให้รางวัลอย่างสูงแก่ผู้บอกเบาะแสแก่ตำรวจ คนในครอบครัวบอกให้ท่านไปแจ้งความ ท่านพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความเพราะ

1. การแจ้งความเป็นการแสดงถึงความร่วมมือกันรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การรักษาความยุติธรรมให้กับสังคม ข้าพเจ้าจะกระทำโดยไม่ลังเล

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.1.2 แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

แบบวัดกลุ่มนี้มีทั้งหมด 2 แบบวัด ได้แก่ แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีและแบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี โดยแต่ละข้อคำถามประกอบด้วยข้อความและมาตราประเมินรวมค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีรายละเอียดการสร้างดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษารายละเอียดเนื้อหาของตัวแปรที่จะทำการวิจัยจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีและความตั้งใจที่จะกระทำดี นำไปเขียนนิยามปฏิบัติการขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 2) สร้างแปลนของแบบวัด โดยสร้างประโยคคำถามภายใต้ขอบข่ายของเนื้อหาต่าง ๆ ตามนิยามปฏิบัติการ จัดสร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี จำนวน 30 ข้อ
- 3) นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความ ความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษาอีกครั้งพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 4) นำแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี และแบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี ไปหาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งทางด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่ผู้วิจัยกำหนด
- 5) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือก่อนนำไปใช้
- 6) ผู้วิจัยนำแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีและแบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือกับเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 5 จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 50 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง)
- 7) นำผลที่ได้จากข้อ 6 มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงคุณภาพของแบบวัดโดยวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) และนำมาคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงได้ข้อคำถามแบบเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี จำนวน 15 ข้อและแบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี จำนวน 20 ข้อ
- 8) นำแบบวัดที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 7 มาหาค่าความเที่ยง โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดีได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 และแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .90

9) นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้มาจัดทำเป็นเครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และให้ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมอีกครั้งก่อนนำไปใช้ ซึ่งได้แบบวัดที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) แบบวัดเจตคติต่อการกระทำดี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ประกอบด้วยข้อความจำนวน 15 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .37 – 76 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 ในการวิจัยนี้ใช้ชื่อแบบวัดนี้ว่า “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของฉันทัน” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของฉันทัน”

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนพิจารณาว่าแต่ละข้อความต่อไปนี้ตรงกับลักษณะของเด็กและเยาวชนมากน้อยเพียงใด แล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับเพียงแห่งเดียวต่อข้อ

1. ฉันทันจะเก็บเศษกระดาษที่ตกอยู่โดยที่ไม่ต้องมีใครบอก

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ฉันทันปฏิบัติตามกฎระเบียบ เพราะฉันทันต้องการให้สังคมสงบเรียบร้อย

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

(2) แบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ประกอบด้วยข้อความจำนวน 20 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง .37 – 72 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .90 ในการวิจัยนี้ใช้ชื่อแบบวัดนี้ว่า “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำต่างๆไป” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำต่างๆไป”

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนพิจารณาว่าแต่ละข้อความต่อไปนี้ตรงกับลักษณะของเด็กและเยาวชนมากน้อยเพียงใดแล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับ เพียงแห่งเดียว

ต่อข้อ

1. ฉันรู้สึกพึงพอใจที่จะช่วยทำงานให้กลุ่มหรือสังคม

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ฉันพร้อมที่จะแบ่งปันทรัพย์สินของให้กับผู้อื่นที่ขาดแคลน

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากประธานสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเพื่อทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี

4.2 นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลส่งต่อผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้ 1) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง 2) ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดในการกรอกแบบสอบถามและวิธีการตอบให้กลุ่มตัวอย่างทราบ 3) ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้มานั้น เมื่อตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัย ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่สำคัญมีดังนี้

5.1 สถิติเชิงบรรยายอย่างง่าย คือร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย(Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่ามัธยฐาน (Median) และพิสัย (Range) เพื่อใช้ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

5.2 สถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

5.2.1 ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three – way Analysis of Variance) ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 2

5.2.2 ใช้สถิติวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบสมมติฐานที่ 3

5.2.3 มีสถิติชั้นรองในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method) ซึ่งกระทำทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย โดยใช้เกณฑ์แตกต่างของเปอร์เซ็นต์ทำนายที่ 5 % (Cohen,1977)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งแสวงหาปัจจัยเชิงเหตุในด้านสถานการณ์ทางสังคม และด้านจิตลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี โดยแบ่งตัวแปรที่ศึกษาเป็น 5 ประเภท 1) ตัวแปรปัจจัยเชิงเหตุด้านสถานการณ์ทางสังคม มีทั้งหมด 3 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคม ตัวแบบที่กระทำดี และเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี 2) ตัวแปรปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะ มีทั้งหมด 3 ตัวแปร คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน 3) ตัวแปรตามคือ ความตั้งใจที่จะกระทำดี 4) ตัวแปรลักษณะทางชีวะสังคมหรือภูมิหลังของเด็กและเยาวชนเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยในการศึกษา 5) ตัวแปรจิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเพื่อตรวจสอบสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ 3 ประการ ซึ่งได้เสนอไว้แล้วนั้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้เลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และสมมุติฐาน กล่าวคือ การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติเชิงบรรยายอย่างง่ายคือ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่ามัธยฐาน (Median) และพิสัย (Range) โดยคำนวณจำนวนและร้อยละกับข้อมูลนามบัญญัติ (Nominal) จำนวนค่าเฉลี่ย มัธยฐานและพิสัยกับข้อมูลระดับอัตราส่วน (Ratio) หรือระดับอันตรภาค (Interval) ใช้สถิติอ้างอิงในการทดสอบสมมุติฐาน กล่าวคือ ทดสอบสมมุติฐานที่ 1 และ 2 ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง (Three – way analysis of variance) ทดสอบสมมุติฐานที่ 3 ใช้สถิติการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) นอกจากนี้ยังมีการใช้สถิติการชันรอนในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ซึ่งจะกระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งโดยใช้ลักษณะทางชีวะสังคมหรือภูมิหลังของเด็กและเยาวชน เพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนที่สุด การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งหมดนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณโดยคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

ในบทนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะเริ่มจากการพิจารณาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เห็นลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม และเพื่อให้เข้าใจถึงการแบ่งประเภทของ

ผู้ตอบออกเป็นกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการตีความผลการวิจัยและกำหนดขอบเขตการนำเสนอผลการวิจัย ในลำดับต่อไป จากนั้นเสนอผลของการวิเคราะห์ตามสมมุติฐาน สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบ นัยสำคัญทางสถิติ สัญลักษณ์ * แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ** แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ *** แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .001 นอกจากนี้เปอร์เซ็นต์ทำนายที่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์ก็จะใช้สัญลักษณ์ * ด้วย

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเก็บข้อมูลจากเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดคิดในปี 2548 จำนวน 300 ตัวอย่าง เมื่อจำแนกจำนวนเด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง ตามลักษณะชีวสังคมและสถานภาพด้านต่าง ๆ พิจารณาจำนวนและคำนวณค่าร้อยละเป็น ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละ ของเด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคมและสถานภาพด้านต่าง ๆ

ลักษณะทางชีวสังคม	สถิติ	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	300	100
ชาย	274	91.3
หญิง	26	8.7
ระดับการศึกษา	300	100
ต่ำ	216	72
สูง	84	28
อาชีพ	300	100
ไม่ประกอบอาชีพ	202	67.3
ประกอบอาชีพ	98	32.7
สถานภาพสมรสบิดามารดา	300	100
อยู่ด้วยกัน	203	67.7
ไม่ได้อยู่ด้วยกัน	97	32.3
เยาวชนพักอาศัยกับ	300	100
อยู่กับบิดามารดา	188	62.7
ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา	112	37.3
บิดามารดาประกอบอาชีพ	300	100
เกษตรกรรม	112	37.3
ไม่ใช่เกษตรกรรม	188	62.7

จากตารางที่ 4.1 เมื่อจำแนกตามลักษณะชีวสังคม พบว่า เด็กและเยาวชนในสถาน พิณิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 91.3) เป็น ผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 72 นอกเหนือจากนั้น เป็นผู้มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 67.3) เมื่อพิจารณาสถานภาพด้านครอบครัวเป็นผู้ที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 67.7) มากกว่าผู้ที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 32.3) เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดา มารดา (ร้อยละ 62.7) เป็นผู้ที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมร้อยละ 37.3 นอกจากนั้น บิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกรรม (ร้อยละ 62.7)

2. ผลการวิเคราะห์ความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพิณิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ทั้ง 3 ข้อ จะทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ 2 ชนิดคือ สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง (Three – way analysis of variance) และสถิติการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) การวิเคราะห์ทั้งหมดกระทำกับตัวแปรหลัก (ตัวแปรตาม) คือความตั้งใจที่จะกระทำดี โดยจะ วิเคราะห์ตามลำดับดังนี้คือ

ลำดับที่ 1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง (Three – way analysis of variance) ทำการวิเคราะห์ใน 3 รูปแบบคือ

รูปแบบที่หนึ่ง ใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ในกลุ่มสถานการณ์ทางสังคมและจิต ลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม ตัวแบบที่กระทำดี และเจตคติที่ดีต่อการ กระทำดี โดยวิเคราะห์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

รูปแบบที่สอง ใช้ตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ในกลุ่มจิตลักษณะ ได้แก่ เหตุผลเชิง จริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน โดยวิเคราะห์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

รูปแบบที่สาม ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรกับอีก 1 กลุ่ม คือ ความพร้อม สถานการณ์ทางสังคม ความพร้อมทางจิตลักษณะ และกลุ่มตัวแปรทางชีวสังคม ซึ่งนำเข้า วิเคราะห์ครั้งละ 1 ตัวแปรจนครบทุกตัว

ลำดับที่ 2 การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ทั้งแบบ รวม (Total) และแบบก้าวหน้า (Forward) ด้วยตัวแปรทำนายจำนวน 3 ชุด

แต่ละลำดับและรูปแบบการวิเคราะห์ ตัวแปรตามคือความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็ก และเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิเคราะห์จะ เสนอเรียงตามลำดับและรูปแบบการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดี ของเด็กและเยาวชนในสถาน พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบที่หนึ่ง คือ พิจารณาความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ๗ จังหวัด อุบลราชธานี ตามตัวแปรอิสระสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม ตัวแบบที่กระทำดี และเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลในสังคมให้การยอมรับนับถือเด็ก และ เยาวชนและยอมรับในคุณค่าความสามารถ ความคิดความรู้สึกและการกระทำ ให้ความ สนใจยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งในสังคมและให้การสนับสนุนในการทำสิ่งต่าง ๆ โดยแบบวัดเป็น แบบมาตรประเมิน รวมค่ามีจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราวัด 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ประเมิน 3 ด้านคือ 1) การสนับสนุนจากคนในครอบครัว คือพ่อแม่ ญาติ พี่น้อง 2) การสนับสนุนจากเพื่อน เพื่อนร่วมงาน บุคคลพิเศษ และ 3) การสนับสนุนจากผู้ควบคุม หัวหน้า ครู พิสัยที่พบในกลุ่มตัวอย่างคือ 37 ถึง 60 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.43 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.15 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 46.00 คะแนน คะแนนแบ่งเป็น 2 ระดับ โดยใช้มัธยฐานเป็นเกณฑ์ เด็กและเยาวชนที่ได้คะแนนมากกว่า 46 คะแนน แสดงว่าเป็น เด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง ส่วนเด็กและเยาวชนที่ได้คะแนนตั้งแต่ 46 คะแนนลงไปแสดงว่าเป็นเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ

ตัวแบบที่กระทำดี หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีตัวแบบที่กระทำหรือ แสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสมและก่อให้เกิดการเลียนแบบในพฤติกรรมนั้น ๆ ตัวแปรนี้วัด โดยแบบวัดการมีแบบอย่างที่เหมาะสม มีจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อเป็นประโยคประกอบมาตร ประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ประเมิน 2 ด้าน คือ 1) การมี แบบอย่างที่ดีจากผู้ปกครอง และ 2) การมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน พิสัยที่พบในกลุ่มตัวอย่างคือ 33 ถึง 55 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.74 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.55 คะแนน ค่ามัธย ฐานเท่ากับ 40.00 คะแนน คะแนนแบ่งเป็น 2 ระดับ โดยใช้มัธยฐานเป็นเกณฑ์ เด็กและ เยาวชนที่ได้คะแนนมากกว่า 40 คะแนน แสดงว่าเป็นผู้ที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมมาก และเด็กและ เยาวชนที่ได้รับคะแนนรวมตั้งแต่ 40 คะแนนลงไปแสดงว่าเป็นผู้ที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมน้อย

เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของเด็กและเยาวชนที่มีต่อพฤติกรรมหรือการกระทำที่สังคมยอมรับหรือเป็นประโยชน์ต่อสังคม ความรู้สึกดังกล่าวอาจมีลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เห็นประโยชน์ไม่เห็นประโยชน์ เห็นคุณค่าไม่เห็นคุณค่า ตัวแปรนี้วัดโดย แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของฉันทัน ซึ่งมีจำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ประเมิน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านความรู้สึก และ 3) ด้านแนวโน้มพฤติกรรม พิสัยที่พบในกลุ่มตัวอย่าง คือ 52 ถึง 90 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 64.53 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.45 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 64.00 คะแนน คะแนนแบ่งเป็น 2 ระดับ โดยใช้มัธยฐานเป็นเกณฑ์ เด็กและเยาวชนที่ได้คะแนนมากกว่า 64 คะแนน แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีมาก และเด็กและเยาวชนที่ได้รับคะแนนรวมตั้งแต่ 64 คะแนนลงไป แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีน้อย

ความตั้งใจที่จะกระทำดี หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีความมุ่งมั่น พยายามเอาใจใส่อย่างจริงจัง มีสำนึกในการที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมได้ด้วยตนเอง ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำต่างๆไป มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยที่พบในกลุ่มตัวอย่าง คือ 51 ถึง 110 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 86.23 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.63 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 87.00 คะแนน คะแนนแบ่งเป็น 2 ระดับ โดยใช้มัธยฐานเป็นเกณฑ์ เด็กและเยาวชนที่ได้คะแนนมากกว่า 87 คะแนน แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงและเด็กและเยาวชนที่ได้รับคะแนนรวมตั้งแต่ 87 คะแนนลงไป แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีต่ำ

กลุ่มที่จะทำการวิเคราะห์ จะทำการวิเคราะห์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปรอิสระชั้นรองหรือชีวสังคมมี 5 ตัวแปรคือ ระดับการศึกษา แบ่งเป็น ต่ำ กับ สูง อาชีพ แบ่งเป็น ไม่ประกอบอาชีพ กับ ประกอบอาชีพ สถานภาพสมรสของบิดามารดา แบ่งเป็น บิดามารดาอยู่ด้วยกัน กับ บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน สภาพการพักอาศัย แบ่งเป็น อยู่กับบิดามารดา กับ ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา แบ่งเป็น อาชีพเกษตรกรรม กับ ไม่ใช่เกษตรกรรม รวม 10 กลุ่ม การรายงานผลในกลุ่มย่อย จะรายงานเฉพาะเมื่อกลุ่มย่อยแบ่งตามตัวแปรเดียวกันมีผลต่างกันเท่านั้น ถ้ากลุ่มย่อยที่นำมาเปรียบเทียบกันมีผลที่มีนัยสำคัญในการทำงานเดียวกันจะไม่รายงาน เพราะผลเช่นนี้จะปรากฏอยู่ในกลุ่มรวมอยู่แล้ว ตัวแปรตาม คือ ความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคม ตัวแบบที่กระทำดี และ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี ผลการวิเคราะห์ส่วนนี้ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาตามสถานการณ์ทางสังคมและจิตตามสถานการณ์ 3 ประการ วิเคราะห์กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเอฟ F							เปอร์เซ็นต์ ทำนาย
		สนับสนุนฯ (ก)	ตัวแบบฯ (ข)	เจตคติ (ค)	(ก)*(ข)	(ก)*(ค)	(ข)*(ค)	(ก)*(ข)*(ค)	
รวม	300	14.18***	3.99*	143.22***	1.89	< 1	< 1	< 1	42.4
การศึกษาค่ำ	216	13.76***	< 1	108.86***	< 1	< 1	< 1	< 1	41.2
การศึกษาสูง	81	< 1	7.95**	34.01***	2.27	< 1	< 1	< 1	44.6
ไม่ประกอบอาชีพ	202	10.67***	1.43	86.33***	3.95*	< 1	< 1	< 1	41.9
ประกอบอาชีพ	97	3.27	2.12	55.09***	< 1	< 1	< 1	1.12	42.9
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	113	5.41*	6.04*	50.55***	< 1	2.28	1.09	< 1	42.7
บิดามารดาแยกกันอยู่	187	12.12***	< 1	91.02***	6.71**	< 1	< 1	< 1	43.1
พักอยู่กับบิดามารดา	188	10.47***	2.05	78.91***	< 1	2.08	1.88	< 1	40.9
ไม่พักกับบิดามารดา	111	4.52*	2.77	56.88***	1.55	< 1	< 1	< 1	46.1
อาชีพเกษตรกรรม	112	5.42*	5.84*	49.47***	< 1	2.18	1.11	< 1	42.5
ไม่ใช่เกษตรกร	186	11.18***	< 1	90.84***	6.77**	< 1	< 1	< 1	43.1

***มีนัยสำคัญที่ระดับ.001 **มีนัยสำคัญที่ระดับ.01 *มีนัยสำคัญที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์กลุ่มรวม คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดี แปรปรวนตามตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ การสนับสนุนทางสังคม เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี ที่ระดับนัยสำคัญที่ .001 และ แปรปรวนตามตัวแบบที่กระทำดีที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 แต่ไม่แปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระครั้งละสองตัว หรือครั้งละสามตัวแต่ประการใด เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระพบว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดี ($\bar{X} = 89.62$) สูงกว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ ($\bar{X} = 83.34$) เด็กและเยาวชนที่มีตัวแบบที่กระทำดีมาก มีความตั้งใจที่จะกระทำดี ($\bar{X} = 89.62$) มากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีตัวแบบที่กระทำดีน้อย ($\bar{X} = 63.21$)

เด็กและเยาวชนที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีมาก ($\bar{X} = 86.25$) มีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีน้อย ($\bar{X} = 79.94$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี เปรียบเทียบตามสถานการณ์ทางสังคม

กลุ่ม	สนับสนุนทางสังคม		ตัวแบบที่กระทำดี		เจตคติที่ดี	
	ต่ำ	สูง	น้อย	มาก	น้อย	มาก
รวม	83.34	89.62	83.21	89.62	79.94	86.23
การศึกษาต่ำ	83.06	89.32	-	-	79.99	93.45
การศึกษาสูง	-	-	82.13	91.67	80.00	93.06
ไม่ประกอบอาชีพ	83.07	90.04	-	-	80.01	86.45
ประกอบอาชีพ	-	-	-	-	79.65	91.94
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	81.90	87.70	80.58	88.16	79.05	92.09
บิดามารดาแยกกันอยู่	84.25	90.70	-	-	80.59	93.78
พักอยู่กับบิดามารดา	82.60	89.21	-	-	79.84	92.09
ไม่พักกับบิดามารดา	84.47	90.66	-	-	80.17	95.24
อาชีพเกษตรกรรม	81.90	87.92	80.65	88.16	79.08	92.09
ไม่ใช่เกษตรกรรม	84.25	90.68	-	-	80.59	93.79

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยพบว่าคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีแปรปรวนตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มเด็กและเยาวชน 8 กลุ่มย่อย จาก 10 กลุ่มที่เด่นชัด คือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ และกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบพบว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ดูค่าเฉลี่ยจากตารางที่ 4.3) คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีแปรปรวนตามตัวแปรตัวแบบที่กระทำดีในกลุ่มเด็กและเยาวชน 3 กลุ่ม จาก 10 กลุ่มที่เด่นชัดคือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง กลุ่มที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน และกลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีตัวแบบที่กระทำดีมาก มีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีตัวแบบที่กระทำดีน้อย (ดูค่าเฉลี่ยจากตารางที่ 4.3) คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีแปรปรวนไปตามตัวแปรเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี ในกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้ง 10 กลุ่มย่อย เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีมากมีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีน้อย การวิเคราะห์ยังได้พบว่าคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดี แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคม กับตัวแบบที่กระทำดี ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ถึง

.01 ในกลุ่มย่อย ไม่ประกอบอาชีพ บิดามารดาแยกกันอยู่และ กลุ่มบิดามารดาประกอบอาชีพ เกษตรกรรม

จากผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยที่ได้ พบว่า คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็ก และเยาวชนแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองตัวพร้อมกันคือ การสนับสนุนทางสังคม และ ตัวแบบที่กระทำดี ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ถึง .01 ในเด็กและเยาวชนกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลแสดงในตารางที่ 4.4 ถึง 4.6

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดี พิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคม และตัวแบบที่กระทำดีในกลุ่มไม่ประกอบอาชีพ จำนวน 202 คน

ตัวแปร		จำนวน คน	รหัส	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(22)
สนับสนุน	ตัวแบบ						
				79.14	79.14	80.70	84.13
ต่ำ	มาก	16	(12)	78.06	1.08	2.64	6.07*
ต่ำ	น้อย	50	(11)	79.14	-	1.56	4.99
สูง	น้อย	27	(21)	80.70		-	3.43
สูง	มาก	16	(22)	84.13			-

*มีนัยสำคัญที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนที่มี การสนับสนุนทางสังคมและตัวแบบที่กระทำดีต่างกัน ในกลุ่มไม่ประกอบอาชีพ พบว่ามีนัยสำคัญ 1 คู่ ซึ่งพิจารณาแล้ว พบว่าเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ซึ่งมีตัวแบบที่กระทำดีมาก ถ้าได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดี พิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคม และตัวแบบที่กระทำดีในกลุ่มบิดามารดาแยกกันอยู่ จำนวน 187 คน

ตัวแปร		จำนวน คน	รหัส	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(22)
สนับสนุน	ตัวแบบ				79.72	81.71	85.46
ต่ำ	มาก	11	(12)	76.36	3.36	5.35	9.1*
ต่ำ	น้อย	47	(11)	79.72	-	1.99	5.74*
สูง	น้อย	21	(21)	81.71		-	3.75
สูง	มาก	13	(22)	85.46			-

*มีนัยสำคัญที่ระดับ.01

จากตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนที่มีการสนับสนุนทางสังคมและตัวแบบที่กระทำดีต่างกัน ในกลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่ พบว่ามีนัยสำคัญ 2 คู่ พิจารณาแล้วมีผลสำคัญคือ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่บิดามารดาแยกกันอยู่ ซึ่งมีตัวแบบที่กระทำดีมาก ถ้าได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ และเยาวชนที่บิดามารดาแยกกันอยู่ ซึ่งมีการสนับสนุนทางสังคมสูงและมีตัวแบบที่กระทำดีมาก มีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำและตัวแบบที่กระทำดีน้อย

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดี พิจารณาตามการสนับสนุนทางสังคม และตัวแบบที่กระทำดีในกลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกร จำนวน 186 คน

ตัวแปร		จำนวน คน	รหัส	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(22)
สนับสนุน	ตัวแบบ				79.72	81.71	85.46
ต่ำ	มาก	11	(12)	76.36	3.36	5.35	9.1*
ต่ำ	น้อย	47	(11)	79.72	-	1.99	5.74*
สูง	น้อย	21	(21)	81.71		-	3.75
สูง	มาก	13	(22)	85.46			-

*มีนัยสำคัญที่ระดับ.01

จากตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนที่มีการสนับสนุนทางสังคมและตัวแบบที่กระทำดีต่างกัน ในกลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกร พบว่ามีนัยสำคัญ 2 กลุ่ม ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วมีผลสำคัญคือ เด็กและเยาวชนกลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกร ที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูงและมีตัวแบบที่กระทำดีมาก มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ และเด็กและเยาวชนกลุ่มที่บิดามารดาไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกร มีการสนับสนุนทางสังคมสูงและมีตัวแบบที่กระทำดีมาก มีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำและตัวแบบที่กระทำดีน้อย

สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ต่างกัน พบว่าเด็กและเยาวชนมีความตั้งใจที่จะกระทำดี คือ 1) เด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงโดยทั่วไป และที่เด่นชัด คือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ และกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ 2) เด็กและเยาวชนที่มีตัวแบบที่กระทำดีมากที่เด่นชัด คือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง กลุ่มที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน และกลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกร 3) เด็กและเยาวชนที่มีเจตคติที่ดีมากต่อการกระทำดีโดยทั่วไป นอกจากนี้ยังพบว่า 4) ในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ในกลุ่มบิดามารดาแยกกันอยู่ และในกลุ่มบิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกร ซึ่งมีตัวแบบที่กระทำดีมาก ถ้าได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่ามีตัวแบบที่กระทำดีน้อย และยังพบอีกว่า 5) ในกลุ่มบิดามารดาแยกกันอยู่และกลุ่มบิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกร ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงและมีตัวแบบที่กระทำดีมากจะมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำและมีตัวแบบที่กระทำดีน้อย

2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดี ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีจิตลักษณะต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบที่สอง คือ พิจารณาความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ๑ จังหวัดอุบลราชธานี ตามตัวแปรอิสระที่เป็นจิตลักษณะ ซึ่งได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต ควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน

เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง กระบวนการคิดที่บุคคลใช้เป็นหลักในการตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อเผชิญสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรมตัวแปรนี้วัด โดย แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจ มีจำนวน 7 เรื่อง 14 ข้อ

คำถาม แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตรฐานประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” พิสัยที่พบในกลุ่มตัวอย่างคือ 336 ถึง 462 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 351.77 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 47.70 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 352.00 คะแนน คะแนนแบ่งเป็น 2 ระดับ โดยใช้มัธยฐานเป็นเกณฑ์ เด็กและเยาวชนที่ได้คะแนนมากกว่า 352 คะแนน แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง เด็กและเยาวชนที่ได้รับคะแนนรวมตั้งแต่ 352 คะแนนลงไป แสดงว่าเป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

การมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกล และเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต สามารถวางแผนเพื่อที่จะรับผลดีและป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นได้ และควบคุมพฤติกรรมที่ดองใจใช้ความอดทนเสียสละกระทำพฤติกรรมนั้นได้อย่างเหมาะสมเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลในอนาคตได้ ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของฉัน มีจำนวน 10 ข้อคำถาม แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตรฐานประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยที่พบในกลุ่มตัวอย่างคือ 39 ถึง 58 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.42 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.859 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 36 คะแนน คะแนนแบ่งเป็น 2 ระดับ โดยใช้มัธยฐานเป็นเกณฑ์ เด็กและเยาวชนที่ได้คะแนนมากกว่า 36 คะแนน แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เด็กและเยาวชนที่ได้รับคะแนนรวมตั้งแต่ 36 คะแนนลงไป แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่าผลดีและผลเสียที่เกิดกับตนนั้น มีตนเองเป็นสาเหตุมากกว่าที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์หรือความบังเอิญตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดสิ่งที่มักเกิดขึ้นกับฉัน มีจำนวน 10 ข้อคำถาม แต่ละข้อมีลักษณะเป็นประโยคประกอบมาตรฐานประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยที่พบในกลุ่มตัวอย่างคือ 35 ถึง 55 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.08 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.228 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 38 คะแนน คะแนนแบ่งเป็น 2 ระดับ โดยใช้มัธยฐานเป็นเกณฑ์ เด็กและเยาวชนที่ได้คะแนนมากกว่า 38 คะแนน แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง เด็กและเยาวชนที่ได้รับคะแนนรวมตั้งแต่ 38 คะแนนลงไป แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

กลุ่มที่จะทำการวิเคราะห์นี้ จะทำการวิเคราะห์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปรอิสระชั้นรองหรือชีวสังคมมี 5 ตัวแปรคือ ระดับการศึกษา แบ่งเป็น ต่ำ กับ สูง อาชีพ แบ่งเป็น ไม่ประกอบอาชีพ กับ ประกอบอาชีพ สถานภาพสมรสของบิดามารดา แบ่งเป็น บิดามารดาอยู่ด้วยกัน กับ บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน สภาพการพักอาศัย แบ่งเป็น อยู่กับบิดามารดา กับ ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา แบ่งเป็น อาชีพเกษตรกรรม กับ ไม่ใช่

เกษตรกรรม รวม 10 กลุ่ม การรายงานผลในกลุ่มย่อย จะรายงานเฉพาะเมื่อกลุ่มย่อยแบ่งตามตัวแปรเดียวกันมีผลต่างกันเท่านั้น ถ้ากลุ่มย่อยที่นำมาเปรียบเทียบกันมีผลที่มีนัยสำคัญในทำนองเดียวกันจะไม่รายงาน เพราะผลเช่นนี้จะปรากฏอยู่ในกลุ่มรวมอยู่แล้ว ตัวแปรตามคือ ความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาตามเหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน และความเชื่ออำนาจใจตน ผลการวิเคราะห์ส่วนนี้ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาตามจิตลักษณะ 3 ประการวิเคราะห์กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเอฟ F			เปอร์เซ็นต์				
		เหตุผล (ก)	มุ่งอนาคต (ข)	เชื่ออำนาจ (ค)	(ก)*(ข)	(ก)*(ค)	(ข)*(ค)	(ก)*(ข)*(ค)	ทำนาย
รวม	300	28.05***	13.66***	15.79***	< 1	< 1	< 1	< 1	22.6
การศึกษาค่ำ	216	9.48**	7.24**	12.33***	< 1	< 1	< 1	< 1	19.1
การศึกษาสูง	81	25.62***	7.03**	3.61	< 1	1.63	< 1	< 1	29.3
ไม่ประกอบอาชีพ	202	31.49***	11.69	16.06	< 1	< 1	< 1	< 1	30.0
ประกอบอาชีพ	97	< 1	4.18	< 1	< 1	2.55	< 1	1.53	6.8
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	113	8.04**	4.11	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	12.1
บิดามารดาแยกกันอยู่	187	19.00***	9.58**	19.6***	< 1	< 1	< 1	< 1	26.7
พักอยู่กับบิดามารดา	188	10.94***	9.52**	7.55**	3.69	1.59	< 1	< 1	20.2
ไม่พักกับบิดามารดา	111	18.04***	6.37**	9.51**	4.76*	< 1	< 1	< 1	28.9
อาชีพเกษตรกรรม	112	7.52**	4.28*	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	11.9
ไม่ใช่เกษตรกร	186	18.96***	9.58**	19.56***	< 1	< 1	< 1	< 1	26.5

***มีนัยสำคัญที่ระดับ.001 **มีนัยสำคัญที่ระดับ.01 *มีนัยสำคัญที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์กลุ่มรวมคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน และความเชื่ออำนาจใจตน ที่ระดับนัยสำคัญที่ .001 แต่ไม่แปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระครั้งละสองตัวหรือครั้งละสามตัวแต่ประการใด เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับของตัวแปรอิสระพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดี ($\bar{X} = 89.84$) สูงกว่าเด็กและ

เยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ ($\bar{X} = 82.66$) เด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมคนสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดี ($\bar{X} = 89.48$) สูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมคนต่ำ ($\bar{X} = 83.01$) เด็กและเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง ($\bar{X} = 90.11$) มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ($\bar{X} = 82.83$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี เปรียบเทียบตามจิตลักษณะ

กลุ่ม	เหตุผลเชิงจริยธรรม		การมุ่งอนาคตควบคุมคน		ความเชื่ออำนาจในตน	
	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง
รวม	82.66	89.84	83.01	89.48	82.83	90.11
การศึกษาต่ำ	82.25	85.72	82.55	89.34	82.66	88.90
การศึกษาสูง	83.05	92.40	85.00	90.00	-	-
ไม่ประกอบอาชีพ	81.66	90.88	-	-	-	-
ประกอบอาชีพ	-	-	-	-	-	-
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	81.48	88.24	-	-	-	-
บิดามารดาแยกกันอยู่	83.51	90.65	83.78	90.55	83.27	87.29
พักอยู่กับบิดามารดา	82.85	89.15	82.44	88.89	82.44	85.77
ไม่พักอยู่กับบิดามารดา	82.39	90.81	83.88	90.86	83.48	87.09
อาชีพเกษตรกรรม	81.55	88.24	81.89	87.71	-	-
ไม่ใช่เกษตรกรรม	83.51	90.62	83.78	90.52	83.27	87.26

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยพบว่า (ดูค่าเฉลี่ยจากตารางที่ 4.8) คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีแปรปรวนไปตามตัวแปรเหตุผลเชิงจริยธรรม 9 ใน 10 กลุ่มย่อย ที่เด่นชัดคือ กลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีแปรปรวนไปตามตัวแปรการมุ่งอนาคตควบคุมคน 7 ใน 10 กลุ่มย่อย ที่เด่นชัดคือ กลุ่มบิดามารดาแยกกันอยู่ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยกลุ่มเปรียบเทียบพบว่า เด็กและเยาวชนที่มุ่งอนาคตควบคุมคนสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มุ่งอนาคตควบคุมคนต่ำ คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีแปรปรวนไปตามตัวแปรความเชื่ออำนาจในตน 5 ใน 10 กลุ่มย่อย ที่เด่นชัดคือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ กลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่ และกลุ่มที่

บิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกรกรรม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีความตั้งใจจะทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อย ยังได้พบว่า คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสองตัวพร้อมกันคือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และการมุ่งอนาคตควบคุมตน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ในกลุ่มที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ ผลแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาตามเหตุผลเชิงจริยธรรมและการมุ่งอนาคตควบคุมตน ในกลุ่มไม่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา จำนวน 111 คน

ตัวแปร		จำนวน คน	รหัส	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(22)
เหตุผล	มุ่งอนาคต						
ต่ำ	ต่ำ	19	(11)	76.21	8.49*	10.68*	11.54*
ต่ำ	สูง	10	(12)	84.70	-	2.19	3.05
สูง	ต่ำ	27	(21)	86.89	-	-	0.86
สูง	สูง	8	(22)	87.75	-	-	-

*มีนัยสำคัญที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมและการมุ่งอนาคตควบคุมตนต่างกันในกลุ่มไม่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา พบว่า มีนัยสำคัญ 3 คู่ ซึ่งพิจารณาแล้วพบว่า มีผลสำคัญ 3 ประการ คือ 1) เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำและมีการมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ 2) เด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ถ้ามีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ 3) เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ ถ้ามีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

สรุปผลการวิเคราะห์ในส่วนตัวแปรจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า เด็กและ

เยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงคือ 1) เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง โดยทั่วไป และที่เด่นชัดคือกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ 2) เด็กและเยาวชนที่มุ่งอนาคตควบคุมตนสูง โดยทั่วไปและกลุ่มที่เด่นชัดคือ กลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่ 3) เด็กและเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงโดยทั่วไป กลุ่มที่เด่นชัดคือ กลุ่มการศึกษาต่ำ กลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่ และกลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกร 4) เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงและมีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ถ้ามีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ ถ้ามีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง ในกลุ่มที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา

2.3 ผลการวิเคราะห์ความตั้งใจที่จะกระทำดี ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานีที่มีสถานการณ์ทางสังคมโดยรวม ความพร้อมทางจิต และลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบที่สาม คือ การพิจารณาความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะกระทำดี ตามตัวแปรอิสระได้แก่ สถานการณ์ทางสังคมโดยรวม ความพร้อมทางจิต และกลุ่มตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม

ความพร้อมทางสถานการณ์ทางสังคมโดยรวม หมายถึง องค์ประกอบของตัวแปรอิสระที่เป็นสถานการณ์ทางสังคม 2 ประการ คือ การสนับสนุนทางสังคม ตัวแบบที่กระทำดี เด็กและเยาวชนที่มีองค์ประกอบทางสังคมสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความพร้อมสถานการณ์ทางสังคมสูง ส่วนเด็กและเยาวชนที่มีองค์ประกอบสถานการณ์ทางสังคมต่ำแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความพร้อมทางสถานการณ์ทางสังคมต่ำ

ความพร้อมทางจิต หมายถึง องค์ประกอบของตัวแปรอิสระที่เป็นจิตลักษณะ 3 ประการ คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 1 ตัว คือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี เด็กและเยาวชนที่มีองค์ประกอบจิตลักษณะสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความพร้อมทางจิตสูง ส่วนเด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมทางจิตลักษณะต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความพร้อมทางจิตต่ำ

ลักษณะทางชีวสังคม หมายถึง ตัวแปรที่เป็นข้อมูลทั่วไปของเด็กและเยาวชน มี 5 ตัวแปร ตามรายละเอียดที่ได้รายงานผ่านมา

การวิเคราะห์ทำกับกลุ่มรวมเท่านั้น ไม่ทำกับกลุ่มย่อยเพราะนำเอาลักษณะชีวสังคมมาเป็นตัวแปรอิสระแล้ว ตามตัวแปรของการวิเคราะห์ คือ ความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน โดยจะขอนำเสนอตามลำดับดังนี้

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดี พิจารณาตามความพร้อมสถานการณ์ทางสังคม ความพร้อมทางจิต ผลการวิเคราะห์ส่วนนี้ดังเสนอในตารางที่ 4.10

จากตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์พบว่า คะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน แปรปรวนไปตามสถานการณ์ทางสังคมโดยรวมและความพร้อมทางจิตลักษณะ และพบว่าแปรปรวนไปตามลักษณะของครอบครัว การพักอาศัย และอาชีพของบิดามารดา เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มเปรียบเทียบพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมทางสถานการณ์ทางสังคมสูงมีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมทางสังคมต่ำ เด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมทางจิตสูงมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมทางจิตต่ำ (ดูค่าเฉลี่ยจากตารางที่ 4.11) เด็กและเยาวชนที่บิดามารดาแยกกันอยู่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าเด็กและเยาวชนที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน เด็กและเยาวชนที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าเด็กและเยาวชนที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา เด็กและเยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาจำแนกตามความพร้อมสถานการณ์ทางสังคม ความพร้อมทางจิต และลักษณะทางชีวสังคม (n = 300)

ความพร้อม สถานการณ์(n)	ความพร้อม ทางจิต (ข)	ค่าเอฟ (F) ชีวสังคม (ค)	ค่าเอฟ (F)				เปอร์ เซ็นต์ ทำนาย
			(ก)X(ข)	(ก) X (ค)	(ข) X (ค)	(ก) X (ข) X (ค)	
6.61*	41.65***	(การศึกษา) < 1	< 1	< 1	< 1	< 1	42.8
5.18*	36.45***	(อาชีพ) < 1	< 1	1.92	< 1	1.66	45.7
8.63**	39.75***	(ครอบครัว) 4.18*	1.36	< 1	< 1	1.13	44.9
6.45**	54.94***	(พักอาศัย) 4.80*	< 1	2.87	< 1	1.66	46.4
8.66**	39.66***	(อาชีพบิดามารดา) 4.22*	1.39	< 1	< 1	1.09	44.8

***มีนัยสำคัญที่ระดับ.001 **มีนัยสำคัญที่ระดับ.01 *มีนัยสำคัญที่ระดับ.05

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี ของกลุ่มเปรียบเทียบ ความพร้อมทางสถานการณ์ทางสังคม ความพร้อมทางจิตและลักษณะชีวสังคม

ความพร้อมสถานการณ์		ความพร้อมทางจิต		ลักษณะทางชีวสังคม	
สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ		
88.79	83.98	92.42	80.35	-	-
88.25	84.12	91.65	80.72	-	-
88.50	83.29	91.49	80.30	บิดามารดาอยู่ด้วยกัน 84.08	บิดามารดาแยกกันอยู่ 87.71
89.46	84.96	93.77	80.64	พักกับบิดามารดา 85.26	ไม่ได้พักอยู่กับบิดามารดา 89.15
88.53	83.29	91.52	80.30	เกษตรกรรม 84.08	ไม่ใช่เกษตรกรรม 87.74

ผลการวิเคราะห์ส่วนนี้ พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจกระทำดีสูง ได้แก่ 1) เด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมทางสถานการณ์ทางสังคมสูง 2) เด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมทางจิตสูง 3) เด็กและเยาวชนที่บิดามารดาแยกกันอยู่ 4) เด็กและเยาวชนที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา 5) เด็กและเยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2.4 ผลการเปรียบเทียบการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน ฯ ด้วยกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการเปรียบเทียบการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน โดยในการวิเคราะห์สมการทำนายจะใช้ตัวทำนายทั้งสิ้น 3 ชุด 6 ตัวแปร ในชุดที่หนึ่งมีตัวทำนาย 2 ตัวทำนาย ซึ่งเป็นสถานการณ์ทางสังคม คือ การสนับสนุนทางสังคม ตัวแบบที่กระทำดี ชุดที่สองมี 4 ตัวทำนาย ซึ่งเป็นจิตลักษณะเดิมกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี ชุดที่สาม มี 6 ตัวทำนาย ซึ่งเป็นการรวมชุดที่หนึ่งกับชุดที่สองเข้าด้วยกัน ตัวแปรทุกตัวมีค่าต่อเนื่อง จุดมุ่งหมายคือ เพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายชุดที่สามว่าจะทำนายได้มากกว่าชุดที่หนึ่ง หรือชุดที่สองตามลำพังเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างเท่ากับ 5 เปอร์เซ็นต์

จากการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายที่ได้จากการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ทั้งแบบรวม (Total) และแบบก้าวหน้า (Forward) ของตัวทำนายครั้งละชุดต่อตัวถูกทำนาย (ความตั้งใจที่จะกระทำดี) ครั้งละตัว โดยจะกระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 8 กลุ่ม ซึ่งได้กำหนดตามประเภท หรือชั้นของตัวแปรอิสระชั้นรอง 5 ตัว คือ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพครอบครัว พักอาศัย อาชีพของบิดามารดา โดยมีตัวแปรตามคือ ความตั้งใจที่จะกระทำดี ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.12 - 4.14

ตารางที่ 4.12 เปอร์เซ็นต์ทำนายรวมและตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี โดยตัวทำนายกลุ่มสถานการณ์ทางสังคม 2 ตัวแปรและจิตลักษณะตามสถานการณ์ 1 ตัวแปร วิเคราะห์กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	เปอร์เซ็นต์ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้าของตัวทำนายที่สำคัญ
กลุ่มรวม	60.0	3,1	.73,.15
การศึกษาต่ำ	60.8	3,1	.74,.16
การศึกษาสูง	62.0	3,2	.69,.19
ไม่ประกอบอาชีพ	60.3	3,1	.73,.14
ประกอบอาชีพ	62.4	3,1	.75,.16
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	61.4	3,1	.72,.15
บิดามารดาแยกกันอยู่	61.0	3,1	.74,.13
พักอยู่กับบิดามารดา	58.9	3,1	.69,.20
ไม่พักกับบิดามารดา	65.3	3	.81
อาชีพเกษตรกรรม	61.4	3,1	.72,.16
ไม่ใช่เกษตรกรรม	61.0	3,1	.74,.14

ตัวแปรทำนายชุดที่ 1: การสนับสนุนทางสังคม 2: ตัวแบบที่กระทำดี 3: เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี

ตัวทำนายชุดที่ 1 ซึ่งมี 3 ตัวแปร สามารถทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในกลุ่มรวมได้ 60.0 % (ดูตารางที่ 4.12) ตัวทำนายที่สำคัญคือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดีและการสนับสนุนทางสังคม (ค่า α เท่ากับ .73, .15 ตามลำดับ) ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา คือ 65.3 % ตัวทำนายสำคัญคือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี (ค่า α เท่ากับ .81) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา คือ 58.9% ตัวทำนายที่สำคัญคือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดีและการสนับสนุนทางสังคม (ค่า α เท่ากับ .69, .20 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.13 เปอร์เซนต์ทำนายรวมและตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี โดยตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะ 3 ตัวแปร วิเคราะห์กลุ่มรวม และ กลุ่มย่อย

กลุ่ม	เปอร์เซนต์ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้าของตัวทำนายที่สำคัญ
กลุ่มรวม	39.5	6,5,4	.40,.28,.20
การศึกษาต่ำ	32.4	6,5,4	.34,.27,.20
การศึกษาสูง	43.7	6,5	.59,.36
ไม่ประกอบอาชีพ	45.2	6,5,4	.46,.28,.22
ประกอบอาชีพ	11.1	5,6	.30,.20
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	28.2	5,6	.40,.36
บิดามารดาแยกกันอยู่	41.7	4,6,5	.31,.41,.21
พักอยู่กับบิดามารดา	33.7	5,6,4	.31,.33,.20
ไม่พักอยู่กับบิดามารดา	38.5	6,5,4	.47,.25,.21
อาชีพเกษตรกรรม	28.1	5,6	.39,.36
ไม่ใช่เกษตรกรรม	41.6	4,6,5	.31,.41,.21

ตัวแปรทำนายชุดที่ 2 4: ความเชื่ออำนาจในตน 5: มุ่งอนาคตควบคุมตน 6: เหตุผลเชิงจริยธรรม

จากตารางที่ 4.13 พบว่าตัวทำนายชุดที่ 2 ซึ่งมี 3 ตัวแปรสามารถทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนกลุ่มรวมได้ 35.9% ตัวทำนายสำคัญ (ดูตารางที่ 4.13) คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน (ค่า α เท่ากับ .40, .28, .20 ตามลำดับ) โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คือ 45.2 % ตัวทำนายสำคัญคือ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน (ค่า α เท่ากับ .46, .28, .22 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มประกอบอาชีพ คือ 11.1 % ตัวทำนายสำคัญ คือ การมุ่งอนาคตควบคุมตน และ เหตุผลเชิงจริยธรรม (ค่า α เท่ากับ .30, .20 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.14. เปอร์เซนต์ทำนายรวมและตัวทำนายที่สำคัญของความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี โดยตัวทำนายสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะรวม 6 ตัวแปร วิเคราะห์กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	เปอร์เซนต์ทำนายรวม	ตัวทำนายที่สำคัญ	ค่าเบต้าของตัวทำนายที่สำคัญ
กลุ่มรวม	64.1	3,6,1,4	.65, .18, .10, .08
การศึกษาต่ำ	63.3	3,6,1	.69, .17, .13
การศึกษาสูง	67.3	3,1,2	.54, .25, .22
ไม่ประกอบอาชีพ	64.4	3,6,5	.61, .26, .10
ประกอบอาชีพ	66.3	3,1,4	.73, .16, .14
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	61.0	3,1	.72, .16
บิดามารดาแยกกันอยู่	66.1	3,6,4,1	.62, .22, .12, .09
พักอยู่กับบิดามารดา	61.3	3,1,6,4	.61, .16, .13, .12
ไม่พักอยู่กับบิดามารดา	67.7	3,6	.73, .20
อาชีพเกษตรกรรม	61.0	3,1	.72, .16
ไม่ใช่เกษตรกรรม	66.1	3,6,4,1	.62, .22, .12, .09

ตัวแปรทำนายชุดที่ 3 1: การสนับสนุนทางสังคม 2: ตัวแบบที่กระทำดี 3: เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี 4: ความเชื่ออำนาจในตน 5: มุ่งอนาคตควบคุมตน 6: เหตุผลเชิงจริยธรรม

ตัวทำนายชุดที่สามประกอบด้วย สถานการณ์ทางสังคม จิตลักษณะ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ จากตัวทำนายชุดที่ 1 และชุดที่ 2 รวมเป็น 6 ตัวแปร สามารถทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในกลุ่มรวมได้ 64.1 % (ดูตารางที่ 4.14) ตัวทำนายสำคัญ คือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี เหตุผลเชิงจริยธรรม การสนับสนุนทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน (ค่า α เท่ากับ .65, .18, .10, .08 ตามลำดับ) โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา คือ 67.7 % ตัวทำนายสำคัญคือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดีและเหตุผลเชิงจริยธรรม (ค่า α เท่ากับ .73, .20 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มบิดามารดาอยู่ด้วยกันและบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ 61.0 % ตัวทำนายสำคัญคือเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีและการสนับสนุนทางสังคม (ค่า α เท่ากับ .72, .16 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายรวมความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและ
เยาวชนใน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี โดยทำนาย
3 ชุด 6 ตัวแปร กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน	เปอร์เซ็นต์การทำนาย			เปอร์เซ็นต์ ที่แตกต่าง
		ตัวทำนายชุดที่ 1	ตัวทำนายชุดที่ 2	ตัวทำนายชุดที่ 3	
กลุ่มรวม	300	60.0	39.5	64.1	4.1
การศึกษาต่ำ	216	60.8	32.4	63.3	2.5
การศึกษาสูง	81	62.0	43.7	67.3	5.3*
ไม่ประกอบอาชีพ	202	60.3	45.2	64.4	4.1
ประกอบอาชีพ	97	62.4	11.1	66.3	3.9
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	112	61.4	28.2	61.0	0.4
บิดามารดาแยกกันอยู่	186	61.0	41.7	66.1	5.1 *
พักอยู่กับบิดามารดา	188	58.9	33.7	61.3	2.4
ไม่พักกับบิดามารดา	111	65.3	38.5	67.7	2.4
อาชีพเกษตรกร	112	61.4	28.1	61.0	0.4
ไม่ใช่เกษตรกร	186	61.0	41.6	66.1	5.1*

*เปอร์เซ็นต์ทำนายที่แตกต่างมากกว่า 5 %

ตัวทำนายชุดที่ 1 ตัวแปรจิตลักษณะ 1: ความเชื่ออำนาจในตน 2: มุ่งอนาคตควบคุมตน 3: เหตุผลเชิงจริยธรรม
ตัวทำนายชุดที่ 2 ตัวแปรสถานการณ์ 4: การสนับสนุนทางสังคม 5: ตัวแบบที่กระทำดี 6: เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี
ตัวทำนายชุดที่ 3 ตัวแปรสถานการณ์และตัวแปรจิตลักษณะรวมกัน

เมื่อพิจารณาเปอร์เซ็นต์ทำนายระหว่างกลุ่มเปรียบเทียบที่แบ่งโดยตัวแปรอิสระชั้นรองพบว่า การทำนายด้วยตัวทำนายชุดที่ 1 มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มเปรียบเทียบ 1 คู่ คือ กลุ่มที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา เปอร์เซ็นต์การทำนายสูงกว่ากลุ่มที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา การทำนายด้วยตัวทำนายชุดที่ 2 มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มเปรียบเทียบ 4 คู่ คือ กลุ่มที่มีการศึกษาสูง เปอร์เซ็นต์การทำนายสูงกว่ากลุ่มการศึกษาต่ำ กลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงกว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพ กลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่เปอร์เซ็นต์การทำนายสูงกว่ากลุ่มที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน กลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกรเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงกว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกร การทำนายด้วยตัวทำนายชุดที่ 3 มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มเปรียบเทียบ 3 คู่ คือ กลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่เปอร์เซ็นต์การทำนายสูงกว่ากลุ่มที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน กลุ่มที่ไม่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงกว่ากลุ่มที่พัก

อาศัยอยู่กับบิดามารดา กลุ่มที่บิดามารดาไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเปอร์เซ็นต์การทำนายสูง
กว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายชุดที่ 3 กับชุดที่ 1 และชุดที่ 2 พบว่าตัวทำนายชุดที่
3 ทำนายได้ดีกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 และ 2 ใน 3 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มการศึกษาสูง กลุ่มบิดามารดา
แยกกันอยู่ กลุ่มที่บิดามารดาไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 5 นี้ ประเด็นสำคัญที่จะนำเสนอได้แก่ สรุปการวิจัย ผลการวิจัยและการอภิปราย ข้อเสนอแนะ ต่อไปนี้จะได้นำเสนอไปตามลำดับ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานีที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ต่างกัน

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานีที่มีจิตลักษณะต่างกัน

1.1.3 เพื่อศึกษาความสามารถในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีด้วยกลุ่มตัวแปร สถานการณ์ทางสังคมและกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะ

1.2 สมมุติฐานของการวิจัย

1.2.1 เด็กและเยาวชนผู้อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ดีมากกว่ามีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ด้อยกว่า

1.2.2 เด็กและเยาวชนผู้มีความพร้อมทางจิตลักษณะสูงกว่ามีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนผู้มีความพร้อมทางจิตลักษณะต่ำกว่า

1.2.3 กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะร่วมกันสามารถทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดี ได้ดีกว่า กลุ่มตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยลำพัง โดยตั้งค่าความต่างไว้ที่ 5 %

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2548 จำนวน 1,200 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากร จำนวน 300 คน

1.3.3 ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้

1) ตัวแปรอิสระ คือ

(1) กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม

ก. การสนับสนุนทางสังคม

ข. ตัวแบบที่กระทำดี

(2) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะ

ก. เหตุผลเชิงจริยธรรม

ข. การมุ่งอนาคตควบคุมตน

ค. ความเชื่ออำนาจในตน

(3) ตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์

เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี

2) ตัวแปรตาม คือ ความตั้งใจที่จะกระทำดี

1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือวัดตัวแปรเป็นแบบสอบถามและแบบวัด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม

ตอนที่ 3 แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน

ตอนที่ 4 แบบวัดตัวแบบที่กระทำดี

ตอนที่ 5 แบบวัดการมุ่งอนาคตควบคุมตน

ตอนที่ 6 แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม

ตอนที่ 7 แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี

ตอนที่ 8 แบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ประกอบด้วย

1) สถิติเชิงบรรยาย คือ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่ามัธยฐาน (Median) และพิสัย (Range) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2) สถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน คือ

(1) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง (Three – way analysis of variance) ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 2

(2) ใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ในการทดสอบสมมติฐานที่ 3

(3) สถิติขั้นรองในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

2. ผลการวิจัยและการอภิปราย

2.1 ผลการวิจัย

2.1.1 ผลการวิจัยส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ต่างกัน พบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือ 1) เด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์สูง 2) เด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงโดยทั่วไป ที่เด่นชัดคือ กลุ่มการศึกษาต่ำ กลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ 3) เด็กและเยาวชนที่มีตัวแบบที่กระทำดีมากโดยทั่วไป ที่เด่นชัดคือ กลุ่มการศึกษาสูง กลุ่มที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน กลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม 4) เด็กและเยาวชนที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีมากโดยทั่วไป 5) เด็กและเยาวชนที่มีตัวแบบที่กระทำดีมากและได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง ในกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ กลุ่มบิดามารดาแยกกันอยู่และ กลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่ามีตัวแบบที่กระทำดีน้อย 6) เด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง และมีตัวแบบที่กระทำดีมาก ในกลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่และ กลุ่มบิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกร มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำและมีตัวแบบที่กระทำดีน้อย

ซึ่งผลดังกล่าวเมื่อตรวจสอบกับสมมติฐานที่ 1 ที่กล่าวว่า “ เด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ดีมากกว่า มีความตั้งใจที่จะกระทำดี

สูงกว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ด้อยกว่า” สมมติฐานของการวิจัยได้รับการสนับสนุนเพียงบางส่วน กล่าวคือ พบความสัมพันธ์ของความตั้งใจที่จะกระทำดี กับปัจจัยสถานการณ์และจิตตามสถานการณ์ ครั้งละ 1 ตัวแปร และความสัมพันธ์ของความตั้งใจที่จะกระทำดีกับปัจจัยสถานการณ์ครั้งละ 2 ตัวแปรพร้อมกัน (พบใน 2 กลุ่มย่อย)

2.1.2 ผลการวิจัยส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนที่มีจิตลักษณะต่างกัน พบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงคือ 1) เด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมทางจิตสูง 2) เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง โดยทั่วไปที่เด่นชัดคือ กลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ 3) เด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง โดยทั่วไปที่เด่นชัดคือ กลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่ 4) กลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง โดยทั่วไป ที่เด่นชัดคือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ กลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่และกลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกรกรรม 5) กลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงและมีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ถ้ามีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ ถ้ามีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง ในกลุ่มที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา

ซึ่งผลดังกล่าวเมื่อตรวจสอบกับสมมติฐาน ที่ 2 ที่กล่าวว่า “เด็กและเยาวชนผู้มีความพร้อมทางจิตลักษณะสูงกว่า มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนผู้มีความพร้อมทางจิตลักษณะที่ต่ำกว่า” สมมติฐานของการวิจัยได้รับการสนับสนุนเพียงบางส่วน กล่าวคือ พบเฉพาะความสัมพันธ์ของความตั้งใจที่จะกระทำดีกับปัจจัยจิตลักษณะครั้งละหนึ่งตัวแปรและความสัมพันธ์ของความตั้งใจที่จะกระทำดี กับปัจจัยจิตลักษณะครั้งละ 2 ตัวแปรพร้อมกัน (พบใน 1 กลุ่มย่อย)

2.1.3 ผลการวิจัยส่วนที่ 3 จากการศึกษาความสามารถในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน เมื่อใช้ตัวทำนายทั้ง 6 ตัว พบผลทำนายที่เด่นชัดใน 2 ประเด็น คือ 1) ตัวทำนายที่สำคัญที่ทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในกลุ่มรวม คือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี เหตุผลเชิงจริยธรรม การสนับสนุนทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน เปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มรวม 64.1 % (ค่า α เท่ากับ .65, .18, .10, .08 ตามลำดับ) โดยกลุ่มที่ทำนายได้สูงสุดคือกลุ่มที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา เปอร์เซ็นต์ทำนาย 67.7 % 2) ผลการทำนายที่มีเปอร์เซ็นต์ทำนายแตกต่างกันเกิน 5% พบในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม (จาก 10 กลุ่ม) คือ กลุ่มการศึกษาสูง กลุ่มบิดามารดาแยกกันอยู่ กลุ่มที่บิดามารดาไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม

ซึ่งผลดังกล่าว เมื่อตรวจสอบกับสมมติฐานที่ 3 ที่กล่าวว่า “กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะร่วมกันสามารถทำนาย ความตั้งใจที่จะกระทำดีได้

ดีกว่า กลุ่มตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยลำพัง โดยตั้งค่าความต่างไว้ที่ 5 %” ผลที่พบดังกล่าวนี้สนับสนุนสมมติฐานของการวิจัย เฉพาะในบางกลุ่มย่อย

2.1.4 ผลที่พบเพิ่มเติมนอกเหนือจากสมมติฐาน พบความแตกต่างของความตั้งใจที่จะกระทำดีในกลุ่มย่อย 3 กลุ่มคือ 1) กลุ่มเด็กและเยาวชนที่บิดามารดาแยกกันอยู่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าเด็กและเยาวชนที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน 2) กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดามีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา 3) กลุ่มเด็กและเยาวชนที่บิดามารดาไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2.2 การอภิปราย

จากผลการวิจัยและผลการตรวจสอบสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ อภิปรายได้ดังนี้

2.2.1 อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 มีเนื้อความว่า “เด็กและเยาวชนผู้อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ดีมากกว่า มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ด้อยกว่า” สมมติฐานข้อนี้คาดว่าอิทธิพลร่วมระหว่างการสนับสนุนทางสังคม ตัวแบบที่กระทำดีและ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี มีผลต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน ผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับสมมติฐานนี้ที่สำคัญจะได้นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงคือ เด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมที่ดีและมีจิตตามสถานการณ์สูง เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 1 อภิปรายได้ว่า เด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานการณ์ทางสังคมที่ดีและมีจิตลักษณะตามสถานการณ์สูง เป็นเด็กและเยาวชนที่รับรู้สถานการณ์หรืออยู่ในสถานการณ์ที่ดีสองประการและมีจิตลักษณะตามสถานการณ์อีก 1 ประการร่วมกันคือ ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง มีตัวแบบที่กระทำดีมากและมีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีมาก สถานการณ์เหล่านี้จึงเอื้ออำนวยให้เด็กและเยาวชนมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของสุภชัย สุพรรณทอง (2544) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม การเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ พบว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏที่รับรู้ทัศนคติทางสังคมมาก มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งมาก มีแนวโน้มที่จะไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมมาก และอำพร อัสวโรจนกุลชัย (2546) ที่ได้ศึกษาจิตลักษณะของผู้นำและสถานการณ์ทางสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานอย่างมีจริยธรรมผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การที่ผู้บริหารงานอยู่ในสถานการณ์ทางสังคมดีทั้ง 3 ด้าน

มีพฤติกรรมการบริหารงานอย่างมีจริยธรรมสูงกว่าผู้บริหารที่ทำงานอยู่ในโรงเรียนที่มีสถานการณ์ทางสังคมโดยรวมไม่ดี

ประเด็นที่สอง การวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือ เด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง เมื่อวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยพบกลุ่มที่เด่นชัด คือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำและกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ผลดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน งานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งสนับสนุนว่าการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม ได้แก่ งานวิจัยของ Steptoe, Wardle, Pollard, Canaan, & Davies (1996) ที่ได้พบว่านักศึกษาที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมในระดับสูงขณะประสบความสำเร็จเมื่อมีการสอบจะดื่มสุราน้อยลง สำหรับนักศึกษาที่รับรู้การสนับสนุนทางสังคมระดับต่ำเมื่อเกิดความเครียดขณะสอบจะดื่มสุรากันมากขึ้น นอกจากนี้ นภา ปิยะศิริพันธ์ (2541) พบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการไปเลือกตั้ง มีความตั้งใจจะไปเลือกตั้งมาก คือ นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก อีกรงานวิจัยหนึ่ง นีออน พิณประดิษฐ์และคณะ (2541) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมกับพฤติกรรมการติดสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา และนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา ได้พบว่า การเลี้ยงดูของครอบครัวแบบให้ความรักและให้การสนับสนุน เป็นตัวทำนายพฤติกรรมการติดสารเสพติดอย่างชัดเจน

ประเด็นที่สาม การวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือ เด็กและเยาวชนที่มีตัวแบบที่กระทำดีมาก พบในกลุ่มย่อยที่เด่นชัดคือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง กลุ่มที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน และ กลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่า เด็กและเยาวชนในทั้งสามกลุ่มดังกล่าวหากได้รับตัวแบบที่กระทำดีมาก ส่งผลให้มีความตั้งใจที่จะกระทำดีมากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีตัวแบบที่กระทำดีน้อย งานวิจัยที่สนับสนุนว่าตัวแบบมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมได้แก่ งานวิจัยของ รังสิมันต์ สุนทรไชยยา (2536) ที่พบว่า ตัวแบบที่ดีมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่นการตั้งใจเรียน การมีระเบียบวินัย การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน และเกษม จันทศร (2541) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมการเสพยาเสพติดเบื้องต้นน้อย เป็นนักเรียนที่มีแบบอย่างผู้ใกล้ชิดเสพยาเสพติดน้อย นิภาพร โชติสุขเสนห์ (2545) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีแบบอย่างจากบิดามารดามาก มีพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวมาก และ ดรุณี บุ่งทอง (2546:28) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการให้บริการปรึกษาตามมาตรฐานของพยาบาลให้การปรึกษา โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปในเขต 7 พบว่า พยาบาลที่ได้รับแบบอย่างจากเพื่อนที่แตกต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการให้บริการปรึกษาตามมาตรฐานแตกต่างกัน

ประเด็นที่สี่ ผลการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือ เด็กและเยาวชนที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีมากโดยทั่วไป กล่าวได้ว่าเจตคติที่ดีมีผลต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน งานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งสนับสนุนว่าเจตคติมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม ได้แก่ แสวง ทวีคุณ (2538) ได้ศึกษาการฝึกเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษา พบว่าผู้ที่ได้รับการฝึกเจตคติที่ดีต่อการไม่ทะเลาะวิวาทและฝึกการมุ่งอนาคตควบคุมตนเองจะมีทั้งเจตคติที่ดีและการมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างเคร่งครัด ต่อมาเกษม จันทศร (2541: 107-116) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาบ้ามากจะมีพฤติกรรมการเสพยาบ้าน้อยกว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาบ้าน้อย และลินดา สุวรรณดี (2543:113 – 116) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับการลดปริมาณขยะของนักเรียน พบว่าทัศนคติที่ดีต่อการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าเป็นตัวแทนสำคัญอันดับ 2 ที่สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า

ประเด็นที่ห้า ผลการวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนกลุ่มไม่ประกอบอาชีพ กลุ่มบิดามารดาแยกกันอยู่ กลุ่มที่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงและมีตัวแบบที่กระทำดีมาก มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มี การสนับสนุนทางสังคมต่ำและตัวแบบที่กระทำดีน้อย ผลที่พบในส่วนนี้แสดงให้เห็นอิทธิพลร่วมกันระหว่างสถานการณ์ทางสังคม 2 แบบ คือ การสนับสนุนทางสังคม และตัวแบบที่กระทำดี ผลนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ถึง 2 ใน 3 ผลที่พบอธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงและมีตัวแบบที่กระทำดีมาก มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง ผลที่พบเช่นนี้มีการวิจัยที่พบว่าการสนับสนุนทางสังคมและตัวแบบที่ดีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น งานวิจัยของวิเชียร ธรรมาธร (2546:77) พบว่า การสนับสนุนจากหัวหน้าและทัศนคติที่ดีต่องานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานอย่างอุทิศตน และอารมณ์ สนานภู (2544: 74) พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่าย พฤติกรรมการประหยัดเวลา พฤติกรรมการประหยัดพลังงานและวัสดุ และงานวิจัยของรังสิมันต์สุนทรไชยา (2536) พบว่า ตัวแบบที่ดีมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่นการตั้งใจเรียน การมีระเบียบวินัย การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน

2.2.2 อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 2 มีเนื้อความว่า “เด็กและเยาวชนผู้มีความพร้อมทางจิตลักษณะสูงกว่า มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนผู้มีความพร้อมทางจิตลักษณะที่ต่ำกว่า” สมมติฐานข้อนี้คาดว่า เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง การมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง

สูงและมีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ การมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำและมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่สำคัญจะได้นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือเด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมทางจิตสูง ซึ่งหมายถึงเป็นผู้ที่มีจิตลักษณะที่ดีสามด้านร่วมกันคือ มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง และมีความเชื่ออำนาจในตนสูง เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ผลที่พบอภิปรายได้ว่า จิตลักษณะที่ดีมีผลต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต คือ เกษม จันทพร (2541) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนที่มีจิตลักษณะในด้านความรู้สึเกี่ยวกับยาบ้ามาก มีสุขภาพจิตที่ดี และมีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมต้านทานการเสพยาบ้ามาก โดยเฉพาะในด้านการปฏิบัติทางพุทธศาสนา ลินดา สุวรรณดี (2543) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ พบว่า นักเรียนที่มีจิตลักษณะดีมาก มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ สูงกว่านักเรียนที่มีจิตลักษณะดีน้อย

ประเด็นที่สอง การวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงโดยทั่วไปที่เด่นชัด คือ กลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ กล่าวได้ว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ งานวิจัยที่ผ่านมาที่สนับสนุนว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม คือ โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเหมม (2545) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลของการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครู พบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมหลังฝึก และเจตคติต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมหลังฝึก สามารถทำนายพฤติกรรมจริยธรรมทั่วไปและพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของครูอาจารย์ได้ และน็อน พิณประดิษฐ์ (2546) ที่พบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมได้

ประเด็นที่สาม การวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือเด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงโดยทั่วไปที่เด่นชัด คือ กลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่ กล่าวได้ว่า เด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงมีความตั้งใจกระทำดีสูง งานวิจัยที่ผ่านมาที่สนับสนุนว่าการมุ่งอนาคตควบคุมตนมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม ได้แก่งานวิจัยของบุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ได้พบว่าจิตลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งของข้าราชการอย่างชัดเจน งานวิจัยต่อมา

แสวง ทวีคุณ (2538) ซึ่งทำวิจัยเชิงทดลองเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรม ทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวะได้พบว่า นักเรียนผู้ได้รับการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีเจตคติ ต่อการไม่ทะเลาะวิวาทดีขึ้น และมีเจตคติต่อการเลือกคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมากขึ้นด้วย และ สุภกร บัวสาย (2541) รายงานว่า กลุ่มเยาวชนที่ไม่สูบบุหรี่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงมากกว่า กลุ่มที่สูบบุหรี่เป็นประจำ

ประเด็นที่สี่ การวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงโดยทั่วไป กล่าวได้ว่าความเชื่ออำนาจในตนมี อิทธิพลต่อการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม งานวิจัยที่ผ่านมาที่สนับสนุนว่าความเชื่ออำนาจในตน มีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม ได้แก่ งานวิจัยของ อุบล เลี้ยววาริณ (2534) ที่ได้ ศึกษาพฤติกรรมด้านสุขภาพกับผู้ปฏิบัติงานทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชนพบว่า ความเชื่อ อำนาจในตนด้านสุขภาพเป็นจิตลักษณะที่สำคัญ 1 ใน 3 ที่เป็นตัวทำนายพฤติกรรมสุขภาพได้ดี ฐานันดร เปียศิริ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน ไฟฟ้าของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้า ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมมากกว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ และคุณเดือน พันธุมนาวิ (2547 : 23) ได้ประมวลผลการวิจัย พบว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่น่า ประารถนามาก ไม่ว่าจะเป็เด็กหรือผู้ใหญ่ การวิจัยยังพบว่า เด็กและเยาวชนกลุ่มที่มีระดับ การศึกษาต่ำ กลุ่มที่บิดามารดาแยกกันอยู่และ กลุ่มที่บิดามารดาไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เด็กและเยาวชนกลุ่มเหล่านี้มีสภาพที่พร้อมรับอิทธิพลของความเชื่ออำนาจในตน โดยถ้ามีความเชื่อ อำนาจในตนสูงส่งผลให้มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงอย่างชัดเจน

ประเด็นที่ห้า การวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูง คือกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงและการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง พบในกลุ่มที่ ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา นอกจากนี้ยังพบอีกว่าเด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุม ตนต่ำถ้ามีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิง จริยธรรมต่ำ และเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำถ้ามีการมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงมีความ ตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ กล่าวได้ว่า เหตุผลเชิง จริยธรรม และ การมุ่งอนาคตควบคุมตนร่วมกัน มีผลต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและ เยาวชน สอดคล้องกับแนวคิดของควงเคือน พันธุมนาวิ (2531) มีความเชื่อว่า ผู้ที่มีจิตลักษณะ หลายด้านสูงมากเท่าใด ก็จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งมากขึ้น ทั้งด้านปริมาณและ ด้านคุณภาพ งานวิจัยของบุญรับ ศักดิ์มณี (2532) พบว่า การฝึกลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนจะ ได้ผลดีกับผู้ที่มีความพร้อมทางจิตใจมากกว่าผู้ที่ไม่มีความพร้อมทางด้านจิตใจ ซึ่งความพร้อมทาง

จิตใจ จากจิตลักษณะ 5 ประการ คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม เจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อ
อำนาจในตน และสุขภาพจิต

2.2.3 อภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 3 มีเนื้อความว่า “กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะร่วมกันสามารถทำนาย ความตั้งใจที่จะกระทำดีได้ดีกว่า กลุ่มตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยลำพัง โดยตั้งค่าความต่างไว้ที่ 5 %” สมมติฐานข้อนี้คาดว่า ตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมและตัวแปรจิตลักษณะ รวม 6 ตัวแปร สามารถทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีได้ดีกว่าการแยกกันทำนายเป็นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยลำพัง ผลการวิเคราะห์พบว่า 1) ตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมร่วมกับตัวแปรจิตลักษณะรวม 6 ตัวแปร ร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนได้ 64.1% ตัวทำนายที่สำคัญ คือเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี เหตุผลเชิงจริยธรรม การสนับสนุนทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน โดยกลุ่มที่ทำนายได้สูงสุดคือกลุ่มที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา เปรอร์เซ็นต์ทำนาย 67.7% 2) กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมกับกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะ ร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน ได้ดีกว่าตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยลำพังเกิน5%พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 3 กลุ่ม คือกลุ่มการศึกษาสูง กลุ่มบิดามารดาแยกกันอยู่ กลุ่มที่บิดามารดาไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลที่พบดังกล่าวอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

ผลระดับภาพรวม จากผลการวิจัยนี้พบว่า การใช้ตัวทำนายทั้งสองกลุ่มร่วมกัน สามารถทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีได้ดีกว่าการใช้ตัวทำนายชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว ซึ่งพบในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม ผลที่พบส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ตามที่ได้กล่าวข้างต้น ผลดังกล่าวสอดคล้องกับการวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์ ตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) ซึ่ง ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2541 : 105 อ้างจาก Magnusson & Endler, 1977: 18 – 21) สรุปว่า พฤติกรรมมนุษย์มีสาเหตุได้ถึง 4 ประเภท และสองในสี่ประเภทนี้ คือ ลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน และจิตลักษณะเดิมของผู้กระทำ ผลการวิจัยที่ได้พบ แสดงว่า สถานการณ์ทางสังคมหรือจิตลักษณะตามลำพังยังอธิบายได้ไม่ดีเท่ากับใช้ตัวแปรทั้งสองกลุ่มร่วมกัน

จากการวิจัยที่พบว่า การใช้ตัวทำนายทั้งสองกลุ่มร่วมกันสามารถทำนายลักษณะหรือพฤติกรรมของบุคคลได้ดีกว่าการใช้ตัวทำนายชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว เป็นผลที่สอดคล้องกับการวิจัยของ เกษม จันทสร (2541) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ได้พบว่า ตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์ 4 ด้าน กับ กลุ่มจิตลักษณะ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 5 ด้าน ร่วมทำนายความ

แปรปรวนของพฤติกรรมด้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2 ด้าน คือ พฤติกรรมเสพยาเสพติดเบื้องต้น และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า ได้มากกว่า ตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยลำพัง งานวิจัยในทำนองเดียวกันนี้ ได้แก่งานวิจัยของโกศล มีคุณและ ณรงค์ เทียมเมฆ (2545) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อจิตลักษณะ และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของครู ได้พบว่าตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 7 ประการ และจิตลักษณะใหม่ 2 ประการ สามารถทำนายพฤติกรรมจริยธรรมทั่วไปและพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของครูอาจารย์ ได้มากกว่าจิตลักษณะชุดใดชุดหนึ่งตามลำพัง

ผลการพิจารณาเป็นรายตัวแปร จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้พบว่าตัวแปรที่มีบทบาทชัดเจน ในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี เหตุผลเชิงจริยธรรม การสนับสนุนทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ผลดังกล่าวอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ตัวแปรเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีเป็นจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่สำคัญ ในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน แสดงให้เห็นว่าการที่เด็กและเยาวชนมีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีมากมีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีเจตคติที่ดีต่อการกระทำดีน้อย งานวิจัยที่พบว่าเจตคติมีผลต่อลักษณะหรือพฤติกรรมของบุคคล เช่น งานวิจัยของ สุภชัย สุพรรณทอง (2544) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติดีกับพฤติกรรมการไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ พบว่า เจตคติมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาโดยรวมอย่างชัดเจน โดยนักศึกษาที่มีเจตคติที่ดีต่อการเมืองมากมีแนวโน้มที่จะไปเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมมากด้วย ลินดา สุวรรณดี (2543) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ รุ่งอรุณ ผลพบว่าเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า เป็นตัวทำนายสำคัญเป็นอันดับ 2 ที่สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า

ตัวแปรเหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นจิตลักษณะที่สำคัญอันดับที่สองในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน โดยพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ งานวิจัยที่พบในกลุ่มที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยนี้ คือ ฮาร์ตซ์ธอร์นและเมย์ (Arvuthnot & David 1981: citiong Hartshorne & May อ้างถึงใน สุดใจ บุญอารีย์ 2546 : 75-76) ผู้วิจัยเรื่องความซื่อสัตย์และจริยธรรม พบว่า ผู้มีพัฒนาการด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันก็จะประเมินสถานการณ์แตกต่างกันไป และสจิวัด (Stewart 1999) ได้ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของครูใหญ่ โดยใช้ทฤษฎีพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก พบว่า ครูใหญ่ที่มีการใช้เหตุผลเชิง

จริยธรรมต่ำจะมีความเหมาะสม กับโรงเรียนที่มีนักเรียนหลากหลายและเมื่อโรงเรียนขาดแคลนครูใหญ่เท่านั้น นอกจากนี้ นิภาพร โชติสุดเสนต์ (2545) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางท่งเทียวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่งเทียว และพฤติกรรมรักษาระเบียบมากกว่านักศึกษาที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมเป็นสถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน ซึ่งการวิจัยนี้พบว่า การสนับสนุนทางสังคม เป็นสถานการณ์ทางสังคมที่ร่วมเป็นสาเหตุของความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ งานวิจัยที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อลักษณะหรือพฤติกรรมของบุคคล เช่น ผลงานของ นภา ปิยะศิริพันธ์ (2541) พบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อการ ไปเลือกตั้ง มีความตั้งใจจะไปเลือกตั้งมาก คือนักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวมาก ขณะที่ณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541) ได้ศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว การทำงานและลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร 10 แห่ง พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพคือ พยาบาลที่มีการปรับตัวเข้ากับสามีได้มาก ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสมาชิกในครอบครัวมาก การรับรู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในหน่วยงานมาก โดยพบว่าพยาบาลที่รับรู้ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในหน่วยงานมาก มีพฤติกรรมการพยาบาลอย่าง เหมาะสมมากกว่ากลุ่มพยาบาลที่มีลักษณะตรงกันข้าม และพรรณราย พิทักษ์เจริญ (2543) ที่ได้ศึกษาจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกายและจิต ของข้าราชการสูงอายุ พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรกของทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ

ตัวแปรความเชื่ออำนาจในตนเป็นจิตลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน โดยการวิจัยนี้พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง มีความตั้งใจที่จะกระทำดีสูงกว่าเด็กและเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ งานวิจัยที่พบว่าความเชื่ออำนาจในตนมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคล ได้แก่ อุบล เลี้ยววาริณ (2534) ศึกษาพฤติกรรมด้านสุขภาพกับผู้ปฏิบัติงานทั้งในหน่วยงานของรัฐและเอกชน พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพเป็นจิตลักษณะที่สำคัญ 1 ใน 3 ที่เป็นตัวทำนายพฤติกรรมสุขภาพได้ดี ต่อมาฐานันดร เปียศิริ (2545) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงเป็น

ผู้ที่มีพฤติกรรมประหยัดไฟฟ้าทั้งส่วนตัวและส่วนรวมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ และคุณเดือน พันธมนาวิน (2547 : 23) ได้ประมวลผลการวิจัย พบว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่น่าปรารถนามาก ไม่ว่าจะเป็เด็กหรือผู้ใหญ่

ข้อดีของงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางจิต - สังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี” นี้ได้ดำเนินการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากหนังสือ เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ได้วางแผนและดำเนินงานเพื่อให้ผลการวิจัยตอบคำถามสมมติฐานได้อย่างชัดเจนสมบูรณ์ ทำให้เห็นว่างานวิจัยนี้มีข้อดีที่ควรนำมากล่าวไว้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ประการที่ 1 งานวิจัยนี้ได้ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุทั้งกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมและกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามแนวปฏิสัมพันธ์นิยม และได้นำตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมหรือภูมิหลังของนักเรียนเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยในการศึกษา ทำให้ครอบคลุมสาเหตุของพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาได้มาก

ประการที่ 2 เครื่องมือวัดในงานวิจัยนี้ เป็นแบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบและหาคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีความตรงและความเที่ยงเป็นที่ยอมรับได้ทางสถิติ มากกว่าครึ่งของแบบวัดที่ใช้เป็นแบบวัดที่ใช้ในงานวิจัยพฤติกรรมต่าง ๆ ของเยาวชนมาแล้ว และมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติที่เชื่อถือได้ที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ ทำให้ผลการวิจัยสามารถเชื่อถือได้

ประการที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการอย่างรัดกุม คือ ผู้วิจัยแจก แบบวัดอธิบายรายละเอียด และวิธีการตอบ เก็บแบบวัดด้วยตนเอง และได้รับความร่วมมือจากเด็กและเยาวชนเป็นอย่างดี ทำให้มั่นใจในข้อมูลที่ได้รับ

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ประการแรก ควรนำผลไปใช้ในด้านของการทำความเข้าใจและพัฒนาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ แต่ไม่ควรนำไปใช้เพื่อการตัดสิน หรือตีตรา (Label) ว่าเป็นกลุ่มดีหรือไม่ดี

ประการที่สอง การนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ควรคำนึงถึงขอบเขตของการวิจัยด้วย โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่จะนำไปใช้ควรอยู่ในประชากรของการวิจัยครั้งนี้ หรือมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

ประการที่สาม ผลการวิจัยนี้พบว่า ตัวทำนายสำคัญที่ร่วมทำนายความตั้งใจที่จะกระทำของเด็กและเยาวชนได้ดีที่สุด คือ เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี เหตุผลเชิงจริยธรรม การสนับสนุนทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ดังนั้นผู้บริหาร และ บุคลากรทุกฝ่ายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี จึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาปัจจัยที่สำคัญดังกล่าวเพื่อส่งเสริม และพัฒนาอย่างเป็นระบบ ให้เด็กและเยาวชนมีการกระทำหรือการแสดงออกที่เหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยที่ควรกระทำต่อจากงานวิจัยนี้สรุปได้ 4 ประการดังนี้ คือ ประการแรก การวิจัยได้พบปัจจัยร่วม (ปฏิสัมพันธ์) ระหว่างตัวแปรสถานการณ์ทางสังคมหรือตัวแปรจิตลักษณะต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีค่อนข้างน้อย การวิจัยต่อไปอาจต้องศึกษาวรรณกรรมอย่างกว้างขวาง เพื่อเลือกตัวแปรที่จะมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในการอธิบายตัวแปรความตั้งใจที่จะกระทำดีให้ได้มากขึ้นเพื่อเป็นการหาหลักฐานสนับสนุนความเป็นปัจจัยเชิงเหตุ (ร่วมกัน) ของสถานการณ์ทางสังคมและจิตลักษณะที่มีต่อลักษณะหรือพฤติกรรมที่ศึกษา

ประการที่สอง ตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม และตัวแปรจิตลักษณะในทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม สามารถทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน โดยทำนายได้ 64.1 % นั้น ส่วนที่เหลืออาจขึ้นอยู่กับลักษณะอื่น ๆ ของเด็กและเยาวชน เช่น สุขภาพจิตของเด็กและเยาวชน ลักษณะกลุ่มเพื่อนที่คบ การยอมรับกฎระเบียบในสถานพินิจ ดังนั้นอาจให้ความสนใจกับตัวแปรดังกล่าวในการวิจัยครั้งต่อไป เพื่ออธิบายสาเหตุของความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ประการที่สาม จากการนำตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปรเข้าร่วมทำนายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน พบว่ากลุ่มที่มีการอธิบายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนได้น้อยกว่ากลุ่มอื่น คือกลุ่มบิดามารดาอยู่ด้วยกัน กลุ่มบิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม และกลุ่มที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ดังนั้นจึงควรมีการพิจารณาศึกษาเด็กและเยาวชนกลุ่มดังกล่าวเพิ่มเติม ค้นหาปัจจัยที่อาจมีบทบาทสำคัญร่วมกับปัจจัยที่มีการศึกษาในครั้งแล้ว เพื่อจะอธิบายความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในกลุ่มเหล่านี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ประการที่สี่ จากผลที่ได้พบ ตัวแปรปัจจัยสำคัญของความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน การวิจัยต่อไปอาจเป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ด้วยการสร้างชุดฝึกอบรมหรือชุด

กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนใน
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2548) สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
รายงานสถิติคดี ประจำปี พ.ศ 2548
- กระทรวงยุติธรรม (2539) รายงานประจำปี พ.ศ 2538 ฉบับเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสหม
มงคลสมัยเฉลิมฉลองทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี กรุงเทพมหานคร ยูเพ็ค
เกษม จันทร (2541) “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนศึกษาศาสตร์
โกศล มีคุณ (2524) “การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะในการ
สวมบทบาทของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา” ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ (2541) “การสร้างแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมแบบมาตร
ประมาณรวมค่า” โครงการวิจัยแม่บทประเภทการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรม
ไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- _____ (2545) “ผลของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมจริยธรรม
ของครู” ทูลอดหนุนวิจัยโครงการวิจัยแม่บทประเภทการวิจัยและพัฒนาระบบ
พฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- จินตนา บิลมาศ และคนอื่น ๆ (2529) “คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน” รายงานการวิจัย
สถาบันข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- จิรภา หงส์ตระกูล (2532) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ แรงสนับสนุนทางสังคมกับ
ความสามารถในการดูแลตนเองในผู้ป่วยความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ”
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชวนชัย เชื้อสารุชน (2546) “ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมประหยัคทรัพยากรของอาจารย์ใน
สถาบันราชภัฏ” รายงานการวิจัย ทูลอดหนุนการวิจัยประเภทการวิจัยและพัฒนา
ระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- ชโลทร แสงส่องฟ้า (2543) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจศึกษาต่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12
ปี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติเขต1” ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

- ฐานันดร เปียศิริ (2545) “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว” ภาคนิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ณัฐสุดา สุจินันท์กุล (2541) “ปัจจัยทางด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ” ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ดรุณี บุ่งทอง (2546) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทำให้บริการปรึกษาตามมาตรฐานของ
พยาบาลให้การปรึกษา โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป ในเขต 7” วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) *พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยา : จริยธรรมและจิตวิทยาภาษา*
กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- _____ (2526) “ข้อมูลการวิจัยการอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวไทย” *วารสารแนะแนว* ,17
(มิถุนายน – กรกฎาคม) : 21 -29
- _____ (2526) *ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน* จุลสารฉบับที่ 4 สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- _____ (2528) “ปัจจัยทางจิตนิเวศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดาไทย” รายงาน
การวิจัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- _____ (2531) ชุดฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมและจริยธรรมของ
ข้าราชการ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน
- _____ (2536) “ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในภาวะเสี่ยงใน
ครอบครัวและทางป้องกัน” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คณะพัฒนาสังคม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
- _____ (2537) “การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ ทฤษฎีและการประยุกต์ทางจิตพฤติกรรม
ศาสตร์ ในรายงานการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรม
ไทย คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทยร่วมกับ
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ”
- _____ (2538) “ตำราทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาคุศล” พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2540) “ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย การปลูกฝัง
อบรมและคุณภาพชีวิต” รายงานการวิจัยมหภาค คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์
- _____ (2541) “รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism) เพื่อการวิจัยสาเหตุของพฤติกรรม
และการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์” วารสารทันตภิบาล, 10(2) , 105 -108
- _____ (2543) *ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ : เอกสารวิชาการ การวิจัยและการพัฒนามนุษย์*
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2520) “จริยธรรมของเยาวชนไทย” รายงาน
การวิจัยฉบับที่ 21 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- _____ (2524) “ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิต และจริยธรรมของนักเรียน
วัยรุ่น” รายงานการวิจัยฉบับที่ 26 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วนิทานนท์ และคณะ (2536) “ลักษณะทางจิตของวัยรุ่นและ
พฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน”
รายงานการวิจัยฉบับที่ 23 กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2547) “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทาง
สังคมของหัวหน้าในสถานีนอนามัยตำบล” ทูลสนับสนุนการเขียนรายงานการวิจัย
คณะกรรมการวิจัยและพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ถวิล ธาราโกชน์ (2526) *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- ทวีวัฒน์ บุญชิต (2545) “ประชาธิปไตยในครอบครัวและโรงเรียนกับความสามารถการใช้เหตุผล
เชิงจริยธรรมและความสามารถทางการรู้การคิดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา”
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า (2544) “ปัจจัยทางจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมให้การ
สนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื่อเฮดส์” ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
- นภา ปิยะศิริพันธ์ (2541) “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของ
นักศึกษาสถาบันราชภัฏ” ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต พัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์

- นิตยา ภัตสรศิริ และนรา สมประสงค์ (2538) “หน่วยที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยทางการบริหารการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2* หน้า 1-108 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แขนงวิชาบริหารการศึกษา
- นิภาพร โชติสุดแสน์ (2545) “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- นืออน พิณประดิษฐ์ (2546) “ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการทำงานในข้าราชการตำรวจสังกัดตำรวจภูธรภาค 4” รายงานการวิจัย การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- นืออน พิณประดิษฐ์และคณะ (2541) “ปัจจัยทางจิตสังคมกับพฤติกรรมติดสารเสพติด” กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- บังอร โสฬส และอัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล (2539) “การศึกษาความเครียดในการทำงานของผู้บริหารในวงราชการไทย วิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุและผลของความเครียด” รายงานการวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) “การวิจัยเชิงทดลองประเมินผลการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตเพื่อพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ” วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ประชิด สุขอนันต์ (2545) “ปัจจัยส่วนบุคคลและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขและการคิดฆ่าตัวตายในนักเรียนมัธยมศึกษา” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ประไพ ทายูท (2545) “การสนับสนุนทางสังคมของผู้ที่เป็นโรคจิตจากสุรา” การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เปรมสุรี เชื้อมทอง (2536) “จิตลักษณะของผู้บริหารและสภาวะการณ์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน” วิทยานิพนธ์วิชาวิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ผ่องพรรณ แว่ววิเศษ (2534) “จิตลักษณะสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- พจนารถ วัชรพิมลลาส (2536) “การศึกษาความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมของผู้สูบบุหรี่ต่อ
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณีผู้สูบบุหรี่เพศชาย ณ ศูนย์การค้าในเขต
กรุงเทพมหานคร” สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พรรณราย พิทักษ์เจริญ (2543) “จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพกาย
และจิตของข้าราชการสูงอายุ” ภาคนิพนธ์ (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์
- พระธรรมปิฎก (2538) สถานการณ์พุทธศาสนาพลิกหายนะเป็นพัฒนา กรุงเทพมหานคร มูลนิธิ
พุทธธรรม
- พระราชวรมณี (2527) พุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร มูลนิธิโกมลคีมทอง
- พูนฤดี สุวรรณพันธ์ (2526) “ปัจจัยทางครอบครัวและโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธ
ศาสนาของนักเรียนในชุมชนที่มีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน” วิทยานิพนธ์
สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตศึกษา พัฒนบริหารศาสตร์
- มธุริน คำวงศ์ปิ่น (2543) “ความเครียด วิธีการปรับแก้และแรงสนับสนุนทางสังคมของบุคคลที่เคย
พยายามฆ่าตัวตาย” ปรินญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิตและการ
พยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- รังสิมันต์ สุนทรไชยา (2536) “ผลของตัวแบบที่มีต่อพฤติกรรมการมีระเบียบวินัยในชั้นเรียนของ
นักเรียนวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่น” วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัตนา ประเสริฐสม (2526) “การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของนักเรียน
ประถมศึกษา” ปรินญานิพนธ์การศึกษาคุษฎิบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ลัดดาวัลย์ หมั่นแก้ว (2543) “ปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติต่อการปฏิบัติการปฏิบัติงานพยาบาล
วิชาชีพ ของบัณฑิตพยาบาลที่กำลังศึกษาและที่จะจบการศึกษาแล้วของบัณฑิตศึกษา”
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น” วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ลินดา สุวรรณดี (2543) “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของ
นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- วรรณะ บรรจง (2537) “ลักษณะทางศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของเยาวชนไทยจากชุมชน
แผ่นดินธรรมดินทองภาคใต้” ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วรรณิ วรรณชาติ (2541) “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยงเอดส์
ของนักศึกษาชาย” ภาคนิพนธ์ปรินญาณมหาบัณฑิต สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์
- วันชัย ธรรมสังการ (2542) “สถานภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย
เหตุผลเชิงจริยธรรม” วรสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์
- วันวิสา หาญนอก (2544) “ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตน การควบคุมตน ทศนคติต่อ
การกระทำผิดกับพฤติกรรมกระทำผิดของเด็กและเยาวชนหญิงในสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ปรินญาณศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วินัย คำสุวรรณ (2542) “การศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อการมุ่งวิจัย เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของ
อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ปรินญาณวิทยาศาสตร์คุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วิเชียร รักการ (2522) “การวิจัยเปรียบเทียบจิตลักษณะของนิสิตและนิสิตอาสาสมัคร ศึกษาเฉพาะ
กรณีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนา
สังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) “ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูในสังกัด
กรุงเทพมหานคร” ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุษฎีบัณฑิต (พัฒนศึกษาศาสตร์)
กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง (2541) รายงานประจำปี 2541 กรุงเทพมหานคร ศาลเยาวชนและ
ครอบครัว สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม สภาสังคม
สงเคราะห์แห่งประเทศไทย
- ศิริพร แยมนิล (2530) “ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับอายุ
และการศึกษาของเด็กไทย” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ศุภชัย สุพรรณทอง (2544) “ปัจจัยทางจิตและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเลือกตั้งอย่าง
มีจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ” ภาคนิพนธ์ปรินญาณการศึกษามหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- สายพิน เกษมกิจวัฒนา (2536) “แบบจำลองเชิงสาเหตุของความเครียดในบทบาทของภรรยาผู้ป่วย
เรื้อรังในฐานะผู้ดูแล” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2546) *จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีและการประยุกต์* กรุงเทพมหานคร
เม็คทรายพริ้นติ้ง
- สุดใจ บุญอารีย์ (2546) “ผลการศึกษาความสามารถด้านการรู้คิดและความสามารถในการใช้
เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา” สถาบัน
ราชภัฏอุบลราชธานี
- สุพจี เหล่าพานิช (2541) “ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการกระทำผิดของ
เยาวชนกระทำผิดซ้ำในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปราณี
กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สุภกร บัวสาย (2541) “พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนไทย” เอกสารเผยแพร่ข้อมูลทาง
การแพทย์และสาธารณสุข ฉบับที่ 18 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข กระทรวง
สาธารณสุข
- สุภะรัฐ ยอดระบำ (2548) “ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการด้านบ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะที่
เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะรับผิดชอบครอบครัวของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี”
ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สุภาภรณ์ สมพาน (2546) “การสนับสนุนทางสังคมจากกลุ่มสมรสตามการรับรู้ของผู้ที่เป็นโรคจิตจาก
สุรา” การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต
และการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546) “ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
รับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สุรพงษ์ ชูเดช (2534) “ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญ
ของนิสิต” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สุเชษฐ มาห์หมัด (2519) “อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน”
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- สุมิตตรา เจิมพันธ์ (2545) “จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” ปรินญาณีพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
แสง ทวีคุณ (2538) “การฝึกเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาท
ในนักเรียนอาชีวศึกษา” ปรินญาณีพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- โสภณ พรหมพลจร(2547) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมควบคุมตนเองด้านการเรียนของ
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี” ปรินญาณีศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2540) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่แปด พ.ศ 2540 – 2544 สำนักนายกรัฐมนตรี
_____ (2545) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ 2545 – 2549
สำนักนายกรัฐมนตรี
_____ (2550) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ 2550 – 2554
สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2536) *สมุดสถิติรายปีประเทศไทย 2536* (ฉบับย่อ)
กรุงเทพมหานคร ร.ส.พ เริงสะพานเนาจำเนียร
- อังฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533) “ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับ
บัณฑิตศึกษา” ปรินญาณีพนธ์หลักสูตรการปรินญาณีวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อารีย์ มั่งเกียรติสกุล (2543) “การรสนับสนุนทางสังคมและการปรับตัวในวัยรุ่น โรคเมเร็ง”
ปรินญาณีพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
- อำพร อัสวโรจนกุลชัย (2546) “ลักษณะทางจิต ลักษณะผู้นำและสถานการณ์ทางสังคมที่สัมพันธ์
กับพฤติกรรมการบริหารงานอย่างมีจริยธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปรินญาณีศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
- อุบล เลี้ยววาริณ (2543) “ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ที่
ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปรินญาณีการศึกษาดุสิตบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เอกสารแนะนำคดีเด็กและเยาวชน และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2530) ศาลเยาวชน
และครอบครัวกลาง

Ajzen L., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitude and predicting social behavior*.

New Jersey : Prentice – Hall , 5-11.

Arbuthnot, J.B. & Faust, D. (1981). *Teaching moral reasoning : Theory and practice*. New York
: Harper & Row.

Cohen. J. (1977). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (Revised Edition) New
York : Academic Press.

Cronbach. Lee J. (1970) *Essentials of psychological testing*. 3rd ed, New York : Harper and Row.

Cutrona, C.E. (1996). *Social support in couples; Marriage as a resource in times of stress*.

London. SAGE Publications.

Fiske, Susan T. (1993). "Social cognition and social perception" *Annual Review of Psychology*

M.R. Rosenzweig and L.W. Porter, (Eds.) 44 : 155-194.

Likert, R. (1967). The method of constructing an attitude scale. in Fishbein, M. (Ed.) *Attitude
theory and measurement*. New York : John Wiley & Sons. 90-95.

New Webster's dictionary of the English language (1984). Ref E11154

Stewart, Jerome L. (CD-Rom) (1999). *Moral reasoning of public school principals : A case
study*. Available : DAI-A59/07, p.2287, Jan 1999. From ProQuest Dissertation

Abstracts no. AAC983752.

Stevens, Laura G. and Fiske, Susan T. (1994). "Intention" in *Encyclopedia of Human*

Behavior, Volume 2 . edited by Chief and Ramachandran. P.675 - 681; New York :

Academic Press.

Strickland, Bonnie R. (1977). "Internal expectancies and health behavior". *Journal of*

Consulting and Clinical Psychology, 46.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบวัดสถานการณ์ จิตลักษณะ และความตั้งใจที่จะกระทำดี

เลขที่แบบสอบถาม

( ) ( ) ( )

คำชี้แจงสำหรับเยาวชน

สวัสดีค่ะ เด็กและเยาวชนทุกคน ทุกคนได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของกลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อตอบแบบสอบถามประกอบการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเอง

แบบสอบถามนี้เด็กและเยาวชนสามารถตอบได้อย่างอิสระ ตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นของแต่ละคน ทุกข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดและคำตอบของทุกคนจะถือเป็นความลับ ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้คะแนนรวมของเด็กและเยาวชนทั้งหมด ดังนั้นจึงขอให้เด็กและเยาวชนพิจารณาคำตอบทุกข้อ และตอบตามความรู้สึกอันแท้จริงของตนเอง คำตอบทุกคำตอบเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่าในการศึกษาวิจัย โดยผลการศึกษาและวิจัยที่ได้จะเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานีต่อไป

ขอขอบคุณเด็กและเยาวชนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางนงา ปัดทอง

**แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกรักนึกคิดของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ
เยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี**

คำชี้แจงเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 8 ตอน

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ มีทั้งหมด 8 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ทางสังคม มีทั้งหมด 10 ข้อ
(แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสิ่งที่มีก่อกำเนิดขึ้นกับฉัน มีทั้งหมด 10 ข้อ
(แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการมีแบบอย่างที่ดี มีทั้งหมด 10 ข้อ
(แบบวัดการมีตัวแบบที่กระทำดี)

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความรู้สึกรักนึกคิดของฉัน มีทั้งหมด 10 ข้อ
(แบบวัดการมุ่งอนาคตควบคุมตน)

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจ มีทั้งหมด 14 ข้อ
(แบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม)

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของฉัน มีทั้งหมด 15 ข้อ
(แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี)

ตอนที่ 8 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำต่างๆไป มีทั้งหมด 20 ข้อ
(แบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี)

2. โปรดอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจโดยละเอียดก่อนตอบแบบสอบถามแต่ละตอน

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความรู้สึกอันแท้จริงของท่านและตอบให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1 เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนเติมคำลงในช่องว่างหรือขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
สี่เหลี่ยมที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ ..... ปี

3. ระดับการศึกษาที่สำเร็จ 1) ประถมศึกษา
 2) มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
 3) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

4. ปัจจุบันเด็กและเยาวชนประกอบอาชีพใดหรือไม่ 1) ไม่ได้ประกอบอาชีพใด
 2) ประกอบอาชีพ.....

5. สถานภาพสมรสของบิดามารดา 1) อยู่ด้วยกัน 2) แยกกันอยู่ 3) หย่าร้าง
 4) บิดาถึงแก่กรรม 5) มารดาถึงแก่กรรม

6. ปัจจุบันเด็กและเยาวชนอาศัยอยู่กับ 1) บิดาและมารดา 2) บิดา
 3) มารดา 4) ญาติ คือ .....
 5) เพื่อน 6) อื่นๆ.....

7. บิดาประกอบอาชีพ 1) เกษตรกรรม 2) กรรมกร - รับจ้าง
 3) ค้าขาย 4) รับราชการ 5) รัฐวิสาหกิจ
 6) ไม่ได้ประกอบอาชีพใด 7) อื่น ๆ .....

8. มารดาประกอบอาชีพ 1) เกษตรกรรม 2) กรรมกร - รับจ้าง
 3) ค้าขาย 4) รับราชการ 5) รัฐวิสาหกิจ
 6) ไม่ได้ประกอบอาชีพใด 7) อื่น ๆ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ทางสังคม

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนพิจารณาว่าแต่ละข้อความต่อไปนี้ตรงกับลักษณะของเด็กและเยาวชนมากน้อยเพียงใด แล้วให้ขีด เครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับเพียงแห่งเดียวต่อข้อ

1. ฉันคิดว่ามีผู้ที่คอยช่วยเหลือฉันในยามที่ฉันต้องการ

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

2. ฉันคิดว่าคนในครอบครัวพยายามอย่างมากที่จะคอยช่วยเหลือฉัน

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

3. ฉันคิดว่าฉันมีผู้ที่สามารถแบ่งปันความทุกข์สุขได้

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. ฉันรู้ดีกว่าคนในครอบครัวคอยช่วยเหลือในยามที่ฉันคับขันเสมอ

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. ฉันเชื่อว่าเพื่อนร่วมงานพยายามอย่างมากที่จะช่วยเหลือฉัน

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

6. ฉันคิดว่าฉันมีเพื่อนร่วมงานที่สามารถแบ่งปันความทุกข์สุขได้

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

7. ฉันเชื่อว่าผู้บังคับบัญชาพยายามอย่างมากที่จะช่วยเหลือฉัน

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

8. ฉันคิดว่าฉันมีผู้บังคับบัญชาที่สามารถแบ่งปันความทุกข์สุขได้

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

9. ฉันคิดว่ามีคนในครอบครัวที่ฉันสามารถแบ่งปันความทุกข์สุขได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

10. เมื่อฉันมีปัญหาสามารถปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสิ่งที่มีก่อกำเนิดขึ้นกับฉัน

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนพิจารณาว่าแต่ละข้อความต่อไปนี้ตรงกับลักษณะของเด็กและเยาวชนมากน้อยเพียงใด แล้วให้ขีด เครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับ เพียงแห่งเดียวต่อข้อ

1. แทบจะเป็นไปไม่ได้ที่ฉันจะทำให้ผู้ปกครองเปลี่ยนใจในเรื่องใด

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

2. เมื่อฉันทำสิ่งใดผิดพลาด ฉันรู้สึกว่าจะทำให้สิ่งนั้นกลับถูกต้องได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

3. เมื่อมีคนไม่ชอบฉัน ฉันไม่มีทางจะแก้ไขอะไรได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. ฉันเชื่อว่าปัญหาต่าง ๆ จะคลี่คลายได้เอง โดยที่ฉันไม่จำเป็นต้องไปยุ่งเกี่ยวกับมัน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. ฉันรู้สึกว่าจะคุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆไม่เคยให้ผลตามที่ฉันพยายามเลย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

6. ฉันเชื่อว่าคนที่เก่งทางการเล่นกีฬานั้น ส่วนใหญ่เป็นเพราะเกิดมาเก่งเอง

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

7. ฉันรู้สึกว่ามีคนใจร้ายกับฉันโดยที่ไม่มีเหตุผลเลย

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

8. ถ้าฉันดูแลสุขภาพของตนเองอย่างดี ฉันจะมีสุขภาพแข็งแรงมากกว่านี้

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

9. คนอื่นจะชอบฉันหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการกระทำของฉัน

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

10. ฉันเชื่อว่า การวางแผนล่วงหน้าช่วยให้ทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จมากกว่าการไม่ได้วางแผนล่วงหน้า

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการมีแบบอย่างที่ดี

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนตอบคำถามแต่ละประโยค โดยนึกถึงสิ่งที่ผู้ปกครองของเด็ก และเยาวชน เพื่อนสนิทของเด็กและเยาวชนปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งในอดีตที่ผ่านมาและในปัจจุบันแล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับเพียงแห่งเดียวต่อข้อ

1. ผู้ปกครองผินัดกับฉันเสมอ

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

2. ในขณะที่เรียน เพื่อนข้าง ๆ มักชวนกันคุยในเรื่องอื่น ๆ

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

3. ฉันมักเห็นเพื่อนสนิทลอกการบ้าน

_____

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. เมื่อโรงเรียนเลิก เพื่อนสนิทของฉันรีบกลับบ้านไปช่วยงานที่บ้าน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. ผู้ปกครอง มักทิ้งขยะลงบนสถานที่สาธารณะ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

6. ฉันมักเห็นเพื่อนสนิทแต่งกายผิดระเบียบโรงเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

7. เพื่อนสนิทของฉัน ทำแฉด้วยความขยันขันแข็ง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

8. เมื่อมีการประชุมผู้ปกครองที่โรงเรียน ผู้ปกครองของฉันมักไปสาย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

9. เมื่อต้องซื้อสินค้าที่มีราคาแพง ผู้ปกครองมักใคร่ครวญถึงประโยชน์อย่างถี่ถ้วน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

10. ผู้ปกครองมักไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความเต็มใจ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของฉัน

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนพิจารณาว่าแต่ละข้อความนี้ต่อไปนี้ตรงกับลักษณะของเด็กและเยาวชนมากน้อยเพียงใด แล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับเพียงแห่งเดียวต่อข้อ

1. การประกอบกรรมดีโดยขาดผู้รู้เห็น เป็นการกระทำที่สูญเปล่า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

2. ในปัจจุบัน คนเรามักขาดความกล้าที่จะกระทำความดี

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

3. เมื่ออยู่ต่างถิ่น ฉันคิดว่าจะทำอะไรก็ได้ เพราะไม่มีใครรู้จักเรา

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

4. ฉันจะระมัดระวังในการทำงานเฉพาะเมื่อมีคนคอยจ้องจับผิด

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

5. การวางแผนล่วงหน้าเป็นการกระทำที่ไร้ประโยชน์ เพราะมักไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

6. ถ้าฉันอยากได้สิ่งใด แต่ต้องรอคอย ฉันจะหมดความอดทนหรือทนไม่ได้

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

7. ฉันพยายามใช้เงินอย่างประหยัด เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายตลอดเดือน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

8. ฉันคิดว่า คนเราควรหาความสุขใส่ตัวให้มากที่สุดในขณะที่ เพราะอนาคตเป็นสิ่งไม่แน่นอน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

9. ถ้าฉันเห็นของที่อยากได้มากและราคาแพงมาก ฉันจะตัดสินใจซื้อทันทีละยอมอดหลังจากนั้น

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

10. ฉันคิดว่าไม่มีประโยชน์อะไรเลยที่จะต้องไปวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคต

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจ

คำชี้แจง ต่อไปนี้จะมีเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับการตัดสินใจแก้ปัญหา 7 เรื่อง ขอให้เด็กและเยาวชนสมมติว่าตนเองอยู่ในเหตุการณ์ดังกล่าว และได้ตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำอย่างไรอย่างหนึ่งตามเหตุการณ์นั้น ขอให้เด็กและเยาวชนพิจารณาก่อนว่า เด็กและเยาวชนตัดสินใจเช่นนั้นเพราะเหตุใด เมื่อคิดเหตุผลได้แล้วจึงอ่านคำตอบของเรื่อง ซึ่งมี 2 คำตอบ ให้พิจารณาประเมิน 6 ระดับ ตั้งแต่ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จนถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” แล้วประเมินทั้งสองคำตอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้นที่มีคำบรรยายเพียงแห่งเดียวต่อข้อ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

เรื่องที่ 1 การแจ้งความดำเนินคดีคนร้าย

นายมิ่งเป็นราษฎรที่มีความขยันขันแข็ง เขาทำมาหากินด้วยความซื่อสัตย์ เขาบริจาคเงินทำไร่นาส่วนหนึ่งให้กับการกุศล ช่วยพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญขึ้นอย่างมาก และยังได้บริจาคเงินก้อนใหญ่ให้กับโรงเรียนในหมู่บ้านอีกด้วย วันหนึ่งท่านได้ทราบข่าวว่า นายมิ่งนั้นที่จริงคือผู้ต้องหาซึ่งหลบหนีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเมื่อ 2 – 3 ปีที่แล้ว ซึ่งทางตำรวจออกหมายจับทั่วประเทศ โดยให้รางวัลอย่างสูงแก่ผู้บอกเบาะแสแก่ตำรวจ คนในครอบครัวบอกให้ท่านไปแจ้งความ ท่านพิจารณาแล้วตัดสินใจที่จะไปแจ้งความ เพราะ

1. การแจ้งความเป็นการแสดงถึงความร่วมมือกันรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การรักษาความยุติธรรมให้กับสังคม ข้าพเจ้าจะกระทำโดยไม่ลังเล

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เรื่องที่ 2 การคบเพื่อนของบุตรหลาน

ถ้าน้องหรือหลานของท่านคบเพื่อนที่ไม่ดี ชอบลักขโมยและก้าวร้าว แม้แต่น้องหรือหลานของท่านก็ยังเคยโดนเด็กคนนั้นขโมยเงิน ท่านจึงแนะนำให้น้องหรือหลานเลิกคบเพื่อนคนนี้ เพราะ

1. การให้คบกันต่อไปอาจเกิดความเสียหายแก่บุตรหลานในภายหลัง ข้าพเจ้าคงไม่ให้ภัยตนเองที่ปล่อยปละละเลย

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การให้เลิกคบกันเป็นการกันไว้ดีกว่าแก้ ย่อมถือเป็นการกระทำที่เหมาะสมที่สุด

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เรื่องที่ 3 การแจ้งความดำเนินคดีเพื่อนบ้าน

สุนัขของท่านและเพื่อนบ้านถูกขย้ำเมื่อตายไปหลายตัว ต่อมาทราบว่ามีสุนัขคือเพื่อนบ้านชื่อวิชัย เขาเป็นคนค่อนข้างลึกลับ อาชีพไม่มีใครทราบ เป็นผู้มีอิทธิพล มีบริวารเป็นนักเลงจำนวนมาก การเบียดเบียนครั้งนี้ไม่มีใครทราบสาเหตุ คาดว่าเป็นเพราะเขารำคาญเสียงเห่าหอนหรือเตรียมการโครงการของตามบ้าน เพื่อนบ้านหลายคนที่สุนัขตายเพราะพิษยาเบื่อ ขอร้องให้ท่านเป็นผู้นำในการแจ้งความดำเนินคดีกับวิชัย เมื่อพิจารณาแล้ว ท่านตั้งใจจะไปแจ้งความ เพราะ

1. การแจ้งความเป็นความพยายามที่จะยุติความชั่วร้ายที่จะเกิดแก่ชุมชนและสังคม ย่อมเป็นการกระทำที่เหมาะสม

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การแจ้งความเป็นการป้องกันเหตุร้ายที่จะเกิดต่อไป ซึ่งจะทำให้เราไม่เสียใจในภายหลัง

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เรื่องที่ 4 การให้เงินแก่ขอทาน

มีชายร่างกำยำแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสกปรกและขาดวิน เที้ยวเดินขอเงินจากผู้สัญจร ณ สถานีรถไฟโดยสารประจำทาง มีหลายคนให้เงินด้วยท่าที่ไม่เต็มใจ มีบางคนให้เงินด้วยท่าที่หวาดกลัว ท่านที่เงินอยู่ในกระเป๋าไม่มากนัก และเป็นผู้มีรายได้น้อย ชายผู้นั้นเดินมาหาท่าน ท่านตัดสินใจไม่ให้เงินแก่ชายผู้นั้นเพราะ

1. เป็นการไม่ยุติธรรมกับสังคมที่บางคนไม่ยอมทำงาน แต่เรียกร้องความช่วยเหลือจากผู้อื่น

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การช่วยเหลือคนที่มีสภาพปกติด้วยการให้ทาน มีวิธีช่วยเหลือที่ถูกต้อง

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เรื่องที่ 5 การช่วยเหลือผู้อื่น

ชายผู้หนึ่งขับรถยนต์ส่วนตัวมาตามถนน โดยล้าพั้งในเวลากลางคืน ระหว่างทางพบว่ามีผู้ประสบอุบัติเหตุจากการที่รถจักรยานยนต์พลิกคว่ำอยู่ข้างถนน มีคนหนึ่งนอนแน่นิ่ง อีกคนหนึ่งซึ่งบาดเจ็บมากพยายามโบกมือขอความช่วยเหลือ ถ้าท่านเป็นชายผู้ขับรถคันนั้น ก็จะจอดรถเพื่อให้ความช่วยเหลือ เหตุผลสำคัญในการช่วยเหลือครั้งนี้ของท่านคือ

1. ละอายใจตนเองหากพบคนที่เดือดร้อนแล้วละเลยไม่ช่วยเหลือ

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. เป็นเรื่องของมนุษยธรรม หากไม่ช่วยเหลือเขาอาจสูญเสียชีวิต

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เรื่องที่ 6 การทำงานในหน่วยงาน

ท่านเป็นหัวหน้าหน่วยงาน นายกมลเป็นลูกน้องคนหนึ่ง เขาช่วยเหลืองานของท่านอย่างแข็งขันจนท่านรู้สึกพอใจ เมื่อต้นเดือนได้มีการแบ่งงานจากโครงการใหญ่ มอบหมายให้แต่ละคนหรือกลุ่มไปทำ ครั้นถึงกำหนดเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา งานของผู้อื่นเสร็จเรียบร้อย ยกเว้นกลุ่มของนายกมล ท่านพยายามต่อเวลาให้แต่ก็ไม่มีทีท่าว่าจะเสร็จ ท่านจึงตัดสินใจเรียกงานคืนจาก นายกมล รวมทั้งไม่จ่ายค่าตอบแทนในการทำงานนั้นด้วย ท่านตัดสินใจเช่นนี้ เพราะ

1. กลุ่มนายกมลผิควินิจฉัยเองที่ทำงานไม่เสร็จ

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ทำอย่างถูกต้องยุติธรรม ก็เป็นสิ่งที่ควรมั่นใจ

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เรื่องที่ 7 การแต่งงาน

หนุ่มสาวคู่นี้รักกัน ตั้งใจว่าจะแต่งงานร่วมชีวิตครอบครัว ครั้นหนุ่มพาสาวไปที่บ้านทราบจากมารดาของตนว่า หญิงสาวนั้นเป็นลูกคนที่รักรวย และเคยทำให้ครอบครัวของตนต้องประสบหายนะมาในอดีต ถ้าท่านเป็นชายหนุ่มก็จะยังคงแต่งงานกับหญิงสาวผู้นั้น เพราะ

1. การไม่แต่งงานครั้งนี้โดยนำเหตุผลในอดีตที่เกิดกับคนรุ่นก่อนมายึดถือ ย่อมเป็นความโง่เขลาของบุคคล

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ถือว่าความรักคือสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างครอบครัวให้มีความสุขและมั่นคง

_____

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ค่อนข้างเห็นด้วย   ค่อนข้างไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำของฉัน

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนพิจารณาว่าแต่ละข้อความนี้ต่อไปนี้จะตรงกับลักษณะของเด็กและเยาวชนมากน้อยเพียงใด แล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับเพียงแห่งเดียวต่อข้อ

1. ฉันจะเก็บเศษกระดาษที่ตกอยู่โดยที่ไม่ต้องมีใครบอก

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ฉันปฏิบัติตามกฎระเบียบ เพราะฉันต้องการให้สังคมสงบเรียบร้อย

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

3. เมื่อฉันมีโอกาสฉันจะช่วยเหลือคนอื่นที่ด้อยกว่า

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

4. ฉันเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เมื่อหลีกเลี่ยงไม่ได้เท่านั้น

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

5. เมื่อมีการทำงานเป็นกลุ่ม ฉันจะตั้งใจทำงานอย่างสุดความสามารถ

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

6. ฉันให้เกียรติผู้อื่นเสมอ เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่สมควรทำ

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

7. ฉันมักหลีกเลี่ยงการทำงานส่วนรวม เพราะเห็นว่าไร้สาระ

_____

จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

8. เมื่อฉันเห็นว่ามีคนต้องการความช่วยเหลือถ้าฉันช่วยได้ฉันจะช่วยทันทีแม้ว่าจะไม่รู้จักเขาก็ตาม

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

9. ฉันไม่กระตือรือร้นที่จะหาความรู้ใหม่ๆ ให้กับตนเองเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

10. ฉันจะช่วยเหลืองานของบุคคลอื่น ถึงแม้ว่าจะไม่ได้รับผลตอบแทนใด ๆ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

11. เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ฉันต้องการ ฉันจะทำทุกอย่างไม่ว่าจะเกิดผลอย่างไรกับผู้อื่น

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

12. ฉันจำเป็นต้องทำตามเพื่อน แม้สิ่งนั้นจะผิดเพราะฉันต้องการให้เพื่อนรักฉัน

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

13. ฉันจะเสียสละก็ต่อเมื่อฉันรู้ว่า มีผลตอบแทนที่คุ้มค่า

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

14. เมื่อฉันเห็นบุคคลอื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ แม้เป็นคนที่ไม่รู้จักฉันก็จะไม่สนใจ

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

15. เมื่อฉันเห็นไฟฟ้าหรือน้ำเปิดทิ้งไว้ ฉันจะไม่สนใจเพราะคิดว่าไม่ใช่เรื่องของฉัน

_____

จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

ตอนที่ 8 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการกระทำต่างๆไป

คำชี้แจง ให้เด็กและเยาวชนพิจารณาว่าแต่ละข้อความต่อไปนี้ตรงกับลักษณะของเด็กและเยาวชนมากน้อยเพียงใด แล้วให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงบนเส้น _____ ที่มีระดับความจริงกำกับ เพียงแห่งเดียวต่อข้อ

1. ฉันรู้สึกพึงพอใจที่จะช่วยทำงานให้กลุ่มหรือสังคม

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันพร้อมที่จะแบ่งปันทรัพย์สินของให้กับผู้อื่นที่ขาดแคลน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันเต็มใจที่จะแนะนำผู้อื่น ให้กระทำสิ่งที่ถูกต้อง

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. การทำงานให้กับกลุ่มหรือสังคมเป็นการกระทำที่โง่เขลา

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. การรักษาสาธารณะสมบัติส่วนรวมไม่ใช่หน้าที่ของฉัน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ถ้าฉันมีโอกาสฉันจะเข้าร่วมพัฒนาชุมชนเสมอ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันรู้สึกอึดอัดใจ เมื่อได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการทำงาน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันคิดว่าการที่ต้องรับผิดชอบต่อผู้อื่นทำให้ฉันยุ่งยาก

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ฉันตั้งใจว่า เมื่อรับปากว่าจะทำสิ่งใด จะต้องทำให้สำเร็จ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันคิดว่าความรับผิดชอบ เป็นสิ่งที่จำเป็นในการทำงานให้สำเร็จ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันคิดว่าการทำความเคารพผู้ใหญ่เป็นพฤติกรรมที่น่ายกย่อง

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันคิดว่าการพูดจาสุภาพทำให้บุคคลอื่นมองฉันในแง่ดี

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. ฉันเห็นว่าการเคารพกฎระเบียบสังคม เป็นการกระทำที่น่ายกย่อง

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. ฉันคิดว่า การแสวงหาความรู้เป็นเรื่องเปล่าประโยชน์

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. ฉันคิดว่า การล่วงละเมิดทางเพศเป็นสิ่งที่น่าอาย

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

16. ฉันคิดว่า การสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่โง่เขลา

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

17. ฉันคิดว่า การช่วยเหลือคนอื่นที่ด้อยกว่าเป็นเรื่องไร้สาระ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

18. ฉันคิดว่า การเคารพกฎระเบียบของสังคมทำให้เสียประโยชน์

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

19. ฉันคิดว่าการประหยัดพลังงานเป็นเรื่องของคนค้าหัดง

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

20. ฉันจะปฏิบัติตามกฎระเบียบจราจรทุกครั้งเพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ควรทำ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ภาคผนวก ข

รายละเอียดค่าคุณภาพเครื่องมือของแบบวัดที่สร้างขึ้นและฝังตัวแปร

ตาราง 1 แสดงค่าคุณภาพรายข้อและทั้งฉบับของแบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี
(ใช้จริง 20 ข้อ)

ก่อนตัด 30 ข้อ		ตัดเหลือ 25 ข้อ		ตัดเหลือ 20 ข้อ	
ค่า r	ค่า α	ค่า r	ค่า α	ค่า r	ค่า α
จาก .22 ถึง .77	.90	จาก .36 ถึง .76	.90	จาก .37 ถึง .71	.90

ตาราง 2 แสดงผังตัวแปรแบบวัดความตั้งใจที่จะกระทำดี
(ใช้จริง 20 ข้อ)

นิยามของตัวแปรด้าน	ข้อรับ (+)	ข้อปฏิเสธ (-)	รวม
1) ความตั้งใจที่จะกระทำดีต่อตนเอง	ข้อที่ 2,3,4,5,11 # 5	ข้อที่ 21,27,28 # 3	8
2) ความตั้งใจที่จะกระทำดีต่อผู้อื่น/ต่อกลุ่ม	ข้อที่ 8,10,16,17,19 # 5	ข้อที่ 6,7 # 2	7
3) ความตั้งใจที่จะกระทำดีต่อสังคม	ข้อที่ 15,18,26 # 3	ข้อที่ 9,30 # 2	5
รวม	13	7	20

ตารางที่ 3 แสดงค่าคุณภาพรายข้อและทั้งฉบับของแบบวัดเจตคติต่อการกระทำดี (ใช้จริง 15 ข้อ)

ก่อนตัด 30 ข้อ		ตัดเหลือ 20 ข้อ		ตัดเหลือ 15 ข้อ	
ค่า r	ค่า α	ค่า r	ค่า α	ค่า r	ค่า α
จาก .09 ถึง .67	.85	จาก .29 ถึง .78	.89	จาก .37 ถึง .76	.86

ตารางที่ 4 แสดงผังตัวแปรแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการกระทำดี

นิยามของตัวแปรด้าน	ข้อรับ (+)	ข้อปฏิเสธ (-)	รวม
1) ความรู้	ข้อที่ 19,21 # 2	ข้อที่ 12,14 # 2	4
2) ความรู้สึก	ข้อที่ 1,3 # 2	ข้อที่ 5, 8,9,27 # 4	6
3) แนวโน้มพฤติกรรม	ข้อที่ 10,13 # 2	ข้อที่ 24,25,29 # 3	5
รวม	6	9	15

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงผล

ตารางสรุปสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
จาก ANOVA แบบ 3 WAY ที่เป็นการวิจัยสัมพันธ์เปรียบเทียบ ตามสมมติฐานที่ 1

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ			
	การสนับสนุนทางสังคม สูง > ต่ำ	ตัวแบบที่กระทำดี สูง > ต่ำ	เจตคติ สูง > ต่ำ	
ความตั้งใจ ที่จะกระทำ ดี	<u>ผลหลัก (Main eff.)</u> ก.รวม ก.การศึกษาต่ำ ก. ไม่ประกอบอาชีพ ก.บิคารมารดาอยู่ด้วยกัน ก.บิคารมารดาแยกกันอยู่ ก.พักอยู่กับบิคารมารดา ก.ไม่พักอยู่กับบิคารมารดา ก.อาชีพเกษตรกรรม ก.ไม่ใช่เกษตรกรรม	<u>ผลหลัก(Main eff.)</u> ก.รวม ก.การศึกษาสูง ก.บิคารมารดาอยู่ ด้วยกัน ก.อาชีพเกษตรกรรม	<u>ผลหลัก(Main eff.)</u> ก.รวม ก.การศึกษาต่ำ ก.การศึกษาสูง ก.ไม่ประกอบอาชีพ ก.ประกอบอาชีพ ก.บิคารมารดาอยู่ ด้วยกัน ก.บิคารมารดาแยกกัน อยู่ ก.พักอยู่กับบิคา มารดา ก.ไม่พักกับบิคา มารดา ก.อาชีพเกษตรกรรม ก.ไม่ใช่เกษตรกรรม	
	<u>ผลย่อย (Inter eff.)</u> ก.ไม่ประกอบอาชีพ ก.บิคารมารดาแยกกันอยู่ ก.ไม่ใช่เกษตรกรรม	<u>ผลย่อย (Inter eff.)</u> ก.ไม่ประกอบอาชีพ ก.บิคารมารดาแยกกัน อยู่ ก.ไม่ใช่เกษตรกรรม	<u>ผลย่อย (Inter eff.)</u> -	

ตารางสรุปสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
จาก ANOVA แบบ 3 WAY ที่เป็นการวิจัยสัมพันธ์เปรียบเทียบ ตามสมมติฐานที่ 2

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ			
	เหตุผลเชิงจริยธรรม สูง > ต่ำ	มุ่งอนาคตควบคุมตน สูง > ต่ำ	เชื่ออำนาจในตน สูง > ต่ำ	
ความตั้งใจ ที่จะกระทำ ดี	<u>ผลหลัก (Main eff.)</u> ก.รวม ก.การศึกษาต่ำ ก.การศึกษาสูง ก. ไม่ประกอบอาชีพ ก.บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ก.บิดามารดาแยกกันอยู่ ก.พักอยู่กับบิดามารดา ก.ไม่พักอยู่กับบิดามารดา ก.อาชีพเกษตรกร ก.ไม่ใช่เกษตรกร <u>ผลย่อย (Inter eff.)</u> ก. ไม่พักอยู่กับบิดามารดา	<u>ผลหลัก(Main eff.)</u> ก.รวม ก.การศึกษาต่ำ ก.การศึกษาสูง ก.บิดามารดาแยกกัน อยู่ ก.พักอยู่กับบิดามารดา ก. ไม่พักกับบิดามารดา ก.อาชีพเกษตรกร ก. ไม่ใช่เกษตรกร <u>ผลย่อย (Inter eff.)</u> ก. ไม่พักอยู่กับบิดา มารดา	<u>ผลหลัก(Main eff.)</u> ก.รวม ก.การศึกษาต่ำ ก.บิดามารดาแยกกัน อยู่ ก.พักอยู่กับบิดา มารดา ก. ไม่พักกับบิดา มารดา ก. ไม่ใช่เกษตรกร <u>ผลย่อย (Inter eff.)</u> -	

ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
จาก Multiple Regression Analysis (MRA)

วิเคราะห์ ครั้งที่	ตัวถูก ทำนาย	ตัวทำนาย			ผลการทำนาย		ก.ทำนายได้ สูงสุด (%ทำนาย)	ทำนาย ได้ต่าง เกิน 5%
		ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ตัวแปรที่เข้า สมการ	%ทำนาย รวม		
1.	ความ ตั้งใจที่ จะ กระทำดี	/			3,1	60.0	ก.ไม่พักอยู่ กับบิดา มารดา (65.3)	
2.			/		3,2,1	39.5	ก.ไม่ ประกอบ อาชีพ (45.2)	
3.				/	3,6,1,4	64.1	ก.ไม่ได้พัก กับบิดา มารดา (67.7)	

ตัวทำนาย 1 : การสนับสนุนทางสังคม 2 : ตัวแบบที่กระทำดี 3 : เจตคติที่ดีต่อการกระทำดี
4 : ความเชื่ออำนาจในตน 5 : การมุ่งอนาคตควบคุมตน
6 : เหตุผลเชิงจริยธรรม

ตัวถูกทำนาย 1 : ความตั้งใจที่จะกระทำดี

ภาคผนวก ง

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0522.16(บ) / 34

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

2 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. ชวนชัย เชื้อสาธุชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางนงา ปัดทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิต - สังคมที่
เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัด
อุบลราชธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับ
ความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความ
ครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดผล ประเมินผล สถิติและวิจัยการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและ
ให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำ
เรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสุทธิวานนท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร. 02 - 503 - 2870

โทรสาร 02 - 503 - 3567

ที่ ศธ 0522.16(บ) / 34

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

2 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดใจ บุญอรีย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางนงา ปิตทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาการแนะแนว สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิต - สังคมที่
เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัด
อุบลราชธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับ
ความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความ
ครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิตำแหน่งดำรงการสอนจริยธรรมศึกษา ทำวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม และสอนรายวิชา
เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย
ของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิทวীরานนท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
โทร. 02 - 503 - 2870
โทรสาร 02 - 503 - 3567

ที่ ศษ 0522.16(บ) / 34

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
 จังหวัดนนทบุรี 11120

2 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีสุรางค์ บรรหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางนงา ปัดทอง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาการแนะแนว สาขาวิชา
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิต - สังคมที่
 เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำดีของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัด
 อุบลราชธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับ
 ความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความ
 ครบถ้วนเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติและสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์
 จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนและวิจัยเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็กและให้คำปรึกษา ได้โปรดพิจารณา
 ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ
 นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ
 มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)
 ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร. 02 - 503 - 2870

โทรสาร 02 - 503 - 3567

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางนงา ปัดทอง
วัน เดือน ปีเกิด	15 ธันวาคม 2518
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ 2540
สถานที่ทำงาน	สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี
ตำแหน่ง	นักจิตวิทยา 6ว